

Doctrina de morbis oculorum / [Joseph Jacob Plenck].

Contributors

Plenck, Joseph Jacob, Ritter von, 1738-1807.

Publication/Creation

Viennae : Apud R. Graeffer, 1783.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/qxhxpacj>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

4. 6. 4
JOSEPHI JACOBI PLENCK,

*Chirurgiæ Doct̃oris, nec non Chirurgiæ, Anatomes
atque Artis Obstetriciæ Professoris Regii, publici
ac ordinarii in Regia Universitate Budensi.*

D O C T R I N A
D E
M O R B I S
O C U L O R U M.

Editio secunda, aucta.

V I E N N Æ,
APUD RUDOLPHUM GRÆFFER.

I 7 8 3.

— ❧ —
La partie de l'oeil, quoique bornée, présente une
riche moisson, pour occuper long-temps nom-
bre d'observateurs.

JANIN.

— ❧ —

ILLUSTRISSIMO,

MAGNIFICO,

AC

CELLEBERRIMO

DOMINO DOMINO

ANTONIO

LIB. BARONI

DE

STÖRCK,

DOMINO IN JETELSEE

AUGUSTISSIMO IMPERATORI

A

CONSILLIIS AULICIS

ARCHIATRORUM COMITI, STUDII ME-

DICI, ATQUE INCLYTÆ FACULTATIS

MEDICÆ VINDOBONENSIS

PRÆSIDI, AC DIRECTORI

PERPETUO.

PER UNIVERSAS
AUSTRIÆ PROVINCIAS
PROTOMEDICO,
NOSOCOMII PAZMANNIANI
PHYSICO,

SOCIETAT. EDINBURG., BOTAN. FLO-
RENT., MED. PARISIN. ACAD. SCIENT.
NEAPOL. SIEN., ACAD. PRINC. HASS.
INSTIT. BONON. ACAD. NAT. CUR.
DEGLI AGIATI DI ROVEREDO

MEMBR O, &c. &c.

IN
GRATITUDINIS MONUMENTUM

O B
CHIRURGIAM OCULARIAM

peculiari sparta ornatam.

*Hæc qualescunque lineas
sacras vult*

AUCTOR.

P R Æ F A T I O.

QUAMVIS inter sensuum organa oculo præstantius, magisque necessarium sit nullum, nescio tamen quo tristissimo fato hæc chirurgiæ pars, quæ divini hujus membri ægritudines complectitur, diu adeo manibus empyricorum tradita, relictaque fuerit. Inde promanat ratio, cur etiam morborum ocularium doctrina progressum habuerit adeo tardum ac exiguum, ut vix non omnem nostri sæculi Scriptoribus debeamus. Priori enim ævo, quamprimum quis cataractæ depositionem, occæcando quamvis ægrotos, perficere novit, semet jam medicum ocularium evasisse, sibi aliisque vana ostentatione suadebat, ac nullis non oculorum morbis mederi posse, gloriabatur.

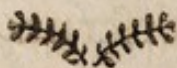
Sicque eum corporis nostri nobilissimo organo ludebatur, donec summi in arte viri & huic doctrinæ suam operam consecrarent, græcorum, arabumque de hac scientia notitiam perscrutarentur, solidissima optices theoremata adhiberent, ipsique sa-

P R Æ F A T I O.

lutiferas huic organo manus applicarent. Inter hos clarissimos viros primi exstiterere *Bartisch*, *Saint-Yves*, *Mauchart*, *Boerhaave*, *Petit*, *Daviel*, *Sauvages*, *Gerin*, *Gendron*, *Hellman*, *Odbelius* &c. plurimum tamen chirurgia ocularia industriæ Celeber. *Janini*, *Richter*, & *Potii* debet.

Nec erubesco, quin gratus fatear, me horum maximorum virorum vestigia pressisse, illorumque medelas proposuisse, omis-
sis curationibus invalidis, obsoletis, dubiis, periculosis; hæc enim commentariis transcribo.

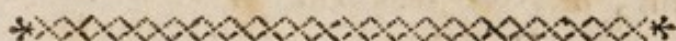
Sufficit interim mihi, si insignem hujus doctrinæ ambitum, ingentemque morborum oculos infestantium numerum, quorum hicce libellus 118 expendit, in naturalem redegerim ordinem, quo authorum, in diversa abeuntium, opiniones, curationesque proponi, rimarique commode possint.

I N D E X

MORBORUM OCULARIUM.

MORBI SUPERCILIORUM.

MADAROSIS, *der Augenbraumausfall.*

Phthyriasis, *die Augenbraumlausfucht.*

Vulnera superciliorum, *die Wunden der Augenbraune.*

MORBI CILIORUM.

Trichiasis, *die Einwärtskehrung der Augenliederhaare.*

Distichiasis, *die doppelte Reihe der Augenliederhaare.*

MORBI PALPEBRARUM.

Anchyloblepharon, *die Zusammenwachsung der Augenlieder.*

Symblepharon, *die Anwachsung der Augenlieder.*

Blepharophthalmia, *die Augenliederentzündung.*

Oedema palpebrarum, *die Wassergeschwulst der Augenlieder.*

Emphysema palpebrarum, *die Luftgeschwulst der Augenlieder.*

Ecchymoma, *die Blutunterlaufung der Augenlieder.*

Atheroma, *die Breygeschwulst der Augenlieder.*

Sarcoma palpebrarum, *das Fleischgewächs der Augenlieder.*

Scirrhus palpebrarum, die Verhärtungsgeschwulst der Augenlider.

Carcinoma palpebrarum, der Krebs der Augenlider.

Carbunculus palpebrarum, der Karbunkel der Augenlider.

Hordeolum, das Gerstenkorn.

Chalazion, das Hagelkorn.

Hydatis, die Wasserblase der Augenlider.

Milium, das Hiersenkorn.

Morum palpebrarum, die Maulbeer.

Verrucae palpebrarum, die Warzen der Augenlider.

Trachoma, die Augenliederrauhigkeit.

Blepharoptosis, der Augenliedervorfall.

Lagophthalmus, das Haafenaugenauge.

Ectropium, die Auswärtskehrung des Augenlieds.

Entropium, die Einwärtskehrung des Augenlieds.

Pterophthalmia, die Augenliederflechte.

Rubor marginum palpebrarum, die Röthe der Augenliederränfte.

Tylosis, die Augenliederkallosität.

Vulnera palpebrarum, die Wunden der Augenlider.

Fistulae palpebrarum, die Fisteln der Augenlider.

Coloboma, der Augenliederspalt.

Nictitatio, das Blinzen der Augenlider.

Spasmus palpebrarum, der Krampf der Augenlider.

Pruritus palpebrarum, das Jucken der Augenlider.

MORBI VIARUM LACRUMALIUM.

Scheroma, die Trockenheit der Augen.

Epiphora, der Thränenflus.

Lippitudo, das Eitertriefen der Augenlider.

Hydrops sacci lacrumalis , die *Wassersucht des Thränenacks.*

Anchylops , die *Augenwinkelgeschwulst.*

Ægylops , das *Augenwinkelgeschwür.*

Fistula lacrumalis , die *Thränensistel.*

Encanthis , die *Thränenkarunkelauswachsung.*

Rhyas , das *Schwinden der Thränenkarunkel.*

Peribrosis , die *Augenwinkelzerfressung.*

Lemofitas , die *Augenwinkelunreinigkeit.*

Lacrumatio sanguinea , das *Blutweinen.*

MORBI MEMBRANÆ CONJUNCTIVÆ.

Ophthalmia , die *Augenentzündung.*

Ophthalmia , der *Augenschmerz.*

Varicositas conjunctivæ , die *Kropfadern der Augen.*

Ecchymosis , die *Blutunterlauffung.*

Pustula , die *Eiterblattern.*

Phlyctæna , die *Wasserblattern.*

Papula , die *Knoten.*

Carunculæ , die *Fleischwarzen.*

Carbunculus , der *Karbunkel.*

Ulcus albugineæ , das *Geschwür der weissen Augenhaut.*

Aliena oculis illapsa , *fremde Körper im Auge.*

MORBI CORNEÆ.

Obscuratio corneæ , die *Verdunklung der Hornhaut.*

Maculæ , die *Flecke.*

Pterygium , das *Augenfell.*

Staphyloma , das *Staphylom.*

- Onyx, das Hornhautapostem.
 Velcoma, das Geschwür der Hornhaut.
 Fistula corneæ, die Fisteln der Hornhaut.
 Vulus corneæ, die Wunde der Hornhaut.
 Rhytidosis, das Zusammenfallen der Hornhaut.
 Pustulæ, die Eiterblattern.
 Phlyctenæ, die Wasserblattern.
 Carunculæ, die Fleischwarzen der Hornhaut.

MORBI BULBI.

- Atrophia bulbi, der Schwund des Augapfels.
 Exophthalmia, das Ochsenaug.
 Ophthalmoptosis, der Vorfall des Augapfels.
 Carcinoma bulbi, der Krebs des Augapfels.
 Tetanus bulbi, der Augapfelkrampf.
 Nyctagmus bulbi, die Augapfelzuckung.
 Vulus bulbi, die Wunde des Augapfels.
 Defectus oculi, der Abgang des Auges.
 Oculus supernumerarius, das überzahlige Aug.

MORBI IRIDIS.

- Mydriasis, die Augensclerweiterung.
 Myosis, die Augensclerengerung.
 Synizesis, die Augensclerwachsung.
 Synechia, die Regenbogenanwachsung.
 Ptoſis iridis, der Regenbogenvorfall.
 Vulus iridis, der Spalt des Regenbogens.
 Deformitas pupillæ, die Ungestaltlichkeit des Augensclers.
 Pupilla præternaturalis, der widernatürliche Augenscler.
 Hippus, die Zuckung des Augensclers.
 Immobilitas pupillæ, die Unbeweglichkeit des Augensclers.

MORBI HUMORIS AQUEI.

- Hydrophthalmia, *die Augenwassersucht.*
 Hypopyum, *das Eiteraug.*
 Hypoæma, *das Blutaug.*
 Hypogala, *das Milchaug.*
 Turbiditas humoris aquei, *die Verdunklung der wässerichten Feuchtigkeit.*
 Effluvium humoris aquei, *der Ausfluss der wässerichten Feuchtigkeit.*

MORBI LENTIS CRYSTALLINÆ.

- Cataracta, *der graue Staar.*
 Prolapsus lentis crystallinæ, *der Vorfall der Krystalllinse.*

MORBI HUMORIS VITREI.

- Glaucoma, *die Verdunklung der gläsernen Feuchtigkeit.*
 Synchysis, *die Auflösung der gläsernen Feuchtigkeit.*
 Prolapsus humoris vitrei, *der Vorfall der gläsernen Feuchtigkeit.*

MORBI RETINÆ seu VISUS.

- Photophobia, *die Lichtscheue.*
 Amaurosis, *der Schwarze Staar.*
 Amblyopia, *das schwache Gesicht.*
 Oxyopia, *das alzuscharfe Gesicht.*
 Nyctalopia, *die Tagblindheit*
 Hemeralopia, *die Nachtblindheit*
 Myopia, *die Kurzsichtigkeit.*
 Presbyopia, *die Weitsichtigkeit.*
 Hemiotopia, *das Halbsehen.*

Myodesopsia , das Mückensehen.
 Visus reticularis , das Netzsehen.
 Visus nebulosus , das Nebelsehen.
 Metamorphopsia , das Ungestaltsehen.
 Crupsia , das Farbsehen.
 Photopsia , das Lichtsehen.
 Strabismus , das Schielen.
 Luscitas , das schiefe Sehen.
 Diplopia , das Doppeltssehen.

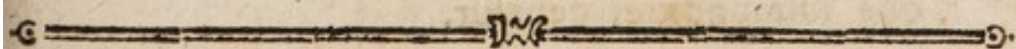
D E
MORBIS OCULORUM
G E N E R A T I M.

MORBI, qui oculos infestant, in *communes* atque *proprios* dividi solent.

COMMUNES dicuntur, qui in pluribus nostri corporis partibus eodem modo ut in oculis observantur.

PROPRII sunt, qui solis in oculis inveniuntur, & a morbis communibus sua indole differunt.

Consultissimum esse duco, si singulae partis morbos, tum communes tum proprios, ordine anatomico, quo partes oculi locantur, consideremus.

MORBIS SUPERCILIORUM.

M A D A R O S I S.

Est superciliorum & ciliorum defluvium vel defectus. *

* Vox est græca a μαδαρός *glaber*. Dicitur etiam *Ptilosis* a πτελός *calvus*. Aliis hic morbus vocatur *Milphosis*.

EFFECTUS morbi sunt ingrata deformitas & fortioris
lucis intolerantia.

SPECIES madaroseos sunt ;

1. *MADAROSIS SPONTANEA*, quæ le-
præ, atque luis venereæ inveteratæ sympto-
ma est. Hæc madarosis censetur *incurabilis* ob
bulbos pilorum acrimonia destructos.
2. *MADAROSIS A RASURA SUPERCILIORUM*. In hac specie supercilia iterum in-
tra duos annos renascuntur. *
3. *MADAROSIS AB EVULSIONE CILIORUM*, ut in trichiasi contingit. Etiam cilia
evulsa, at rigidiora, recrescunt.

PHTHIRIASIS SUPERCILIORUM.

Est pediculorum latorum in superciliis & tarsis cilio-
rum nidulatio. **

Hoc vitium est infantibus familiare, atque plerum-
que immunditiei debetur.

Curatur unguento mercuriali, quod locis obsessis
aliquoties illini debet. Laudatur etiam oleum
spicæ.

* *Illustr. HALLERI Physiolog. T. V. p. 38.*

** *Illustr. SAUVAGES Nosologia methodica edit. in 4.*
T. II. p. 603. in phthyriasi interna totius corporis pe-
diculi ipsi ex oculis proveniebant.

VULNERA SUPERCILIORUM.

Vulnera supercilio illata quandoque gravia inducunt symptomata. *

SPECIES sunt:

1. *VULNUS SIMPLEX*, ubi sola integumenta læsa sunt. Hæc vulnera blepharoptosim causant, si palpebra superior a curatione longior manet, & lagophthalmum, si a cicatrice nimis arcta brevior evadit. Hinc ne hæc mala oriantur, vulnus tale est legitime unendum & consolidandum.
2. *VULNUS COMPLICATUM CUM LÆSIONE NERVI FRONTALIS*, qui a foramine superciliari egreditur. Hæc læsio amaurosim infert, quæ ut plurimum sub vulneris sanatione primum oritur. V. *Amaurosis a vulnere supercilii.*

MORBI CILIORUM.

TRICHIASIS.

Est directio ciliorum versus oculi bulbum. **

* PLATNER *Prolusio de vulneribus superciliis illatis.*
Opusc. T. 2. & GENGA *anatomia chirurgica* p. 239.

** Dicitur etiam *trichosis* a *τριχ* pilus. V. CORTUM *Diff. de trichosi*, & HEISTERI *Diff. de trichiassi oculorum.*

Rarissime in superiori, ut plurimum in inferiori tarso palpebrarum hoc vitium deprehenditur.

CAUSA hujus mali est quandoque nativa, quandoque callositas aut cicatrix ciliis directionem dat iniquam.

EFFECTUS hujus morbi sunt conjunctivæ atque corneæ perpetua sub omni nictitatione irritatio, inde immanis dolor, inflammatio oculi, ulcera, maculæ, opacitas corneæ, quandoque cæcitas,

SPECIES trichiaseos sunt:

1. *TRICHIASIS TOTALIS*, quando cilia omnia introrsum vergunt.
2. *TRICHIASIS PARTIALIS*, si solummodo quædam cilia fasciculi adinstar versus oculi bulbum dirigantur.

Curatio radicalis exigit destructionem bulborum.

Hinc 1. ope peculiaris vossellæ evellantur cilia, sensim ac interpolatis diebus: dein 2. porus evulsi cilii vel seta porcina vel mediante tenui penicillo impleatur spiritu salis ammoniaci vel solutione pastæ depilatorię,* vel acu candente tangatur.

Frustra resecantur cilia, nam rigidiora recrescunt.

Frustra mediante emplastro cilia palpebræ agglutinantur, nam ablato emplastro brevi iterum in vitiosum situm redeunt.

* PLENCK *Pharmacia chirurgica* 1780 Vienna p. 198.

3. *TRICHIASIS A DISTICHIASI*, est rarissima trichiaseos species. V. *Distichiasim*.

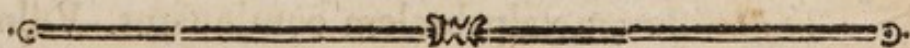
4. *TRICHIASIS AB ENTROPIO*, hæc species symptoma est entropii; frequentissime observatur, & exigit curationem introversi tarsi palpebralis. V. *Entropium*.

D I S T I C H I A S I S.

Est duplicata series ciliorum, quarum una extrorsum, altera introrsum versus oculi bulbum crescit.

CAUSA PROXIMA est vitium primæ conformationis, qua vitiosus numerus & situs bulborum oritur. *Effectus* sunt ut in trichiasi.

Curatio rarissimi hujus morbi exigit, ut interna series ciliorum extirpetur evulsione & erosione, ut in *trichiasi* suasimus.

M O R B I P A L P E B R A R U M.

A N C H Y L O B L E P H A R U M.

Est palpebrarum in suis tarsis concretio. *

Hæc concretio vel *totalis*, si integra palpebrarum commissura, vel *partialis* vocatur, quando solum pars quædam hujus commissuræ concreta est.

* Ab ἀγκύλη concretio & βλέφαρον, palpebra.

SPECIES hujus mali sunt:

1. *ANCHYLOBLEPHARUM CONGENITUM*, quod in infantibus recens natis observatur. Tarsi palpebrarum in hac specie ut plurimum in solo angulo externo ad dimidium commissuræ cohærent.

Curatio anchyloblephari exigit, discissionem marginum palpebrarum: hæc facillime, palpebris diductis, ope cultelli cum cuspidē capitato peragitur.

2. *ANCHYLOBLEPHARUM ADVENTITIUM*, quod a prægressa inflammatione, ambustione, vel erosionē marginum palpebrarum oritur.

Dissectio in anchyloblepharo *totali* cultello acuto incipitur, & dein cultello capitato juxta commissuram palpebralem continuatur. Vulnus vino tepido exsiccetur.

3. *ANCHYLOBLEPHARUM SPURIUM*. Est apparens palpebrarum concretio, in qua margines & cilia palpebrarum spisso glutine puriformi, e glandulis Meibomianis exsudente, tempore somni vel oculis diu clausis firmiter agglutinantur. Est symptoma lippitudinis & variolarum.

Curatio exigit humectationem concretionis lacte tepido & dein curationem lippitudinis. V. *Lippitudo*.

SYMBLEPHARUM.

Est palpebræ concretio cum oculi bulbo.

Hoc malum potissimum in superiori, rarissime in inferiori palpebra observatur.

CAUSÆ hujus concretionis sunt vitium *malæ conformationis* vel *ulceratio* corneæ, conjunctivæ vel internæ palpebrarum superficiei, aut *scarificatio*, vel *ambustio* oculi, præsertim si oculi diu clausi manent.

1. *SYMBLEPHARUM TOTALE*, quando tota palpebra bulbo, id est conjunctivæ & corneæ adhæret. Hoc malum nisi recens sit, incurabilem inducit, etiam discissis partibus, cæcitatem. Concretus enim corneæ locus, opacus manet.
2. *SYMBLEPHARUM PARTIALE*, quando solum particula quædam palpebræ cum *conjunctiva* vel quod pejus est, cum *cornea* cohæret.

Curatio exigit, ut bene protracta palpebra ope cultelli a parte concreta separetur.

Post discissionem ferventur oculi aperti, moveantur sæpius & illinantur cremore lactis vel linimento ex butyro, & tutia, ne iterum accretio fiat.

BLEPHAROPHTHALMIA.

Est inflammatio palpebrarum.

SPECIES hujus morbi sunt:

1. *BLEPHAROPHTHALMIA VIOLENTA*, quæ contusionem vel vulnus palpebrarum, aut extractionem cataractæ sequitur.

Curatur fomento ex herbis cephalicis vino infusis.

2. *BLEPHAROPHTHALMIA AB ICTU INSECTI*, ut vespæ vel apis.

Curatur aqua frigida, forma fomenti oculo applicata.

3. *BLEPHAROPHTHALMIA SPONTANEA*, quæ a depositione alicujus acrimoniæ oritur. Comitatur erysipelas faciei, hordeolum, lippitudinem & stadium variolarum suppuratorium.

Curatio exigit purgantia, & alia derivantia ab oculis.

OEDEMA PALPEBRARUM.

Est intumescencia palpebrarum cuti concolor, indolens, mollis, digiti impressi foveam retinens.

CAUSA PROXIMA est roris aquosi congestio in tunica cellulosa palpebrarum.

Hoc malum est ut plurimum symptoma alius morbi.

SPECIES sunt:

1. *OEDEMA SYMPTOMATICUM*, quod anasarcae & cloroseos est symptoma.

Curatur roborantibus.

2. *OEDEMA IDIOPATHICUM*, quod a causa ipsis in palpebris hærente, ortum est. Cataplasmata emollientia palpebras sæpe oedematosas reddunt.

Curatio exigit roborantia externa.

EMPHYSEMA PALPEBRARUM.

Est palpebrarum intumescencia ab aere in telam cellulosam insinuato.

Hoc malum horrendum in modum palpebras inflat ac semper emphysematis universalis, aut physoccephali est symptoma.

Curatur ablata emphysematosi. V. in chirurgia tumores aëreos.

ECCHYMOMA PALPEBRARUM.

Est palpebrarum intumescencia livida, a sanguine in membranam cellulosam effuso.

SPECIES ecchymomatum palpebrarum sunt:

1. *ECCHYMOMA VIOLENTUM*, quod a contusione oculi & palpebrarum nascitur.

Curatur venæsectione & fomento ex herbis cephalicis vino infusis.

2. *ECCHYMOMA CONSECUTIVUM*, quod contusionem frontis vel syncipitis non primo sed tertio vel quarto die, a defluente in tela cellulosa cruore, sequitur.

Curatur ut prior species.

3. *ECCHYMOMA SPONTANEUM*, est livor palpebrarum, qui scorbuticos, puellas menstruantem aut opilatas, gravidas, atque alios morbos internos comitatur.

Curatio exigit ablationem morbi primarii.

ATHEROMA PALPEBRARUM.

Est tumor cysticus, materiem pultaceam continens, qui in palpebra superiori versus canthum oculi temporalem ut plurimum nasci solet.

Hic tumor est mobilis, indolens, cuti concolor. Quandoque magnitudinem nucis avellanæ, quandoque nucis juglandis habet. Subinde autem palpebram integram in magni farciminis formam distendit.

Curatio. Incipientis atheromatis resolutio spiritu saponaceo, vel oleo lavendulæ tentari potest, adulto tumori solus culter opitulatur.

Cutis faccum tegens, in plicam elevata transversim discindatur, dein faccus a tela cellulosa totus separetur, & extrahatur, vel saltem magna portio ex eo excindatur, & vulnus suppuratione aliquantum protracta sanetur. *

* Non semper necessarium est, ut infima cystidis pars excindatur, hæc enim suppuratione consumpta sæpe vel sua sponte exit, vel per ipsam suppurationem consumitur. Puero 6 annorum, atheromate magno palpebrali laboranti, facta incisione cutis ob pueri nimiam agitationem, solummodo superiorem portionem facci

SARCOMA PALPEBRARUM.

Est tumor carneus e palpebra excreescens.

SPECIES sunt:

1. *SARCOMA PENSILE*, quod mediante pedunculo e palpebra pendet.

Curatur ligatura pedunculi.

2. *SARCOMA SESSILE*, quod palpebræ lata basi adhæret.

Curatur sola excisione totius tumoris.

SCIRRHUS PALPEBRARUM.

Est tuberculum durum in superiori ut plurimum palpebra.

SPECIES sunt:

1. *SCIRRHUS BENIGNUS*, qui mobilis, cuti concolor & indolens est.

Curatur interno usu extracti cicutæ, *externe* emplastrum de cicuta cum pulvere belladonæ mixtum applicetur.

2. *SCIRRHUS MALIGNUS*, qui lancinans, & livescens est. Si cicuta nil juvat, sola ex-

auferre potui, tumor tamen jam a biennio integre curatus manet. Idem mihi successit in atheromate buccæ sinistræ, quod ductui salivali infidebat, qui prohibuit, ne inferiorem sacci partem excinderem. Tumor tamen jam a decennio perfecte curatus manet, licet nec integrum saccum exciderim, nec vulnere causticum imposuerim.

cisio tumoris prodest, ne tumor in cancrum abeat.

CANCER PALPEBRARUM.

Est tuberculum vel ulcus malignum in palpebra ut plurimum superiori, quod acrimoniam cancrofam continet.

SPECIES teterrimi hujus morbi, ut plurimum lathalis, sunt:

1. *CANCER SCIRRHOUS*, est tuberculum in palpebra durum, tuberosum, lancinans, frequenter varicibus lividis circumdatum.
2. *CANCER VERRUCOSUS* est verruca lancinans, livida, varicosa.
3. *CANCER NERVEUS*, oritur ex papula livido-rubente & lancinante, quæ lente, ut verruca cancrofa in ulcus late serpens, dolens, diversicolor cum margine calloso, lacero & retorto abit.

Curatio exigit medicamenta specifica, ut cicutam, belladonam, flammulam jovis, succum fedi acris, gentianam.

Si hisce remediis malum non cedat, excindatur tumor, si nulla contraindicatio operationem inutilem declaret.

CARBUNCULUS PALPEBRARUM.

Est tuberculum inflammatorium in palpebra, quod intra paucos dies in gangrænam abit.

Hoc malum a *peculiari miasmate* oritur.

Curatio exigit internum usum corticis peruviani cum aceto camphorato.

Externe scarificato tumori unguentum de styrace & camphora applicetur, ac desuper fomentum ex aqua vegetominerali & cort. peruv. ponatur.

H O R D E O L U M.

Est tuberculum inflammatorium, parvo furunculo simile, in margine palpebrarum. *

CAUSA PROXIMA est inflammatio glandulæ Meibomianæ.

CAUSÆ REMOTÆ sunt ingesta acria, spirituosæ, ** transpiratio suppressa, depositio acrimoniæ venereæ, scrophulosæ.

PROGNOSIS. Est vitium infantibus familiare, raro resolvitur, ut plurimum abit in suppurationem, quandoque sæpius in anno recurrit, & chalazion induratum relinquit.

Curatio. Incipiens hordeolum quandoque aqua vegetominerali & dato purgante resolvi potest. Si vero resolutio intra 24 horas non efficiatur, suppuratio est promovenda, hinc applicetur hordeolo frustillum emplastri diachilon simplicis & cataplasma emolliens.

* Græcis vocatur *crithē*.

** Novi hominem, qui quotiescunque spiritum vini bibit, hordeolo afficitur.

Hordeolum bene maturum intra digitos leniter comprimatur, ut pus exeat, remanens durities, eodem emplastro penitus aufertur.

HORDEOLUM sæpius *recurrens* a saburra primarum viarum, ab acrimonia venerea vel scrophulosa est. Hinc interne his causis contraria remedia præscribantur.

CHALAZION.

Est tuberculum indolens, cuti concolor, mobile, in margine palpebrarum. *

SPECIES chalazii sunt:

1. *CHALAZION SCIRRHOSUM*, quod tuberculum inæquale & durum est, ut plurimum a male curato hordeolo oritur.

Curatio. Resolutio tentetur emplastro saponato, vel emplastro cicutæ composito, vel aqua vegeto minerali.

Si resolutio non obtineatur, tentetur *suppuratio* tumoris emplastro semiveficatorio.

2. *CHALAZION CANCROSUM*, est tuberculum tuberosum, lancinans, livescens, oritur ab acrimonia cancrosa, tractetur ut *cancer* palpebrarum.

3. *CHALAZION CYSTICUM*, est tuberculum æquale, molle, indolens, cuti concolor.

Curatio triplici modo fit:

* Latinis vocatur *grando*.

1. *Resolutione*, hæc spiritu saponato vel oleo lavendulæ, vel emplastro saponato, aut cicutæ composito, aut unguento basiliconis cum camphora, tentari potest.
2. *Erosione* tumoris mediante particula minima lapidis caustici & dein continuato digestivo acri.
3. *Incisione* tumoris horizontali. Aliquot dies promoveatur suppuratio incisi sacci, sic sacculus facillime eximi potest. *
4. *CHALAZION TERREUM*, est tuberculum durissimum, terram continens, sola incisione tumoris noscendum & curandum. **

HYDATIS PALPEBRARUM.

Est vesicula aliquantum pellucida, aquam continens, margini palpebrarum, ut plurimum solitaria, insidens.

CAUSA PROXIMA est elevatio epidermidis ab humore aquoso.

Curatio exigit incisionem vesiculæ & exsiccationem, quæ guttula aquæ vitriolatæ, vel extracti saturni fieri potest.

* *Cel. SCHMUCKER chirurgische Wahrnehmungen* I. Th. p. 568.

** Dicitur etiam *lithiasis seu lapis palpebralis*.

MILIUM PALPEBRARUM.

Est minimum tuberculum albicans & durum, semini milii magnitudine æquale.

CAUSA PROXIMA est materia atheromatosa sub epidermide collecta.

Curatio. Cuspide lanceolæ incidatur epidermis, sic molecula dura albicans exprimi potest.

MORUM PALPEBRARUM.

Est tuberculum rubrolividum, molle, ac indolens, quod morum refert, atque palpebræ, ut plurimum superiori, insidet.

Hoc vitium semper a nativitate est. De *curatione* V. *nævus* in doctrina de *morbis cutaneis*.

VERRUCÆ PALPEBRARUM.

Sunt verrucæ palpebris vel earum marginibus insidentes.

Huic malo præsertim vetulæ sunt obnoxia. * Quandoque admodum magnæ evadunt & blepharoptosim, atque in prædispositis cancerum palpebrarum faciunt.

Frequentissimæ SPECIES sunt:

1. *VERRUCÆ PENSILES*, quæ pedunculum habent; auferuntur ligatura vel abscissione.
2. *VERRUCÆ SESSILES*, quæ lata basi cuti insident.

* HEISTER *Institut. Chirurgic.* P. I. p. 537.

Curantur variis remediis specificè contra verrucas laudatis. V. *Doctrina de morbis cutaneis*.

3. *VERRUCÆ CANCROSÆ*, quæ dolentia, livida, varicosa sunt; de curatione V. *cancer palpebrarum*.

T R A C H O M A.

Est asperitas in interna palpebrarum superficie. *

EFFECTUS sunt ingens ophthalmia & dolor immanis, quotiescunque palpebræ nictitant, ut de trichiasi diximus.

SPECIES sunt:

1. *TRACHOMA SABULOSUM*, ut ab illapso sabulo, tempore ventoso itinerantibus, in via sabulosa contingit. *Præcavetur* larva cum oculis vitreis.

Curatur elutione oculorum cum aqua vegeto-minerali.

2. *TRACHOMA CARUNCULOSUM*, quod a carunculis, seu minimis verrucis carneis in interna palpebræ superficie enatis, oritur.

Curatur carunculis forfice abscissis. **

* *Trachoma* derivatur a *τραχύς* aspero.

** Hæc species trachomatis vocatur etiam *morum palpebræ internæ*, quia interna palpebræ superficies mori adinstar tuberculosa, & lividorubra evadit. Aliis hæc carunculæ *pladarotes* dicuntur.

3. *TRACHOMA HERPETICUM*, quod a pustulis duris in interna palpebrarum superficie enatis, excitatur. *

Curatur unguento cum mercurio præcipitato rubro. *Interne* sublimatus corrosivus vel sulphur auratum antimonii cum mercurio dulci & decoctum dulcamaræ detur.

BLEPHAROPTOSIS.

Est prolapsus palpebræ superioris, adeo ut corneam tegat, & æger oculum penitus aperire dormientis adinstar nequeat.

EFFECTUS est vitium deforme, intuitui nocens & luescitatem etiam sanato morbo relinquens.

SPECIES hujus morbi sunt:

1. *BLEPHAROPTOSIS AB ATONIA* seu *RELAXATIONE MUSCULI LEVATORIS PALPEBRÆ SUPERIORIS*,** causæ sunt chlorosis, omnis debilitas totius corporis, longa quies palpebrarum ab oculo diu deligato, cataplasmata emollientia.

Curatur fomento ex aqua frigida. *Interne* detur cortex cum valeriana & marte.

* Hic affectus etiam *sycosis* seu *palpebra ficosa* dicitur quia interna palpebræ superficies ficus discissæ adinstar granulosa evadit.

** Vocatur etiam *ptosis* seu *prolapsus palpebræ superioris* & græcis quibusdam *Atoniatonblepharon*.

2. *BLEPHAROPTOSIS PARALITICA* seu
A PARALYSI MUSCULI LEVATO-
RIS. Ut plurimum simul amaurosis adest, at-
 que paralyfis genæ ejusdem lateris, linguæ &
 maxillæ, vel symptoma est apoplexiæ, paraple-
 giæ. Oritur quandoque a suppressione men-
 struorum, hæmorrhoidum aut contusione su-
 percilii.

Curatio exigit antiparalytica & curationem mor-
 bi primarii: tentetur ergo *interne* arnica, *ex-*
terne aqua frigida, embroche, vinum robo-
 rans JANINI, electricitas applicetur. Frice-
 tur supercilium liquore anodyno minerali &
 tinctura succini aut oleo fœniculi.

3. *BLEPHAROPTOSIS SPASMODICA* seu
A CONTRACTIONE SPASMODICA
MUSCULI ORBICULARIS PALPE-
BRARUM. Hæc species subito aggreditur &
 remittit: est hypochondriacis, hystericis &
 verminosis familiaris; etiam a sola saburra
 ventriculi quandoque oritur.

Curatur purgante, & dein datis nervinis aut an-
 tispasmodicis. V. *Spasmus palpebrarum.*

4. *BLEPHAROPTOSIS A TUMORE PAL-*
PEBRAM SUO PONDERE DETRA-
HENTE, atheroma, lipoma, scirrhus pal-
 pebræ superioris huc refertur.

Curatio exigit excisionem tumoris.

5. *BLEPHAROPTOSIS AB INTUMESCEN-*
TIA TOTIUS PALPEBRÆ SUPE-

RIORIS. Inflammatio, oedema, emphysema, ecchymoma palpebræ huc pertinet.

Curatio exigit purgantia & *externe* fomenta discutientia.

6. **BLEPHAROPTOSIS A PROLONGATIONE CUTIS PALPEBRALIS.** Hæc prolongatio quandoque vitium connatum est, quandoque vulnus transversale palpebræ, male sanatum, sequitur. Sæpe autem causa ejus latet.

Distinguitur ab atonia musculi levatoris, quod hic cute palpebræ in plicam digitis elevata, illico se contrahat, in atonia autem musculus etiam elevata cute relaxatus maneat.

Curatio paliativa. Cutis palpebræ per emplastrum tenax ad frontem elevata firmetur.

Curatio radicalis exigit, ut cutis palpebræ in transversalem elevetur plicam, hæc plica cultro transversim abscindatur, demum vulnus cutis emplastro adhæsivo bene uniat, & sic sanetur. *

7. **BLEPHAROPTOSIS A VULNERE MUSCULI LEVATORIS PALPEBRÆ, vel FRONTALIS transversim dissecto.**

Curatur futura vulneris.

* *Instrumentum* BARTISCHIANUM pro hac operatione inventum a *Cel. RUYSCHIO & HEISTERO* emendatum non est necessarium, est incommodum & palpebras nimium contundit.

8. *BLEPHAROPTOSIS PERIODICA*, quæ
certo tempore redit.

Curatur purgantibus, roborantibus, & cortice
peruviano. *

LAGOPHTHALMUS.

Est impotentia palpebras penitus claudendi. **

EFFECTUS. Cornea ab illabente pulvere exsiccatur &
paullatim obscura evadit.

SPECIES hujus morbi sunt:

1. *LAGOPHTHALMUS SPASMODICUS*
seu a spasmo musculi levatoris palpebræ supe-
rioris. Hæc species in hystericis, hypochon-
driacis, verminosis, morbis convulsivis, &
quandoque in febribus acutis observatur.

Curatio exigit antispasmodica & curationem mor-
bi primarii, *externe* cataplasma emolliens ac
anodynum convenit.

2. *LAGOPHTHALMUS PARALYTICUS*
seu a paralyfi musculi orbicularis palpebrarum,
qui antagonista musculi levatoris est, hinc le-
vator perpetuo se contrahit.

Curatur antiparalyticis, arnica.

* *Cel. CAUTVEL* blepharoptosim qualibet nocte cum
epiphora mucosa recurrentem refert, quam aquæ bel-
lilucanæ, nuchæ affusæ, sanarunt. *Philos. Transact.*
1738. n. 449.

** Α λαγώς lepus & ὀφθαλμὸς oculus, hinc latinis *ocu-
lus leporinus* vocatur, quia lepores apertis oculis dor-
mire creduntur.

3. *LAGOPHTHALMUS AB ATONIA MUSCULI ORBICULARIS PALPEBRARUM.* Hæc species in senibus & hominibus jejuniis, vigiliis, morbo, inanitione valde debilitatis, observatur.

Curatio interna exigit roborantia & nutrientia. *Externe* ut in lagophthalmo paralytico oleum fœniculi, balneum oculi frigidum, vinum roborans convenit.

4. *LAGOPHTHALMUS A FISSURA PALPEBRÆ LONGITUDINALI,* qua musculus orbicularis divisus est. Hæc divisio vel a vulnere, vel a colobomate originem habet, exigit *curationem fissuræ.* V. *vulnera palpebrarum & coloboma.*

5. *LAGOPHTHALMUS AB EXOPHTHALMIA,* quæ palpebras diducit. Huc etiam referri potest *magna encanthis.*

Curatio exigit ablationem morbi primarii.

6. *LAGOPHTHALMUS A TUMORE INTER ORBITAM & MUSCULUM LEVATOREM PALPEBRÆ.* Talis tumor sua pressione musculus irritat, & abbreviat. Noscitur tactu, & *curatio* exigit excisionem.

7. *LAGOPHTHALMUS A CONTRACTILITATE MUSCULI LEVATORIS PALPEBRÆ.* Sic infantes, in cunis cum vertice versus fenestras locati, ex mala consuetudine sursum, ut lucem videant, intuen-

di, adeo muscolum levatorem contractilitate afficiunt, ut lagophthalmi evadant.

Curatio exigit, ut versus lucem locentur, & ut emplastris tenacibus palpebra superior versus genam agglutinata, per aliquot septimanas deorsum trahatur.

8. *LAGOPHTHALMUS A CICATRICE*, quam vulnus, ulcus vel ambustio in palpebris, gena vel fronte relinquit, & quæ cutem palpebræ valde contrahit. Si emollientia & emplastra detrahentia ad curationem non sufficiant, instituatur mox dicenda operatio.

9. *LAGOPHTHALMUS A NATIVA BREVITATE CUTIS PALPEBRARUM*. Sedes brevitatis semper in sola cute, nunquam in musculo levatore esse solet.

Curatio exigit, ut cutis elongetur; si hæc *elongatio* per cataplasmata & unguenta emollientia, atque simul applicatis emplastris tenacibus, ut mox diximus, genæ & palpebræ superiori abbreviatæ affixis, non possibilis est, tunc *operatio* institui debet.

Fiat nempe incisio transversalis per totam palpebram superiorem, & quidem in loco ubi palpebra plicam transversalem format.

2. Dein labium vulneris superius per emplastrum tenax ad frontem, labium autem vulneris inferius per aliud emplastrum ad genas, quantum fieri potest, detrahatur & agglutinetur.

3. Si prolongatio cutis nondum sufficiat statim secundum infligatur vulnus transversale in palpebra, & etiam emplastro deorsum glutinetur ad genam.

4. Sic vulnus cum lata cicatrice consolidetur.

10. *LAGOPHTHALMUS PARTIALIS.*

Quandoque cutis palpebræ non in tota palpebra, sed solummodo in externa vel interna palpebræ commissura nimis brevis est. Id etiam vel a vitio connato, vel a cicatrice oritur. In hac specie *incisio transversalis* non in tota palpebra, sed in solo loco abbreviato instituitur.

E C T R O P I U M.

Est palpebræ utplurimum inferioris extraversio, qua interna harum superficies adeo extrorsum agitur, ut hæc sub forma carnis rubræ in conspectum prodeat. *

Vitium hoc utplurimum in inferiori palpebra, rarissime in superiori deprehenditur, & rarissime utrumque oculum afficit.

EFFECTUS ectropii sunt fæda deformitas, ac si caro rubra ex oculo promineret, perpetua lacrumatio, bulbi sordities & non raro inflammatio, demum callosa degeneratio carnis rubræ.

* Derivatur ab *ἐκτρέπω* evertō. Gallis dicitur *Renversement*. V. KECK diff. de ectropio in *Collect. Halleriana* T. 1.

CAUSA PROXIMA est nimia cutis, palpebram formantis, brevitās.

SPECIES ectropii sunt :

1. *ECTROPIUM AB INTUMESCENTIA MEMBRANÆ INTERNÆ PALPEBRALIS*, quæ in scrophulosis, venereis, catarrhosis, & ophthalmia humida diu laborantibus observatur.

Curatur medicamentis internis specificis, prout varia est acrimonia.

Externe 1. applicentur *adstringentia* : ut aqua frigida, vel vitriolata, vel aluminosa.

2. *Caustica* : ut solutio lapidis infernalis vel butyrum antimonii, quo ope penicilli tumor illini debet.

3. *Scarificetur* intumescencia & altero die applicetur unguentum ophthalmicum cum præcipitato rubro, ut intumescencia per supurationem consumatur.

4. Si hæc medicamenta nil juvent, tunc optimum est, ut membrana tumida volsella in plicam transversalem elevetur, & cultello transversim excindatur.

Facta operatione linteolum liquore vegeto-minerali madidum intra palpebram & bulbum oculi ponatur, ne hæ partes concrecant. Palpebræ autem linteolum & fascia per aliquot dies applicetur.

2. *ECTROPIUM A CICATRICE* vel in *PALPEBRA INFERIORI* vel in *GENA*. Hinc vulnera, ulcera, & ambustionem harum partium sequitur. Si malum leve est, emolliatur unguento de althea cutis palpebræ & ope emplastri diachilon ad oculum apprimatur, si vero hæc methodus non succedit, fiat excisio membranæ internæ.

3. *ECTRORIUM A NATIVA BREVITATE CUTIS EXTERNAM SUPERFICIEM PALPEBRÆ FORMANTIS*. In hac specie membrana interna palpebræ nimis longa est & tumida. Hinc si per adstringentia contrahi nequeat, optimum est, ut pars hujus membranæ transversim excindatur.

Incisio cutis externæ & vulneris diductio ope emplastrorum adhæsivorum fere semper incassum tentatur. *

4. *ECTROPIUM A VULNERE* vel *ULCERE COMMISSURÆ INTERNÆ PALPEBRARUM*. Sub actione musculi orbicularis dilatatur vulnus & interna membrana evertitur, hæc species *ectropium parziale* dici potest. Idem etiam observatur, si *coloboma* vel *fissura* in medietate palpebræ inferioris est.

Curatio hujus speciei exigit curationem vulneris, ulceris vel colobomatis, quos morbos vide in suis locis.

* *Mémoires de l' Acad. de Chirurgie de Paris T. V.*

5. *ECTROPIUM AB ATONIA MUSCULI ORBICULARIS PALPEBRARUM.*

Quod vitium sæpe in senibus, vetulis & ophthalmia humida diu laborantibus observatur.

Curatur roborantibus internis: ut cortice & valeriana, *externe* aqua frigida & alia roborantia adhibeantur. At in *senibus* curatio vix possibilis est.

6. *ECTROPIUM A SARCOMATE IN INTERNA SUPERFICIE PALPEBRÆ,*
quod sæpe ex ulceribus hujus internæ membranæ excrescit.

Curatio exigit excisionem sarcomatis & exsiccationem ulceris.

7. *ECTROPIUM AB ATHEROMATE IN PALPEBRÆ SUPERFICIE INTERNA,*
quod tactu noscitur.

Curatio exigit excisionem tumoris.

8. *ECTROPIUM AB EXOPHTHALMIA,*
vel *ENCANTHIDE*, quæ palpebram inferiorem extrorsum & deorsum premit.

Curatur ablatione morbi primarii.

9. *ECTROPIUM SIMULATUM*, vidi puerum, qui digitis omnes quatuor palpebras sibi invertebat.

E N T R O P I U M.

Est palpebræ introversio, qua tarsi palpebrarum cum ciliis versus oculi bulbum introvertuntur.

EFFECTUS hujus mali sunt deformitas, trichiasis atque pessima ophthalmia. V. *Trichiasis*.

SPECIES sunt :

1. *ENTROPIUM A CONTRACTIONE MEMBRANÆ INTERNÆ PALPEBRARUM*, qua hæc nimis brevis evadit & tarsum invertit.

Curatio exigit, ut cilia evellantur & ophthalmia sopiatur, dein externa cutis palpebræ transversim diffecetur, vel portio quædam cutis transversim excindatur; ac vulnus per emplastrum illico uniatur & sanetur. *

2. *ENTROPIUM A CICATRICE* membranæ internæ palpebrarum, quæ ulcera curata sequitur.

Curatur priori methodo.

3. *ENTROPIUM A TUMORE PALPEBRALI*, qui tarsum cum ciliis introrsum premit.

Curatio exigit extirpationem tumoris.

PSOROPHTHALMIA.

Est scabies palpebras, earumque margines obsidens.

CAUSA PROXIMA est depositio acrimoniæ variæ ad glandulas palpebrarum.

* *Cel. ACREL* plura entropia sic sanavit. V. ejus *Bemerkungen*.

SPECIES psorophthalmiæ sunt :

1. *PSOROPHTHALMIA CRUSTOSA*, quæ crustas siccas vel humidas in marginibus palpebrarum format.

Curatur lacte camphorato forma fomenti oculo applicato. *Interne* dentur purgantia & purificantia.

2. *PSOROPHTHALMIA HERPETICA*, quæ papulas parvas admodum prurientes & in squammas abeuntes exhibet.

Curatur aqua vegetominerali camphorata, sulphurea, mercuriali. *

RUBOR MARGINUM PALPEBRALIIUM.

Est rubor & intumescencia marginum palpebraliium.

CAUSA PROXIMA est inflammatio chronica perichondrii, quod tarsos palpebrarum investit.

SPECIES sunt:

1. *RUBOR ACRIMONIOSUS*. Omnes fere acrimoniæ, præsertim cancrofa, ** ruborem marginum palpebraliium inducunt.

* JANIN *Abhandl. und Beobachtungen über das Auge.* S. 393.

** *Cel. SCHMUKER* amputationem mammæ vel alijs partis cancrofæ, si margines palpebrarum jam constanter rubeant, merito dissuadet, rubor enim marginum palpebraliium indicat virus cancrosum per universum corpus jam dispersum, adeoque amputatione

Curatio exigit interna remedia specifica. *Externe*, aqua vegetomineralis, vel aqua frigida applicetur.

2. *RUBOR A LIPPITUDINE*. In hac specie limbus palpebrarum valde tumidus est, ac muco puriformi oblinitus. V. *Lippitudo*.

3. *RUBOR SYMPTOMATICUS*, qui hordeolum, blepharophthalmiam & alios morbos palpebrarum comitatur.

Curatio exigit ablationem morbi primarii.

4. *RUBOR SENILIS*, qui ab atonia palpebrarum oritur. Est incurabilis, si aqua frigida non curetur.

TYLOSIS.

Est marginum palpebrarum callosa vel indurata crassities.

CAUSA PROXIMA est infarctus ab humore spisso & glutinoso in glandulis & cellulis marginum palpebrarum stagnante.

SPECIES sunt :

1. *TYLOSIS CALLOSA*, quæ a sicco, inspissato margine palpebrali provenit.

Curatur cataplasmate ex lacte, foliis cicutæ, camphora & semine lini. *Interne* detur extractum cicutæ, & camphora cum mercurio dulci.

incurabilem esse morbum. V. SCHMUKER *chirurgische Wahrnehmungen*. T. 2.

2. *TYLOSIS INDURATA*, quæ a glandulis meibomianis in toto fere limbo induratis, oritur. Hoc vitium quandoque in scrophulosis & venereis deprehenditur.

Curatur balsamo ophthalmico mercuriali.

VULNERA PALPEBRARUM.

Sunt solutiones cruentæ palpebrarum.

SPECIES esse possunt:

1. *VULNUS NON PENETRANS*, quo solummodo cutis palpebræ transversim, vel longitudinaliter dividitur.

Curatio exigit, ut tale vulnus sine suppuratione excitata emplastro anglicano uniatur, ne palpebra per suppurationem longior vel brevior fiat, & blepharoptosim aut lagophthalmum relinquat.

2. *VULNUS PENETRANS LONGITUDINALE*, quo tota palpebræ crassities dividitur. Emplastro anglicano unitum vulnus, subinde ad tarsum usque solummodo concrevit. * *V. Coloboma*.

3. *VULNUS ABSCINDENS PALPEBRAM*. Tale vulnus corneam & totum bulbum obscurationi exponit & visum tollit.

4. *VULNUS COMMISSURÆ INTERNÆ PALPEBRARUM*, ectropium palpebræ facit, curatur emplastro uniente.

* Cartilago dissecta neque augetur, neque coalescit, dicit HIPPOCRATES.

FISTULA PALPEBRARUM.

Est ulcus angustum & sinuosum in palpebra.

SPECIES sunt :

1. *FISTULA PALPEBRARUM SIMPLEX*,
quæ in palpebræ substantiam penetrat.

Curatur ut fistula in alio loco.

2. *FISTULA PALPEBRARUM IN SAC-
CUM LACRUMALEM PENETRANS*,
quæ a sacci lacrumalis intumescencia purulen-
ta & ruptura in palpebræ inferioris quodam
loco oritur.

Curatio radicalis exigit, ut sacci lacrumalis in-
tumescencia aperiatur, & ejus morbus cure-
tur. Sic fistula palpebræ sua sponte sanatur.

COLOBOMA.

Est hiatus siccus in margine palpebrali, qui labium
leporinum refert.

Hoc vitium deformitatem inducit, ac speciem ectro-
pii partialis. Oritur vel a *mala formatione* vel
a *vulnere* marginis palpebralis.

Curatio. Suadent authores abscissionem marginis
callosi, qui hiatus format, & unionem vulne-
ris per acum & filum.

NICTITATIO.

Est invita palpebrarum sese jam claudentium, jam
aperientium motitatio.

CAUSA PROXIMA est vera convulsio palpebrarum.

SPECIES sunt:

1. *NICTITATIO CONNATA*, & quæ a
MALA CONSUETUDINE est.

Curatur meliore consuetudine inducta, & oculis alternatim deligatis.

2. *NICTITATIO AB HETEROGENEO IN OCULUM ILLAPSO*.

Curatur exempto corpore alieno.

3. *NICTITATIO A SABURRA*, vel *VERMIBUS PRIMARUM VIARUM*, purgantibus & anthelminticis curatur.

4. *NICTITATIO SYMPTOMATICA*, quæ alius morbi convulsivi symptoma est, exigit curationem morbi primarii.

5. *NICTITATIO A TIMORE*, hæc species sub operatione cataractæ maxime animadvertitur, & operatori valde incommoda est.

Curatur persuasione & mora.

SPASMUS PALPEBRARUM.

Est palpebrarum invita & permanens contractio.

Noscitur oculi rigida clausura, quæ digitis vix aperiri potest.

SPECIES sunt:

1. *SPASMUS A SABURRA PRIMARUM VIARUM*. Quæ purgantibus vel anthelminticis curatur.

2. *SPASMUS AB ILLAPSO HETEROGENEO IN OCULUM*.

Curatur exemptione corporis illapsi.

3. *SPASMUS SYMPTOMATICUS*, qui ab alio morbo provenit.

Curatur antispasmodicis & curato morbo primario.

4. *SPASMUS AB OPHTHALMIA*; quibus oculi sunt inflammati ob lucis metum adeo arcte palpebras contrahunt, ut vix digitis duci possint.

Curatio exigit ablationem ophthalmiæ.

5. *SPASMUS SUB OPERATIONE CATARACTÆ*, turbat sæpe operationem præsertim extractionem. Observatur in timidis & subiectis irritabilibus. Exigit, ut ante operationem oleum cum opio detur.

PRURITUS PALPEBRARUM.

Est sensatio, quæ hominem ad fricandas palpebras cogit.

SEDES ut plurimum versus internam palpebrarum commissuram est.

SPECIES sunt:

1. *PRURITUS A TRANSPARATIONE SUPPRESSA*, qui matutino tempore in catarrhosis & rheumaticis observatur.

2. *PRURITUS AB INCIPIENTE HORDEOLO.*

Curatur aqua vegetominerali.

3. *PRURITUS AB INGESTIS ACRIBUS*,
qui altero primum die præsertim in *ebriosis*
observari solet.

Curatur purgantibus.

4. *PRURITUS AB HERPETE PALPE-
BRARUM*, exigit curationem herpetis. V.
Psorophthalmia.

MORBI VIARUM LACRUMALIIUM.

S C H E R O M A.

Est oculi siccitas ob humoris lacrumalis penuriam.

EFFECTUS. Deficientibus lacrumis oculi fiunt aridi,
pulverulenti, obscurati, sordidi, quod sinistrum
in morbis acutis omen est.

SPECIES sunt:

1. *SCHEROMA FEBRILE*, seu siccitas ocu-
lorum, quæ in febribus, cum phlogistica hu-
morum densitate complicatis, observatur.

Curatur humectantibus externis & internis di-
luentibus antiphlogisticis.

2. *SCHEROMA EXHAUSTORUM*, quod
post magnas evacuationes & in *moribundis*
contingit.

Curatio in exhaustis exigit nutrientia.

3. *SCHEROMA INFLAMMATORIUM*,
quod ophthalmiæ siccæ symptoma est. Exigit
curationem ophthalmiæ.

4. *SCHEROMA ITINERANTIUM*, seu oculorum siccitas, quæ in itineribus per loca fabulosa, ardente syrio aut vento calido, qui omne humidum absorbet, institutis, consue-
ta est.

Curatur elutione & humedatione. *Collyrium* ex feminibus cydoniorum, *decoctum malvæ*, lac tepidum hic convenit.

E P I P H O R A.

Est humoris serosi vel aquosi profluvium ex oculis.

ORIGO hujus humoris non solum glandula lacrumalis est, sed etiam pori corneæ & conjunctivæ, nec non interna palpebræ utriusque superficies, glandulæ Meibomianæ, atque carunculæ lacrumales ad hanc secretionem contribuunt. *

CAUSA PROXIMA epiphoræ est, vel *aucta secretio* humorum lacrumalium, vel *impedita absorptio* horum humorum.

SPECIES ab *aucta secretionem* sunt:

1. *EPIPHORA A STIMULO IN OCULO HÆRENTE*, ut ab illapsa arenula, fumo acri, vapore vel odore acri, a trichiasi.

Curatio exigit, ut corpus heterogeneum auferratur.

* JANIN l. c. pag. 49.

2. *EPIPHORA INFLAMMATORIA*, quæ
symptoma ophthalmiæ humidæ est.

Curatur ablata inflammatione.

3. *EPIPHORA ACRIMONIOSA*, quæ a de-
positione acrimoniæ rheumaticæ, arthriticæ,
podagricæ, variolosæ, morbillosæ, venereæ,
vel a transpiratione suppressa oritur. Videntur
hæ acrimoniæ organa secretoria lacrumarum
ad majorem secretionem irritare. Tarsi & ge-
næ a lacrumis excoriantur.

Curatio exigit 1. derivationem acrimoniæ ad
alia loca, quod purgantibus, diureticis, dia-
phoreticis, ac præcipue fonticulis, vesicato-
riis, setaceo peragitur. 2. *Interne* dentur an-
tacrimoniosa, & *externe* aqua vegetominera-
lis, lac crocatum, vel mucilago seminum cy-
doniorum aut amyli.

4. *EPIPHORA A LAXITATE PORORUM*
corneæ, conjunctivæ & glandulæ lacrumalis.
Hæc species *nosscitur* ex humiditate corneæ
atque omnis doloris & ruboris absentia.

Curatur interno usu corticis peruviani cum va-
leriana. *Externe* aqua frigidissima, collyrium
vitriolatum & camphoratum, nec non spiri-
tuosum conducit.

SPECIES epiphoræ ab *impedita* lacrumarum *absorptio-*
ne seu a viis lacrumalibus imperviis, sunt:

1. *EPIPHORA A PUNCTIS* vel *CANA-*
LIBUS LACRUMALIBUS CONCRE-
TIS. Id a combustionem, vel exulcerationem

prægressa oritur & inspectione vel exploratione punctorum lacrumalium noscitur.

Curatio exigit, ut orificia concreta ope acuti stili ocularis, in orificium externum immissi, perforentur. Vel ut saccus lacrumalis incisione aperiatur, & canalis atque punctum lacrumale e cavo sacci aperti extrorsum ope styli aperiuntur.

2. *EPIPHORA A DUCTU NASALI OBSTRUCTO*. Hæc species hydropem lacrumalem habet comitem & exigit reserationem ductus nasalis obstructi. V. *Hydrops lacrumalis*.

3. *EPIPHORA A POLYPO NASALI*, orificium internum ductus nasalis comprimente.

Curatur polypi nasalis extractione. *

4. *EPIPHORA A SACCO LACRUMALI PER ANCHYLOPEM* vel *PER TOPHUM FOSSÆ LACRUMALIS COMPRESSO*.

Curatur ablato tumore comprimente. V. *Anchylops*.

5. *EPIPHORA EX RHYADE* seu defectu carunculæ lacrumalis est incurabilis.

6. *EPIPHORA A VITIO PALPEBRARUM*, quod puncta lacrumalia a lacu lacrumali removet, ut encanthis, ectropium, entropium, lagophthalmus, intumescencia mar-

* Vidit *Cel. JANIN* radicem polypi nasalis e sacco lacrumali ortam. l. c.

ginis palpebralis. Hæc species *curatur* ablatis his morbis.

7. *EPIPHORA A PARALYSI PUNCTORUM LACRUMALIIUM*. Nam hæc puncta vi muscolari lacrimas e lacu lacrumali fugere videntur.

Curatio exigit roborantia antiparalytica.

8. *EPIPHORA A PUNCTIS LACRUMALIBUS EROSIS*. Si fibræ musculares horum orificiorum erosæ sunt, vis fugens illorum perit.

Curatio exigit sanationem erosorum punctorum.

L I P P I T U D O.

Est exsudatio humoris puriformis e marginibus palpebrarum.

CAUSA PROXIMA est depositio acrimoniæ ad glandulas Meibomianas tarforum palpebraliū.

EFFECTUS. Hoc humore noctu tarfi palpebrarum invicem conglutinantur, margines palpebrarum rubent & intumescunt. Persæpe ophthalmia, fistula lacrumalis & non raro ectropium exinde oriuntur.

SPECIES lippitudinum sunt:

1. *LIPPITUDO INFANTUM*, quæ infantibus valde est familiaris, præsertim ab achoribus aut a scabie capitis suppressa.
2. *LIPPITUDO ADULTORUM & SENILIS*. Lippitudo infantum successu temporis sponte evanescit, at pertinacissima est, quæ

adultos afficit, & plane immedicabilis fere observatur in senectute & in potatoribus.

Curatio exigit repetita purgantia, vesicatoria, setacea aut fonticulos. *Externe solutio lapidis divini*, aut unguentum ophthalmicum cum *mercurio præcipitato rubro* mirum præstat effectum. *

3. *LIPPITUDO VENEREA*, quæ ex suppressa gonorrhæa vel fluore albo, atque in infantibus, a venereis parentibus genitis, observatur.

Curatio exigit præter externum usum unguenti ophthalmici mox laudati internum usum mercurii gummosi.

4. *LIPPITUDO SCROPHULOSA*, quæ scrophulosos aggreditur.

Curatur interno usu corticis peruviani cum cicuta, æthiope minerali, antimonio. Valida evacuantia scrophulosis nocent.

5. *LIPPITUDO SCORBUTICA*, quæ scorbuticos afficit.

Curatio exigit interna antiscorbutica; *externa solutio lapidis divini*, vel sacchari saturni prodest.

HYDROPS LACRUMALIS.

Est intumescencia sacci lacrumalis, qui pressus digitu lacrimas puras, vel quandoque striis albis mix

* THE DEN neue Bemerkungen. p. 192.

tas per puncta lacrumalia vel per ductum nasalem, vel per vias utrasque eructat.

CAUSA PROXIMA est vel *laxitas* sacci lacrumalis, vel *obstructio* ductus nasalis.

1. *HYDROPS LACRUMALIS A LAXITATE SACCI LACRUMALIS.* Noscitur hæc species, quod collectæ lacrumæ per ductum nasalem facile exprimi possint.

Curatur injectione collyrii roborantis ex vitriolo & spiritu vini camphorato, applicata aqua frigidissima, atque applicatis spleniolis graduatibus, quæ saccum lacrumalem comprimunt.

2. *HYDROPS LACRUMALIS AB OBSTRUCTIONE DUCTUS NASALIS:* Hæc obstructio est multiplex, variamque exigit amotionem.

1. *Obstructio mucosa* exigit collyrium detergens, quod interno oculi cantho aliquoties de die instillari, vel ope syphonis Anelliani in punctum lacrumale inferius injici debet. Infusum *veronicæ*, solutio *boracis*, aqua *selterana*, solutio *salis ammoniaci*, vel *vitrioli* pro hoc scopo laudantur,

2. *Obstructio a contractione sphincteris ductus nasalis.* Noscitur quod lacrumæ adhibita vi in nares exprimi possint.

Curatio quandoque succedit injectione emolliente, & applicato cataplasmate emolliente.

3. *Obstructio a corrugatione ductus nasalis.*

Non potest sine sacci lacrumalis incisione cognosci.

Curatio exigit, ut injectiones emollientes ab initio tententur, si vero hæ obstructionem non tollant, fiat *incisio* sacci lacrumalis, atque immittantur ductui nasali per aliquot septimanas *chordæ præparatæ*, vel tenuissimæ *candelulæ Goulardianæ*, vel *stili plumbei*. Aperto ductu nasali consolidetur vulnus externum.

4. *Obstructio a polypo nasali* curatur ablato polypo.

A N C H Y L O P S.

Est tumor in interno oculi cantho, qui sedem extra faccum lacrumalem habet.

SPECIES anchylopum sunt:

1. *ANCHYLOPS INFLAMMATORIA*, quæ rubore & calore canthi interni noscitur.

Curatio exigit fomentum ex aqua vegetominerali, & purgantia.

2. *ANCHYLOPS SUPPURATORIA*, quæ abscessum in cantho interno format. Oritur ex prægressa inflammatione, vel metastasi purulenta.

Curatio exigit, ut tumor emplastro diachylon & cataplasmate emolliente emolliatur, atque dein aperiatur.

3. *ANCHYLOPS SCIRRHOSA*, est tuberculum durum in interno oculi cantho, quod non raro in carcinoma abit.

Curatio exigit cicutam.

4. *ANCHYLOPS CYSTICA*, est atheroma in interno oculi cantho, seu tumor indolens, cuti concolor, glaber, mobilis.

Curatio exigit, ut spiritu saponato resolvatur, vel si resolutio impossibilis, ut cultro auferatur.

5. *ANCHYLOPS SEROSA*, est tumor serum continens in interno oculi cantho. Si resolvi nequeat, incidatur.

6. *ANCHYLOPS TOPHOSA*, seu *EXOSTOTICA*, est tophus in interno oculi cantho, cujus causa fere semper venerea est.

Curatio. Interne detur mercurius cum decocto radicis mezerei, *externe* emplastrum vel unguentum mercuriale, vel solutio mercurialis applicetur.

7. *ANCHYLOPS LACRUMALIS* est intumescencia sacci lacrumalis a lacrumis in eo re-tentis. V. *Hydrops lacrumalis*.

8. *ANCHYLOPS A FISTULA LACRUMALI*, est intumescencia sacci lacrumalis a muco puriformi in eodem congesto. V. *Fistula lacrumalis*.

ÆGYLOPS.

Est ulcus in cantho interno oculi, quod sedem extra
sacculum lacrumalem habet.

CAUSÆ ægylops sunt canthi interni contusio, vulnus,
inflammatio, depositio acrimoniæ, præsertim va-
riolosæ, fistula lacrumalis.

SPECIES ægylopum sunt :

1. *ÆGYLOPS SIMPLEX*, est ulcus purum
in oculi cantho interno, sacculum lacrumalem
non afficiens.

Curatur aqua vulneraria.

2. *ÆGYLOPS CANCROSA*, a prægressa an-
chylope scirrhusa oritur. *Tractari* debet ut
cancer.

3. *ÆGYLOPS VENEREA*, est ulcus vene-
reum in interno oculi cantho.

Curatur externo usu balsami mercurialis, & in-
terne datis mercurialibus.

4. *ÆGYLOPS CARIOS A*, est ulcus cariosum
in interno oculi cantho. Quandoque cum,
quandoque sine fistula lacrumali est.

Curatio exigit externa & interna anticariosa.

5. *ÆGYLOPS A FISTULA LACRUMALI*, est ulcus in interno oculi cantho a ruptura
vel incisione facci lacrumalis ortum. V. *Fis-
tula lacrumalis*.

FISTULA LACRUMALIS.

Est effluxus humoris puriformis ex punctis lacrumalibus. *

NOSCITOR ex levi tumore canthi interni, qui pressus mucum puriformem, vel per puncta lacrumalia, vel per ductum nasalem, vel per vias utrasque evomit.

CAUSA PROXIMA est muci puriformis excretio ex glandulis sacci lacrumalis sine ulceris in sacco præsentia. Adest rarissime ulcus, & si adest, tunc effectus & non causa hujus effluxus puriformis est. **

* *III. RICHTERI observationum chirurgicarum fasciculus III. p. 18.*

** Multoties observatur muci puriformis effluxus e variis partibus sine ulceris præsentia. In gonorrhæa & fluore albo, quandoque altero statim ab infectione die, mucus effluit puri similis, antequam inflammatio præsens ulcus facere potuisset. In corryza e naribus sine ulcere profluit sæpe mucus puriformis. In hæmorrhoidum fluxu albo idem contingit. In calculosis ingens sæpe puriformis muci copia cum urina egeritur. In phthysi spuria ingens muci puriformis copia quotidie ejiciebatur, cum tamen post mortem, nec in vesica calculosorum, nec in pulmonibus phthysi spuria mortuorum, ulcus fuerit inventum. V. POTT *Observations on the fistula lachrymalis. Lond. 1763.* & POTTS *Abhandlungen über verschiedene Gegenstände der Wundarzneykunst. Dresden 1771.*

CAUSÆ REMOTÆ sunt depositio acrimoniæ qualiscunque in glandulas sacci lacrumalis, ut in variolosis, morbilliosis, scrophulosis & venereis observatur, inflammatio sæpius rediens hujus sacci, stagnatio lacrumarum in sacco ob ductum nasalem obstructum, contusio sacci lacrumalis.

Dividitur fistula lacrumalis in simplicem & complicatam.

SPECIES *fistularum lacrumalium* sunt :

- I. *FISTULA LACRUMALIS SIMPLEX*, in qua obstructio ductus nasalis non adest, quod noscitur, si mucus puriformis tum per puncta lacrumalia, tum per ductum nasalem exprimi potest.

Curatio exigit *collyrium detergens*, cantho oculi interno aliquoties de die instillandum. Infusum *veronicæ*, solutio *lapidis divini*, *borealis* cum saccharo, *lapidis infernalis* solutio diluta, aqua *vitriolata*, *camphorata*, solutio *salis sedlizenfis* in hunc scopum laudantur. Hi liquores per puncta lacrumalia absorbentur. *

* *Instillatio* sequenti methodo peragi debet. I. Æger locetur supinus, dein calami superius & inferius transversim abscissi apertura superior digito tegatur, inferior apertura inmergatur in collyrium, sic quædam guttulæ cavum calami intrant. Jam hæc apertura oculi cantho applicetur, sic liquidum, digito a superiori apertura ablato per aerem in tubum irrudentem exstillet.

2. Vel hi liquores ope *syphonis* ANELLIANI per punctum lacrumale inferius in saccum lacrumalem *injici* possunt.

Injectio sequenti modo peragatur. *

1. Digito manus sinistrae palpebra inferior extrorsum, & versus canthum externum trahitur.
2. *Syphonis* apex manu dextra in linea vix obliqua, seu fere perpendiculari orificio lacrumali inferiori immittatur, dein sine vi adhibita in linea obliqua sponte quasi sua immergatur ulterius canula *syphonis* in saccum lacrumalem.
3. Tandem *sypho* comprimatur. Quantitas liquidi injecti non sit nimis magna, ne saccus lacrumalis nimium extendatur.
4. *Injectio* post aliquot horas iterum exprimatur & sic aliquoties de die repetatur.

At *injectio vix plus* quam instillatio, ut pluries observavi, praestat, imo in fistula lacrumali inflammata irritando *injectio* nocet.

2. *FISTULA LACRUMALIS COMPLICATA CUM INFLAMMATIONE SACCI LACRUMALIS.* Noscitur ex effluxu

lat in oculum. Clausis palpebris liquidum in oculo digitis aliquantum agitetur, ut e lacu lacrumali in orificia punctorum lacrumalium absorbeatur.

* D. ANEL *nouvelle méthode de guérir les fistules lacrimales.* Turin. 1713.

muci puriformis & præsentia ruboris, caloris, atque doloris in cantho oculi interno & sacco lacrumali. Hæc inflammatio quandoque ter vel quatter in anno afficit, & facile antiphlogisticis remediis intra aliquot dies curatur. At quandoque malum hoc omni mense, imo qualibet septimana vias lacrumales aggreditur & pertinacius remediis antiphlogisticis resistit.

Curatio ergo exigit:

1. Ut fomenta & collyria ex aqua vegetominerali applicentur. *Injectio* in puncta lacrumalia durante stadio inflammatorio nimis irritat.
2. Fiat *venæsectio*, dentur *purgantia*, & dein antiphlogistica,
3. Adhibeantur *revellentia*, ut setaceum, vel vesicatoria ad nucham, hyrudines ad tempora.
- 4 *Purificantia* sanguinem.

3. *FISTULA LACRUMALIS COMPLICATA CUM OBSTRUCTIONE DUCTUS NASALIS*. Hæc noscitur, quando mucus puriformis ex sacco non in nares exprimi potest.

Curatio exigit amotionem obstructionis. Si hæc solum *glutinosa* est, amovetur injectione detergente, si vero obstructio *solida* est, ut contractio chronica sphincteris vel ductus nasalis corrugatio tunc operatione sequenti opus est.

Operatio fistulae lacrumalis.

INDICATIO. Fistulae lacrumalis cum obstructione ductus nasalis complicatae curatio exigit.

1. *Incisionem* sacci lacrumalis.
2. *Dilatationem* ductus nasalis.
3. *Exsiccationem* ductus nasalis a dilatatione suppurantis.
4. *Sanationem* ulceris externi ab incisione remanentis.

TEMPUS URGENS. Quando saccus lacrumalis pure multum turgēt, & illo per expressionem liberari nequit, operatio est facienda, 1. ne saccus in alieno loco crepet, 2. ne pus saccum totum exulceret, destruat & cariem fossae lacrumalis inducat.

PRÆPARATIO ÆGRI. Purgans detur & in plethoricis venæsectio aliquot ante operationem diebus fiat, victus sit antiplogisticus. Saccus lacrumalis per noctem valde intumescens mane non exprimatur, ut saccus tumidus locum pro incisione bene monstret.

INSTRUMENTA. *Cultellus* pro incisione sacci. Potest culter cataractarius adhiberi.

Specillum MEJANI.

Stilus triqueter pro ductu nasali.

Acus triquetra curvata pro perforando osse lacrumali.

*Chordæ fidium præparatæ , sed crassitie diversæ. **

Cereoli vel stili ex plumbo.

PRO DELIGATIONE. *Torunda parva.*

Emplastrum anglicanum semilunatæ figuræ.

SITUS PRO OPERATIONE: æger sedeat in sella versus lucem, caput ejus a ministro retro ægri sellam stante retineatur. Chirurgus ante ægrotum stet.

OPERATIO IPSA.

1. Chirurgus cultro *vulnus* longitudinale seu perpendiculare facit in sacci lacrumalis prominentis cavitatem usque, ad 3 vel 4 lineas.
2. *Vulnus* parva *turunda* ex linteo carpto modice impleatur, & emplastro semilunato tegatur. Hæc prima deligatio triduo sic relinquitur.
3. Quarto die *vulnus* aperiatur & *specillum* in apice triquetrum, vel *specillum* MEJANI per *ductum nasalem* obstructum sensim in cavum narium trudatur. Ex ægri sensatione specilli in cavo narium & ex exitu aliquot guttularum sanguinis e cavo narium, scimus *obstructionem* canalis nasalis superatam esse.

* *Chordæ fidium diversæ crassitie humectentur , dein appensis ponderibus elongentur & exsiccentur, tandem in frustra, digitum longitudine æquantia, scindantur, ac in apicibus cultello aliquantum accuminentur.*

4. Exemto specillo statim in canalem nasalem apertum intrudatur *chorda* fidium tenuissima, altero die *crassior*, tertio *crassissima*. Hæ chordæ in canali intumescunt, & illum dilatant. Sic per chordam crassissimam sed quotidie cum recenti mutatam, dilatatio canalis nasalis per 3 vel 4 septimanas continuatur. *Extremitates* chordarum e naribus & vulnere sacci prominentes inflectantur & emplastro conglutinentur, ne chorda excidat e ductu.
5. Demum loco chordarum *cereoli parvi* cum extracto saturni parati per 15 dies ductui nasali immittantur, tandem per 10 vel 15 dies *stili plumbei* loco cereolorum ductui nasali imponantur; sed antea aliquoties guttulæ quædam extracti saturni vel aquæ Thedianæ injiciantur. Sic canalis dilatatus sensim *exsiccatur*.
6. Tandem omittantur hi stili plumbei, & vulnus externum solo emplastro anglicano vel diapalmæ regatur. Sic vulnus intra aliquot dies sua sponte sanatur. *

* ANELLI methodus, qui sine sacci lacrumalis incisione specillo tenui per punctum lacrumale immisso, & METJANI methodus, qui simul introducto per vias lacrumales filo, obstructionem ductus nasalis expedire conatur, ut & methodus DE LA FORESTI, & CABANISII, qui specilla & setaceum per orificium na-

SYMPTOMATA, quæ operationi quandoque superveniunt.

1. *HÆMORRHAGIA* sub incisione sacci lacrumalis. Hæc a læsione arteriæ angularis provenit. Sistitur facile linteo carpto, vel fungo agarico.
2. *EPIPHORA*, quæ quandoque post operationem remanet. Hæc vel a laxitate sacci lacrumalis vel a punctis aut canalibus lacrumalibus concretis oritur. Ideo ante sanationem vulneris sacci lacrumalis semper exploret chirurgus, vel per stylum vel per injectionem, an canales lacrumales sint aperti, nam si essent concreti stilo prius illos aperire deberet. Si ergo jam sanato vulnere sacci lacrumalis hi ductus concreti inveniantur, nova incisio sacci & perforatio ductuum lacrumalium fieri deberet. Epiphora autem a laxitate sacci lacrumalis curatur, ut *hydrops sacci lacrumalis*, quem *vide*.
3. *CALLOSITAS VULNERIS*, quæ sub dilatatione a torundis & a stilis plumbeis quandoque oritur. Hæc exigit, ut orificium callosum vel guttula butyri antimonii, aut soluti

sale ductus nasalis in saccum lacrumalem introducere suadent, rarissime peragi potest, & ut plurimum sine medela malum exasperat. V. MEZGER *curationum chirurgicarum, quæ ad fistulam lacrumalem hucusque fuerunt adhibitæ, historia critica* 1772.

lapidis

lapidis infernalis, aliquoties tangatur, vel cus-
pide cultelli, in vulnere circumvoluto, mar-
go callosus reddatur recens, vel apex parvæ
torundæ unguento cantharidum imbuta per ho-
ram ulceri imponatur. Sic ablato callo vulnus
ut recens sanetur.

4. *FISTULA LACRUMALIS COMPLI-
CATA CUM RUPTURA SACCILA-
CRUMALIS.* Si mucus puriformis sua glu-
tinositate puncta lacrumalia & simul ductum
nasalem obstruit, ac tamen a glandulis in ca-
vo sacci lacrumalis continuo secerni pergit,
tunc demum saccus lacrumalis cum superja-
cente cute *rumpitur* extrorsum.

Hæc *ruptura* vel in *medietate* sacci lacrumalis,
vel in *loco alieno*, ut sub inferiori palpebra,
contingit.

Ruptura in *loco legitimo*, seu *medietate* sacci
lacrumalis orta, ut plurimum nimis exigua
est, hinc sufficienter dilatari debet, ut chordæ
in ductum nasalem applicari possint.

Ruptura in *loco illegitimo* orta exigit, ut ope-
ratio in sacco lacrumali instituatur, alias nec
illegitima ruptura, nec fistula lacrumalis cu-
rari potest.

5. *FISTULA LACRUMALIS CUM CA-
RIE FOSSÆ LACRUMALIS COMPLI-
CATA.* Hæc species raro observatur, & ex
neglecta incisione sacci lacrumalis oritur. *Ca-
ries ossis lacrumalis* fœtorem fistulæ & narium,

carnem fungosam in sacco & canali nasali producit. Hæc caries exigit, ut :

1. *Interne anticariosa* adhibeantur nempe cortex peruvianus cum asa fœtida.
2. *Externe*, vel cultro vel causticis ut solutione saturata lapidis infernalis auferatur caro fungosa, dein essentia euphorbii, mastichina, vel myrrhæ ad inhibendum cariei progressum applicetur.
3. Tandem si ductus nasalis adeo obliteratedus est, ut stilo triquetro non aperiri & chordis pervius reddi possit, tunc *nova apertura* ope acus triquetrae crassioris per os lacrumale, & internam narium membranam in cavum narium fieri debet. Sanguis e nare profluens, & aer e vulnere fistulae compressis naribus prorumpens sunt signa perforati ossis lacrumalis.
4. Hæc apertura statim torunda ex linteo carpto expleatur, & sic per triduum relinquatur.
5. Dein exempta torunda 3 chordæ fidium præparatae, & crassissimæ in factam aperturam per 3 vel 4 septimanas immittantur, ut hæc dilatata maneat.
6. Tandem loco chordarum vel cereoli saturnini, vel stili plumbei, quæ crassitiem trium chordarum habent, per 25 dies in aperturam ponantur. Simul aqua frigida & liquo-

re adstringente apertura exsicccetur, ac callosa reddatur.

7. Tandem omiſſis cereolis & ſtilis vulnus externum ſacci conſolidetur.

6. *FISTULA LACRUMALIS COMPLICATA CUM ACRIMONIA*, quæ nempe ex acrimonia venerea, ſcrophuloſa, varioloſa, tineaſa, arthritica (quæ imprimis verno & autumnali tempore facile revertitur); aut alia oritur, præter *curationem generalem* ſimul *ſpecifica* medicamenta exigit.

ENCANTHIS.

Eſt excreſcentia vel intumeſcentia carunculæ lacrimalis.

EFFECTUS encanthidis ſunt deformitis, lacrumatio, quandoque edropium.

SPECIES hujus mali ſunt:

1. *ENCANTHIS BENIGNA*, ſeu excreſcentia indolens, mollis, rubra, granulosa fructus mori adinſtar.

Curatur 1. *Exſiccatione* cum extracto ſaturni, 2. *Ligatura* radicis. 3. *Excifione* portionis ſuperflua. 4. *Caufico*.

2. *ENCANTHIS MALIGNA*, eſt excreſcentia lancinans, plumbei coloris, dura, inæqualis. Hæc ſpecies in cancrum abit, hinc ut talis tractetur.

3. *ENCANTHIS INFLAMMATORIA*, seu *INFLAMMATIO* carunculæ lacrumalis. Noscitur ex intumescencia rubra, calente, dolente subito nata, increfcit hæc species quandoque in ingentem magnitudinem, & incifa, vel fponde rupta pus fundit ac subito confidet.

Curatio exigit ab initio resolutionem cum aqua vegetominerali: fi refolutio non fuccedit, applicetur per aliquot dies cataplasma emolliens, & dein incidatur tumor.

R H Y A S.

Est carunculæ lacrumalis decrementum vel defectus.

CAUSA PROXIMA est defectus natus, vel excifio, vel erosio a quacunq; acrimonia.

Hoc malum est *incurabile*, ac epiphoram inducit infanabilem, cum lacus lacrumalis perpetuo hiet.

P E R I B R O S I S.

Est erosio feu ulceratio commissurarum palpebrarum. Frequentiffime commissura palpebrarum interna hac erosionem afficitur.

SPECIES sunt:

1. *PERIBROSIS AB ACRIMONIA LACRUMARUM*, ut in epiphora acrimoniosa observatur. Exigit ablationem epiphoræ & dein solutionem lapidis divini.

2. *PERIBROSIS AB ÆGYLOPE*, quæ se quandoque in commissuram usque extendit.
Curatur evanescente seu sanato morbo primario.
V. ægylops.

LE MOSITAS.

Est sordities puriformis interno oculi cantho inhaerens. *

CAUSA PROXIMA est sebi ocularis collectio in interno oculi cantho.

SPECIES sunt:

1. *LE MOSITAS VULGARIS*, quæ evigilantibus a somno, itinerantibus a pulverulentia aeris, & ægrotis quibusdam a morbo contingit.

Curatur elutione oculorum.

2. *LE MOSITAS CONSTANS*, quæ diu permanet, & a lippitudine carunculæ lacrumalis originem habet.

Curatur ut lippitudo palpebrarum.

LACRUMATIO SANGUINEA.

Est sudatio sanguinis spontanea ex oculis.

CAUSA PROXIMA est extremitatum arteriosarum anastomosis seu dilatatio. Visæ fuerunt feminæ, quibus sanguis omni mense non ex utero, sed ex oculis profluebat. **

* Hæ fordes græcis dicuntur *lemia* vel *gramia*.

** DODON. *observat. cap. 15.*

Curatio exigit venæsectionem & restitutionem
menstruorum.

M O R B I M E M B R A N Æ
C O N J U N C T I V Æ.

O P H T H A L M I A.

Est membranæ conjunctivæ vel totius bulbi oculari
inflammatio, quæ ex oculi rubore, calore, do
lore & tensione noscitur.

CAUSA PROXIMA est vasorum ocularium in parte ir
flammata dilatatio & oscillatio a stimulo inflam
matorio, qui oculum immediate vel consensual
ter afficit.

CAUSA DISPONENS est oculi debilitas vel nimia sen
sivitas.

Multiplex habetur ophthalmiarum divisio & denom
natio, quæ ab inflammationis *sede*, *gradu*, *d*
ratione, *complicatione* & *causa* peti solent.

A sede dividitur ophthalmia.

1. In *externam*, quæ in conjunctiva & quandoq
in ipsa cornea.
2. — *internam*, quæ in iride, uvea, vel chor
dea sedem habet.
3. — *angularem*, quæ solum oculi canthum
ternum vel internum occupat.

A *gradu vehementiæ* dividitur :

1. In *levem*, quæ *taraxis*.
2. — *gravissimam*, quæ *chemosis* dicitur.

A *duratione* discernitur ophthalmia :

1. In *acutam*, quæ febrem habet comitem & non diu durat.
2. — *chronicam*, quæ sine febre est, atque plures menses, imo annos durare solet.
3. — *periodicam*, quæ determinato die aut tempore redit.

A *complicatione* dividi potest :

1. In *complicatam*, quæ cum alio morbo oculari jungitur.
2. — *symptomaticam*, quæ alii morbo oculari supervenit.
3. — *humidam*, quæ vehementem humoris serosi vel purulenti effluxum habet.
4. — *siccam*, quæ sine omni humoris effluxu est.

A *causa* tandem dividitur ophthalmia :

1. In *violentam*, quæ a causa externa.
2. — *consensualem*, cujus causa in abdomine vel alio loco est.
3. — *idiopathicam*, cujus causa in ipso oculo est.
4. — *acrimoniosam*, quæ a metastasi acrimoniæ oritur, ut catarrhalis, venerea, gonorrhoeica, cancrofa, scrophulosa, variolosa, morbillosa, exanthematica, rheumatica, arthritica, febrilis.

Ex his ergo sequentes ophthalmiarum SPECIES constitui possunt.

1. *TARAXIS*. Est levissima oculi inflammatio, in qua rubedo albicans est, & dolor modicus. Oritur a levi causa: ut vapore acri, dentitione, lēdione immodica, solis ardore, illapso corpore heterogeneo, tempestate humida, vento sicco, vel frigido.

Curatio exigit collyrium repellens ex aqua vegetominerali, vel aquam frigidam. Venæsectione & purgatione opus est, si inflammatio increfcit.

2. *CHEMOSIS*. Est vehementissima oculi inflammatio, in qua conjunctiva oculi tunica ut pannus scarlatinus rubet & ita intumescit ac super corneam adeo elevatur, ut hæc in fossa quasi locari videatur. Ut plurimum palpebræ simul inflammantur, cornea fit turbida & rubicunda, dolor adest atrocissimus præsertim in superciliis, qui nocte cum febre & vigiliis, ac sensatione pulsationis in capite & oculo, primis præsertim diebus, exacerbatur, visus penitus obfuscat.

Exitus chemoseos rarius est in *resolutionem*, frequentissime autem in *suppurationem*, qua vel bulbus oculi rumpitur, vel alius atrox morbus in oculo relinquitur, ut opacitas corneæ, staphyloma, varices conjunctivæ, ulcera corneæ, fistula lacrumalis, pterygium.

Curatio exigit, ut illico validissima revellentia & antiphlogistica adhibeantur. Hinc:

1. Fiant *venæsectiones repetitæ* in brachio, pede, jugulo.
2. *Hirudines* 6 vel 8 ad canthos oculorum.
3. *Sectio arteriæ temporalis.*
4. Detur *validum purgans*, reliquis diebus *eccoproticum*.
5. *Vesicatoria* ad nucham.
6. *Emulsio refrigerans* cum nitro & diacodii syrupo.
7. His remediis nil juvantibus fiat ope lanceolæ *scarificatio* tumidæ conjunctivæ. *Ophthalmoxysis Woolhousiana* evitetur. *
8. *Externe* applicetur fomentum ex aqua vegetominerali, aut cataplasma pomaceum; remittente inflammatione fiat fomentum ex solutione aluminis, aut sacchari saturni, aut vitrioli albi.

3. *PHLEGMONE OCULI*, seu *OPHTHALMIA INTERNA*, est inflammatio iridis, uveæ & choroideæ. Noscitur ex albugineæ modico rubore, at iris est rubra & pupilla adeo constricta ut æger prorsus videre nequeat. Summa adest lucis intollerantia, dolor & pul-

* LANGE *Commentatio de ophthalmia. Tirnav. 1777.*
 P. 47. & SCHMUCKER *Chirurg. Wahrnehmungen.*
 I. T. 382. S.

fatio intollerabilis in oculi fundo & capite, bulbus nonnunquam e sua sede propellitur. Jungitur simul febris vehemens, adfunt vigiliæ nocturnæ & delirium, præsertim in junioribus & sensilioribus.

Non raro chemosis in phlegmonem oculi & phlegmone in chemosim abit. Tunc omnium ophthalmiarum acutissima & periculosissima adest, quæ frequentissime hypopio finitur, quo oculus rumpitur & immedicabilis sequitur cæcitas.

Quandoque tamen interna oculi inflammatio synizesim, synechiam, cataractam, amaurosim, amblyopiam, iridis fissuram relinquit, licet discutiatur.

Curatio eadem adhibeatur ac in chemosi.

4. *OPHTHALMIA ACUTA* est ophthalmia vulgaris cum febre stipata, at intra aliquot dies vel septimanas terminanda; taraxi aliquantum est vehementior, & præter phlogisticam, nullam peculiarem sibi junctam habet acrimoniam.

Curatio generalis exigit venæsectiones, purgantia, antiphlogistica, & *externe* aquam vegetomineralem.

5. *OPHTHALMIA CHRONICA* seu *HABITUALIS*, est ophthalmia diu jam durans,

valde rubens at ut plurimum indolens, nascitur ex laxitate vasorum. *

Curatio exigit roborantia interne & externe adhibenda.

Externe, aqua frigida, aqua ophthalmica camphorata, saturnina, vitriolata, aluminosa, spirituosa, tinctura Thebaica ** aut unguentum ophthalmicum rubrum applicetur.

Interne detur cort. peruvianus, valeriana vinum.

6. *OPHTHALMIA SICCA*, *** est ophthalmia habitualis, in qua vix lacrumæ, nec tumor in palpebris, observantur; rubedo & pruritus in tarsis palpebrarum, quæ noctu cohærent, adest.

Causa est acrimonia humorum, hinc malum pertinax. Superveniens dysuria quandoque critice solvit.

Curatio exigit venæsectionem, & purgantia sæpius repetita.

Juscula diuretica, sanguinem purificantia.

Serum lactis & aquas acidulas.

Balnea tepida.

* Huc etiam refero *ophthalmiam indolentem*, in qua oculus sine omni dolore valde rubet, ut aliquoties vidi. Idem confirmat *Cel. RICHTER, JANIN & GENDRON. V. Cel. Profess. RICHTER Chirurgische Bibliothek, 1. B. 4. Stück. p. 124.*

** *Sammlung zum Gebrauch prakt. Aerzte 6. B. 2. St. p. 366.* de hac tinctura & aliis remediis in ophthalmia chronica laudatis vide formulas calcî hujus libelli adnexas.

*** Græcis dicitur *Sclerophthalmia* & aliis *Xerophthalmia*.

Collyrium ex lacte crocato, cataplasmate pomaceo, lacteo.

Collyrium obvolvens, ex amylo vel semine cydoniorum.

7. **OPHTHALMIA HUMIDA** est ophthalmia habitualis cum palpebrarum intumescencia circa tarsos, ac copiosa lacrumatione aut lippitudine complicata.

Causa est acrimonia humorum, unde malum adeo est pertinax, oculos, palpebras & genas excorians.

Curatio exigit:

Venæsectionem & *hyrudines* ad oculorum canthos.

Purgantia repetita.

Vesicatorium ad nucham vel inter scapulas.

Fonticulos aut *setaceum* in malo graviore.

Juscula sanguinem edulcorantia vel antacrimoniosa specifica.

Collyrium ab initio *obvolvens* ex amylo, vel semine cydoniorum, & ad finem *collyrium vitriolatum*, vel ex *saccharo saturni* aut *alumine*.

8. **OPHTHALMIA VIOLENTA**, quæ ab oculi percussione, arenula illapsa, involatu insecti vel vulneratione oritur, ut post cataractæ operationem observatur.

Curatur fomento ex vino herbis cephalicis infuso, vel cataplasmate pomaceo, & venæsectione.

9. *OPHTHALMIA CONSENSUALIS*, quæ a saburra primarum viarum oritur, ex signis saburræ acidæ, putridæ, biliosæ vel verminosæ, quæ infantibus est familiaris, noscitur. Hæc species est sæpe indolens. ac febrem remittentem gastricam habet quandoque comitem. *

Curatur salibus digestivis, purgantibus & anthelminticis, si a vermibus est.

Ad ophthalmiam consensualem pertinet etiam illa, quæ a dentitione, dolore capitis, obstructione visceris, & aliis causis, ab oculo diffusis, oritur.

Curatur ablato morbo primario.

10. *OPHTHALMIA ENCEPHALICA*, quæ a cerebro affecto oritur. *Noscitur* ex signis cerebri inflammati. Mali est ominis ophthalmia, quæ phrenitidi, feбри acutæ, aut capiti contuso circa septimam diem supervenit, designat enim cerebrum inflammatum, suppuratum, vel gangrænosum esse, & mortem instare.

Curatio adhibeatur phrenitidis.

11. *OPHTHALMIA PLETHORICA*, quæ a sanguinis congestionem ad oculos oritur. *Signa* habet sanguinis ad caput congesti.

* SELLE *Rudimenta Pyretologiæ methodicæ* 1773. Berolini p. 108.

Oritur a plethora, menstribus, hæmorrhoidibus suppressis, abusu spirituosorum, conatu vomendi, tussendi, alvum durum vel partum deponendi.

Curatur. Venæsectionibus, purgantibus, restitutis excretionibus suppressis. *Externe* aqua frigida conducit.

12. *OPHTHALMIA CATARRHALIS*, quæ a transpiratione præsertim matutina suppressa originem ducit, * ut catarrhus per aliquot dies durat, & facta coctione materiæ catarrhalis humor puriformis ex oculo profluit, atque ophthalmia evanescit.

Curatio ergo exigit curationem catarrhi. *Externe* lac crocatum prodest.

13. *OPHTHALMIA GONORRHOICA*, quæ a suppressa gonorrhæa venerea oritur, dum materies virulenta ad textum cellulosum membranæ conjunctivæ seu albuginæ per metastasim deponitur.

Diagnos. Biduo vel triduo post suppressam gonorrhæam oritur uberrima lippitudo, seu fluxus ex oculo rubente humoris alboflavescentis, puriformis, & materiæ gonorrhœicæ, antea ex pene stillanti, simillimi. Rubor oculo-

* HOFFMANN *Diff.* de præcipuis oculorum morbis, & BLOCH *medizinische Bemerkungen*. Mulier quotiescunque parieti humido accubuit, ophthalmia afficiebatur.

rum circa auroram ut in ophthalmia venerea non remittit, & fere semper in pessimam *chemosim* abit, qua cornea obscuratur, & membrana conjunctiva adeo intumescit, ut corneam in foveam quasi depressam exhibeat.

Prognosis. Hæc ophthalmia difficulter resolvitur, ut plurimum terminatur in suppurationem oculi interni, opacitatem corneæ, & immedicabilem cæcitatem.

Curatio, huc usque consueta, nempe venæsectiones, hirudines ad canthos oculorum, vesicatoria, fonticuli, purgantia per os iduum data ex nitro & rheo, cataplasmata discutientia ad oculum & emollientia balnea ad membrum virile, vix quidquam juverunt, ego plurimos hac methodo obcæcatos vidi, hinc consuetis remediis hisce addidi:

1. Usus internus *mercurii gummosi* ad 30 grana pro die.
2. *Balneum oculi mercuriale*, quod ex uncia una *mercurii gummosi*, in libra lactis coquenda, componitur, & quo oculi, mediante parvo vasculo vitreo, omni media hora tepide balneari debent.
3. Si nec *mercurii* usus malum fugaret, posset *inoculatio gonorrhææ* opè cereoli, pure gonorrhœico maligno obliniti & urethræ immis-
si, fieri. * at :

* *Cel. LANGE Commentatio de ophthalmia.* p. 78.

Ophthalmoxysis aut *conjunctivæ excisio* nil profunt, imo nocent. *

14. *OPHTHALMIA VENEREA*, quæ ab acrimonia venerea per totum corpus diffusa originem ducit. Hæc a gonorrhoeica ophthalmia differt, quod circa auroram remittat & *nunquam* in chemosim abeat.

Curatur usu interno mercurii gummosi, *externe* balneum oculi mercuriale, vel balsamum ophthalmicum mercuriale applicetur.

15. *OPHTHALMIA CANCROSA*, est rubor levis oculorum & marginum palpebrarum, qui carcinomata exulcerata, quocunque in loco corporis sita, comitatur.

Curatio a canceri curatione pendet. V. *Rubor marginum palpebrarum*.

16. *OPHTHALMIA SCROPHULOSA*, quæ infantibus scrophulosis familiaris est. **

Noscitur ex signis acrimoniæ scrophulosæ.

Curatur usu interno corticis peruviani, antimonii, conservæ cicutæ, æthiopis mineralis, saponis Veneti, aquilæ albæ, gentianæ.

Externe decoctum corticis peruviani cum alumine pro collyrio adhibeatur, demum vesicatorio vel setaceo exciterur ulcus artificiale. Venæsectio & valida purgantia scrophulosis nocent.

* SCHMUCKER *chirurg. Wahrnehmungen* I. T. 482. S.

** BISSET. *Medical essays and observations*. p. 119.

17. *OPHTHALMIA EXANTHEMATICA*, quæ a metastasi materiæ alicujus morbi exanthematici, ad oculum depositi, provenit. Noscitur ex præsentis vel prægresso morbo exanthematico: morbilis, scabie, herpete, tinea capitis.

Curatio exigit revocationem exanthematis, & derivationem humoris acris ab oculis. Hinc præter medicamenta specifica salus est in revellentibus, ut setaceis, fonticulis, vesicatoriis & externis repellentibus.

18. *OPHTHALMIA VARIOLOSA* oritur ut plurimum aliquot septimanas post exsiccatas variolas, præsertim si æger non bene purgatus fuerit, aut auræ frigidæ se nimis cito exponat, pertinax, humida & acris est, quandoque per annos affligit. Sæpe in maculas & staphylo-mata corneæ abit.

Curatio exigit purgantia crebriora, antimonialia, mercurialia, ulcera artificialia & balnea.

19. *OPHTHALMIA RHEUMATICA & ARTHRITICA*, vix ruborem facit, at dolorem intensum, & lacrumationem acrem. V. *Ophthalmodia rheumatica*.

20. *OPHTHALMIA ONANISTICA*, quæ pollutionibus frequentioribus inducitur.

Curatur aqua frigida vel vegetominerali, ad oculos applicato, & balneo frigido totius cor-

poris. *Interne* dentur roborantia, cortex peruvianus, valeriana, mars. *

21. *OPHTHALMIA COMPLICATA*, est oculi inflammatio, quæ ab alio morbo oculari excitatur, ut a *trichiasi*, *trachomate*, *ulcere*, vel *fistula corneæ*, *synechia*, *lagophthalmo*, *ectropio*, *carbunculo albuginæ*, *pustula corneæ*, *hordeolo palpebrarum*, *corpore alieno in oculum illapso*, vel *vulnere oculi*.

Curatio hujus ophthalmiæ exigit ablationem morbi primarii, qui ophthalmiam excitat. Hinc vide *morbos citatos*.

22. *OPHTHALMIA EPIDEMICA*. Ophthalmia *catarrhalis* a transpiratione suppressa & ophthalmiæ *autumnales* a bile corrupta non raro epidemice observantur.

Curatio ergo vel ut in *catarrhali*, vel ut in *gastrica* instituatur. **

23. *OPHTHALMIA PERIODICA*, quæ certo tempore aggreditur ut febris intermittens, quandoque cum, quandoque sine rubore oculi est.

* BÜRNERS *praktisches Werk von der Onanie*. Leipzig 1776. p. 223.

** Ophthalmiam epidemicam adnotavit Cel. HUXHAM. *Opera medico-physica*, & HOFFMANN. l. c. Ophthalmias autumnæ epidemico-biliofas v. in *Historia morborum Vratislaviensium*. p. 237. & HIPPOCRATES *Aphorif. Sect. 3. aphor. 2.*

Curatur digestivis, purgantibus, & dein dato cortice peruviano. *

OPHTHALMODINIA.

Est oculi vehemens dolor sine magno oculi rubore. Hicce dolor *varius* est, pruriens, ardens, pressorius arenosus.

SPECIES sunt :

1. *OPHTHALMODINIA RHEUMATICA*, est oculi dolor cum levissimo, vel nullo penitus oculi rubore. *Inflammatio* enim *rheumatica* est serosa & ruborem non producit.

Curatio exigit purgantia antiphlogistica, lenia diaphoretica atque vesicatoria. Collyria humida in rheumaticis & arthriticis oculus non fert.

2. *OPHTHALMODINIA PERIODICA* est oculi dolor sine rubedine, qui certis & stasis temporibus redit. Habet simul comitem pulsum celeriores, sitim, lacrumationem, urinam intense rubram, quandoque lateritiam.

Curatur ut febris intermittens: nempe ab initio purgantibus, & dein dato cortice peruviano, aut infuso florum arnicæ.

* Ophthalmiam quotidianam observavit BUTER. V. ejus *treatise on the Kincough*. 1707. Lond. p. 27. & SAGAR *Systema morborum* p. 236. ophthalmiam tertianam vidit *Illustr.* ROSENSTEIN. V. *Kinderkrankheiten* pag. 415.

3. *OPHTHALMODINIA SPASMODICA*

est dolor pressorius in oculi bulbo, qui a spasmo musculorum bulbi in hystericis & hypochondriacis, atque etiam finito fletu observatur.

Curatur mora, nervinis, & antispasmodicis.

4. *OPHTHALMODINIA AB INTERNA OCULI INFLAMMATIONE.*

Dolor & sensatio adest, ac si bulbus ex orbita exprimeretur. V. *Phlegmonem oculi.*

5. *OPHTHALMODINIA HYDROPTHALMICA,*

post frontis dolorem visus obscuratur, pupilla, dilatatur, & oculi bulbus eminentior est. Videtur ergo hæc species ab incipiente hydrophthalmia humoris vitrei pendere.

Curatur venæsectione, purgantibus, vesicatorio. V. *Hydrophthalmia.*

6. *OPHTHALMODINIA ARENOSA,*

est dolor pruriens & simul sensatio ac si arenula oculo inspersa esset, qui incipientes ophthalmias, arenulas oculo illapsas, & nascentia hordeola comitatur.

Curatio exigit elutionem oculi cum aqua frigida vel aqua vegetominerali.

7. *OPHTHALMODINIA SYMPTOMATICA,*

quæ alius morbi ocularis symptoma est, ut ophthalmiæ, hordeoli &c.

Curatio exigit ablationem morbi primarii.

8. *OPHTHALMODINIA CANCROSA*, quæ ab acrimonia cancrofa in oculum depofita oritur. V. *Carcinoma oculi*.

VARICOSITAS CONJUNCTIVÆ.

Est venarum in membrana conjunctiva dilatatio in varices. *

CAUSA PROXIMA est laxitas harum venarum.

PECIES sunt :

1. *VARICOSITAS SIMPLEX*, quæ post ophthalmias sæpe remanet.

Curatur aqua vitriolata.

2. *VARICOSITAS COMPLICATA CUM PTERYGIO*.

Curatio exigit, ut varices, quæ ab oculi cantho ad radicem pterygii pergunt, lanceola vel acu oculari transversim difcindantur, & folutione faturata vitrioli exficcentur. De varicofitate cancrofa. V. *Carcinoma bulbi*.

ECCHYMOSIS CONJUNCTIVÆ.

fanguinis effufio in cellulas membranæ conjunctivæ.

quandoque folummodo macula livida vel rubra in albo oculi obfervatur, quandoque tota vel dimidia conjunctiva a fanguine effufo livet.

* *Cirfophthalmia* dicitur græcis.

SPECIES sunt:

1. *ECCHYMOSIS VIOLENTA*, quæ a percussione oculi oritur. Hæc species plerumque cum inflammatione complicatur.

2. *ECCHYMOSIS SPONTANEA*, quæ sine prægressa oculi contusione a vomitu, tussi vel risu oritur. Hæc species utplurimum periculo & inflammatione vacat.

Curatur utraque species fomento ex speciebus cephalicis vino infusis.

PUSTULA CONJUNCTIVÆ.

Est vesicula pure turgida, quæ in conjunctiva ad limbum corneæ utplurimum invenitur, & ad quam fasciculus vasorum rubrorum excurrit.

SPECIES sunt:

1. *PUSTULA VULGARIS*, quæ ab ophthalmia angulari oritur.

Curatur sedata inflammatione, aqua camphoræ & dein solutione lapidis divini.

2. *PUSTULA ACRIMONIOSA*, quæ in vneris, variolosis, & ab aliis acrimoniis excitatur. Præter mox dicta remedia externa egit medicamenta interna specifica.

PHLYCTENA CONJUNCTIVÆ.

Est vesicula aqua plena, in membrana conjunctivæ oculi.

SPECIES sunt:

1. *PHLYCTENA INDOLENS*, quæ hydatidi est similis.

Curatio exigit incisionem, & exsiccationem cum aqua vitriolata.

2. *PHLYCTENA ARDENS*, quæ in limbo rubet, & dolet: oritur a varia sanguinis acrimonia, & non raro in ulcera pessima conjunctivæ degenerat.

Curatio exigit ablationem inflammationis, collyria exsiccantia, & interna specifica.

PAPULA CONJUNCTIVÆ.

Est tuberculum durum, in conjunctiva oculi.

Quandoque una, quandoque permultæ tales papulæ adsunt:

CAUSA videtur esse induratio alicujus glandulæ subcutaneæ in conjunctiva. *

Curatio exigit medicamenta resolventia interne & externe applicanda.

CARUNCULA.

Est papula mollis & rubicunda ex conjunctiva excre-
scens carunculæ carneæ similis. **

CAUSA videtur esse transsudatio humoris lymphatici in tuberculum concrementis.

* JANIN l. c. p. 58.

** Græcis vocatur *epanastema*, & colore rubente differt a *pinguecula*, quæ flavescit: V. *Pterygium*.

SPECIES sunt :

1. *CARUNCULA SIMPLEX*, quæ sine alio morbo albugineæ est.

Curatur solutione vitriolata.

2. *CARUNCULÆ COMPLICATÆ*, quæ ulcera, & alios morbos conjunctivæ comitantur.

Curatur etiam solutione vitriolata, vel butyro antimonii.

CARBUNCULUS OCULI.

Est tuberculum in albuginea, vel in ipsa cornea, ab initio saturate rubens, & ardens, dein in crustam gangrænosam abiens.

CAUSA PROXIMA est miasma carbunculosum. Hic morbus utplurimum oculi sphacelum, cæcitatem & non raro mortem infert.

Curatio. Externe applicetur oculo mucilago cydoniorum camphorata, & aqua vegetomineralis. *Interne* detur acetum cum camphora & cortice peruviano.

ULCUS CONJUNCTIVÆ.

Est solutio purulenta in conjunctiva.

SPECIES sunt :

1. *ULCUS SIMPLEX*, quod a causa externa vel prægressa inflammatione pura ortum est.

Curatur balsamo vulnerario ophthalmico, vel solutione lapidis divini.

2. *ULCUS VENEREUM*, quod a chemosi gonorrhoeica, vel venereis pustulis conjunctivæ sæpe remanet.

Curatur solutione diluta sublimati corrosivi cum melle rosaceo.

3. *ULCUS SCROPHULOSUM*. Quod ex prægressa chemosi scrophulosa quandoque remanet.

Curatur interno usu cort. peruv. cum conserva cicutæ, & aliis antiscrophulosis. *Externe* decoctum corticis cum alumine quandoque prodest.

ALIENA OCULIS ILLAPSA.

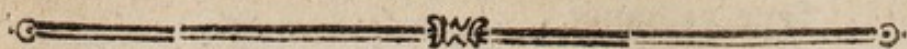
Sunt corpora peregrina oculis illapsa, ut arenula, festuca, insectum, ramentum ferri.

Excitant hæc corpora assiduam nictitationem, lacrimationem, oculi inflammationem.

SPECIES sunt:

1. *CORPORA ALIENA INTER BULBUM ET PALPEBRAS LOCATA*. Hæc elui, aut ex oculi cantho interno digitis exprimi possunt. Aut *lingua* ab alio homine elambantur, vel *penicillo* abstergantur, aut *volsella*, vel *filo* eximantur. Ramentum ferreum magnete applicato quandoque extrahi potest.
2. *CORPORA ALIENA CORNEÆ VEL CONJUNCTIVÆ INFIXA*. Hæc volsella eximi debent, vel si hoc fieri nequeat, acu

dilatetur locus, cui corpus heterogeneous ad-
hæret.

M O R B I C O R N E Æ.

O B S C U R A T I O C O R N E Æ.

Est corneæ totius perfecta vel imperfecta impelluci-
ditas.

NOSCITUR ex corneæ colore naturali depravato, visu
obscuro vel nullo.

CAUSA PROXIMA est vel *effusio* humoris inter lamel-
las corneæ, vel *stagnatio* humorum serosorum
in vasis pellucidis corneæ, vel *concretio* vasorum
aut fibrarum, quæ corneam constituunt.

CAUSÆ REMOTÆ sunt *inflammatio* corneæ, *calor*
ignis, *depositio* humoris variolosi, *venerei*, *scro-*
phulosi, *subsidentia* corneæ, inflata *coagulantia*
ut vitriolum.

EFFECTUS sunt: amblyopia si obscura, cæcitas si peni-
tus opaca, visus dimidiatus, si solummodo me-
dieras corneæ opaca est.

Obscuratio corneæ dividitur generatim:

1. In *imperfectam* seu *nubosam*, quando tota cor-
nea subpellucida, nubis vel fumi adinstar ob-
scurata est, & ægrotus debilem adhuc habet
visum. Hæc species curabilis est.
2. In *perfectam* seu opacam, quando tota cornea
flava vel cretacea est, & ægrotus penitus nil

videt. Hæc species est *incurabilis* præsertim si malum jam antiquum est. Si vero opacitas hinc inde locum cærulescentem seu nubosum exhibeat, applicentur remedia huic loco, ut saltem ille reddatur pellucidus.

SPECIES obscurationum corneæ sunt:

1. *OBSCURATIO AB INFLAMMATIONE CORNEÆ.*

Curatur ut ophthalmia chronica venæsectione, purgantibus, vesicatorio nuchæ applicato.

Externe collyrium vitriolatum, vel aqua vegetomineralis convenit.

2. *OBSCURATIO VULGARIS*, quæ sine causa specifica oritur.

Curatio exigit interna resolventia. *Extractum cicutæ, pulsatillæ nigricantis*, * *sal mirabile, sublimatus corrosivus, aquila alba*, præprimis laudantur cum interpolatis purgantibus.

Externe collyria abstergentia, aut caustica dilutissima conveniunt.

1. *Pulvis* boracis, mercurii dulcis, aluminis usti, vitrioli albi, opii; ex his grana quædam cum saccharo canarino in pulverem rediguntur.

2. *Solutio* boracis, mercurii dulcis, aluminis usti, vitrioli albi, lapidis divini, salis tartari fixi, salis volatilis cornu cervi, fellis

* *Illustr. Baron. de STÖRCK libellus de pulsatilla nigricante.*

lucii piscis, lapidis infernalis, butyri antimonii, tartari emetici, auripigmenti, aloës. Parantur hæ solutiones ex aliquot granis horum medicamentorum, in uncia una aquæ vel mellis, solutis.

3. *Linimentum* ex mercurio præcipitato rubro, camphora & tutia præparata, quæ cum axungia viperina, medulla ossium, butyro recenti, oleo mustellæ fluviatilis, aut alio oleo in formam linimenti reducuntur.
4. *Præparata* sunt aqua cærulea, balsamum ophthalmicum rubrum, balsamum ophthalmicum *Saint Yves*.

Omnia hæc medicamenta ope tenuis penicilli bene diductis palpebris corneæ opacæ aliquoties de die & per aliquot menses illini debent, atque dolore nimio excitato oculus lacte tepido illico eluatur. Solutionibus autem oculus aliquoties de die balneari potest.

3. *OBSCURATIO VENEREA*, quæ a chemosi venerea quandoque superest, quandoque sine hac prægressa a miasmate venereo, in corneam deposito, ut in infantibus a parentibus venereis progenitis aliquoties vidi, originem habet. *

* *Illustr.* SAUVAGES l. c. p. I. p. 729. has obscuraciones infantum venereas dicit incurabiles. Ego plures tales infantes balneo oculari ex lacte mercuriali curavi.

Curatur usu interno mercurii gummosi, *Externe* unguentum ophthalmicum cum præcipitato rubro convenit, vel aqua vitriolata cum grano sublimati corrosivi, vel balneo mercuriali.

4. *OBSCURATIO SCROPHULOSA*, quæ infantes scrophulosos aggreditur.

Curatur usu interno corticis peruviani, cicutaë, æthiopis mineralis. *Externe* decoctum corticis peruviani cum aqua ophthalmica cum sapone veneto applicetur.

5. *OBSCURATIO VARIOLOSA*, quæ aliquot post finitas variolas septimanas cum ophthalmia, vel sine hac, corneam afficere solet, & non raro in staphyloma corneæ degenerat.

Curatio exigit repetita pargantia, & corticem peruvianum.

Externe ut in obscuratione vulgari tentetur butyrum antimonii.

6. *OBSCURATIO A CORNEÆ RHYTIDOSI* evanescit curata subsidentia corneæ. V. *Rhytidosis*.

7. *OBSCURATIO A STAPHYLOMATE* curatur quandoque butyro antimonii. V. *Staphyloma*.

8. *OBSCURATIO CORNEÆ COMPLICATA*, seu quæ chemosim, staphyloma, ulcera & alios morbos comitatur.

Curatio exigit ablationem morbi primarii, & dein specialem curationem obscurationis, ut hucusque diximus.

MACULÆ CORNEÆ.

Sunt obscurationes vel opacitates in quodam corneæ loco. *

CAUSÆ sunt eædem ac in obscuratione corneæ.

SPECIES macularum in cornea sunt 6 :

1. *MACULA SEMIPELLUCIDA* seu *NE-PHELIUM*, est macula subpellucida, nubem, nebulam vel fumum in cornea referens. Oritur ab humore crasso in vasis pellucidis corneæ stagnantibus. **

Curatur ut obscuratio vulgaris.

2. *MACULA OPACA* seu *LEUCOMA* est macula penitus opaca, albi vel flavi coloris, dicitur etiam *albugo*. Oritur ab humore opaco inter lamellas corneæ effuso.

Curatur causticis dilutis, quæ in obscuratione perfecta laudavimus.

3. *MACULA MARGARITACEA* seu *PARALAMPSIS*, est macula opacissima, cretacei vel albo-cærulei coloris, in figuram margaritæ, tuberculi albi adinstar elevata, & indurata.

* MAUCHART, *dissert. de maculis corneæ in Collect. Halleriana.*

** Græcis dicitur etiam *achlys* vel *ægis*.

Vix unquam sanari potest. Interim pro tentamine laudantur sequentia remedia :

1. *Extima* tuberculi *superficies* tangatur lapide infernali, vel guttula butyri antimonii, aut solutione cantharidum vel auripigmenti.
2. *Extima* tuberculi *superficies* :
 1. *Abradatur* xystro chalybeo, vel lima tenuissima vel vitro contuso.
 2. *Abscindatur* cultello.
 3. *Perforetur* acu plurimis puncturis, vel
 4. *Scarificetur* parvis incisionibus & illico solutione acri in suppurationem redigatur.
4. *MACULA ARCUATA* seu *GERONTOXON*, est macula, quæ marginem corneæ totum vel pro parte arcus adinstar ambit. Medietas corneæ pellucida manet, hinc discus corneæ adeo exiguus apparet. Est vitium senibus familiare, hinc *arcus senilis* vocatur; videtur a vasis pellucidis in senio concrefcentibus oriri. Est vitium *incurabile*.
5. *CICATRIX* seu *OULE*, est macula oblonga, quæ vulneri aut ulceri corneæ ob vasa pellucida concreta, succedit. Vulnera acuto instrumento corneæ infligta cicatricem visibilem non relinquunt, ut post extractionem cataractæ videre est. Sola instrumenta obtusa & vulnera corneæ multum suppurantia cicatricem relinquunt visibilem, quæ raro iterum evanescit.

P T E R Y G I U M.

Est excrescentia membranacea, quæ ut plurimum alæ expansæ ad instar per membranam albugineam & corneam versus pupillam sensim increscit.

CAUSA PROXIMA videtur extensio seu prolongatio fibrarum & vasorum membranæ conjunctivæ esse.*

CAUSÆ REMOTÆ sunt inflammationes habituales membranæ conjunctivæ, relaxationes, depositiones acrimoniæ præsertim variolosæ.

SPECIES pterygiorum sunt quatuor:

1. *P T E R Y G I U M T E N U E* seu *U N G U I A*, est pellicula pellucida, tenuis, cineritii coloris, indolens.

Curatur vel medicamentis vel abscissione.

Medicamenta sunt solutio saturata vitrioli, lapidis divini, lapidis infernalis, butyrum antimonii, alumen ustum cum saccharo, pulvis ophthalmicus *Cel. BALDINGERI*. **

Abscissio exigit, ut pterygium tenui vossella in plicam elevetur, ac dein ut cultro oculari

* *III. RICHTERI observationum chirurgicarum fascil. tertius. 1780. Göttingæ pag. 2. Monstrat illustris vir pterygium non esse carunculæ lacrumalis aut membranæ semilunaris prolongationem sed degenerationem membranæ conjunctivæ, quæ corneam & album oculi obducit. Vide etiam ACRELLS chirurg. Wahrnehmungen.*

** *Pharmacopoea edinburgensis additamentis aucta a Cel. BALDINGER. p. 274.*

senfim sedio circularis in margine corneæ in albugineam fiat. Sic pterygium sibi relictum post aliquot dies marcescit, & vel sponte secedit vel laxius adhærens facilius auferri potest. Pterygia, quæ filamentis solummodo adhærent, facile abscinduntur, difficillime autem, quæ ubique accreta sunt corneæ ac in plicam elevari non possunt.

2. *PTERYGIUM CRASSUM* seu *PANNUS*.

Differt ab ungula crassitie, colore rubro & congerie vasorum rubrorum supra album oculi, ipsamque corneam fasciculi adinstar expansorum.

Curatur

1. *Abscissione*, quæ ut in priori specie tentetur, sic hoc quandoque contabescit.

2. *Medicamentis* causticis mox laudatis, raro aliquid efficitur.

3. *PTERYGIUM MALIGNUM*, est pannus diversicolor, dolens, varicosus, ab acrimonia cancrofa ortus.

Curatio exigit curam canceri, quæ raro succedit.

4. *PTERYGIUM PINGUE* seu *PINGUECULA* est molecula lardo vel pinguedini similis, mollis, indolens, flavescentis coloris, quæ ut plurimum in angulo oculi externo ex albuginea nascitur, & raro in corneam usque ascendit, sed per vitam læpe sic manet.

Curatio, si in corneam ascenderet, exigit *excisionem*.

S T A P H Y L O M A.

Est corneæ morbus, quo hæc membrana prænaturallem suæ substantiæ crassitiem & opacitatem subit. *

CAUSA PROXIMA est humoris crassioris decubitus inter lamellas corneæ, adeo ut interna & externa corneæ superficies mirum in modum protuberet.

CAUSÆ REMOTÆ sunt habitualis corneæ inflammatio, valida contusio, at frequentissime a depositione humoris variolosi post variolas oritur.

SPECIES sunt:

- I. *STAPHYLOMA TOTALE*, quod totam corneam occupat; hæc species frequentissima est. Protuberat cornea opacata, ac si conus ex bulbo oculi promineret, increcendo inferiorem palpebram propellit & adeo invertit, ut cornea elongata genæ incumbat, eam fricat & excoriet. Unde bulbus oculi aëris attactui expositus, fordibus inquinatus, & ciliis palpebræ inferioris irritatus sæpe acriter dolet, rubet & minimis papillis obsidetur.

* Veram hujus morbi notionem primus nobis dedit *Dottissimo Professor RICHTER*. V. *Cel. viri fascicul. II. observationum chirurgicarum*. p. 104.

Curatio. Incipiens staphyloma quandoque aqua frigida aut vitriolata resolvitur, ut nuper vidi; *antiquum* autem staphyloma solo butyro antimonii resolvi potest.

Palpebris bene diductis, ope penicilli parvi, cuius cuspis butyri antimonii guttula madeat, illinatur cornea opaca omni altero vel tertio die; quamprimum æger a defluente medicamento dolorem in oculo sentit, eluatur oculus lacte tepido. *

.. *STAPHYLOMA RACEMOSUM*, est staphyloma, quod tuberculis carneis, caput aciculæ plerumque æquantibus vel majoribus, oblitum est.

Curatur ut staphyloma simplex.

STAPHYLOMA PARTIALE, quod aliquam modo partem in cornea occupat. Exhibet ergo tumorem opacum e cornea prominentem, uvæ parvæ albicanti quodammodo similem.

Curatur ut staphyloma totale.

Hoc egregium remedium primus tentavit *celeberrimus* ophthalmiater gollicus JANIN. V. librum citatum; hanc methodum esse efficacissimam & tutissimam observationibus illustravit *Cel. Profess. RICHTER* vid. c. p. 123. Etiam ego hanc methodum in tribus egrotis tentavi, cornea prominens & opaca integre in suum locum recessit, at opacitas corneæ inde emendata non fuit.

4. *STAPHYLOMA SCLEROTICÆ* est tumor cærulefcens, uvæ parvæ cærulefcenti fimilis, e quodam fcleroticæ loco per albuginear eminens.

Curatur etiam butyro antimonii.

5. *STAPHYLOMA PELLUCIDUM*, in quo cornea non incraffata, admodum autem extenfa at pellucida eft. * Hicce morbus eft incipiens hydrophthalmia, hinc ejus curatione exigit. V. *Hydrophthalmia*.

6. *STAPHYLOMA COMPLICATUM*, quocum ophthalmia, vel exulceratione oculi cum fynechia, ectropio, carunculis aut alio morbo oculari complicatum eft. Hi morbi evanefcunt curato ftaphylomate.

7. *STAPHYLOMA IRIDIS*. De hac fpecie V. *Ptofis iridis*.

ONYX.

Eft abfcelfus feu puris collectio inter corneæ lamellas. **

Signa funt macula alba, eminens, fluctuans, mollis. Hoc caractere a leucomate, quod durum eft, differt.

* Dicitur a quibusdam *ceratocèle*, feu *hernia corneæ*.
BURGMANNI *epiftola de fingulari tunicarum utriusque oculi expansione*.

** *Onyx* a figura & colore, quem quandoque exhibet. latinis dicitur *unguis*. V. *Clar. MAUCHART De de ungue oculi*.

SPECIES sunt:

1. *ABSCESSUS SUPERFICIALIS*, ab inflammatione natus, non est periculosus, & cum inflammatione evanescit applicatis collyriis antiphlogisticis.
2. *ABSCESSUS PROFUNDUS*, qui profunde inter lamellas corneæ hæret, quandoque introrsum rumpitur, & hypopyum facit, quandoque extrorsum aperitur & fistulam corneæ relinquit, quandoque pus exsiccat & in leucoma abit.

Curatio exigit *resolutionem* abscessus, quod solutione boracis cum saccharo tentatur: si resolutio non succedit, abscessus cuspide cultelli vel acus pro cataracta *aperiri*, & apertus ut ulcus corneæ sanari debet.

H E L C O M A.

Est ulcus in externa vel interna corneæ superficie.

CAUSÆ horum ulcerum sunt prægressa inflammatio, vulnus, contusio, depositio variolosa, venerea, scrophulosa, acrimonia lacrumarum, trichiasis, pterygium detractum, pustula vel phlyctæna corneæ.

OSCITUR visu superficiem excavatæ & purulentæ in cornea. *

* Ophthalmiatri veteres ulcera corneæ variis induebant nominibus, quæ memoriam onerant, & omni utilitate destituuntur. *Helcydrion* est ulcus superficiale, *Coi-*

VARIETATES sunt:

1. *ULCUS SUPERFICIALE* seu levis excavatio, quæ totam corneam occupat, quandoque in margine corneæ sedet, & albedinem in cornea, rubedinem in conjunctiva causat.
Curatur solutione lapidis divini, vel vitrioli albi, * cum albumine ovi soluti, & ope pincilli corneæ illiniti.
2. *ULCUS SORDIDUM*, quod crustosum vel lardaceum est. Si solutio boracis vel lapidis divini non juvat, purificetur diluta solutio lapidis infernalis vel butyri antimonii, vel sublimati corrosivi.
3. *ULCUS FUNGOSUM*, ex quo papilla carneæ, capitulo aciculæ æqualis, excrescit. Papilla fungosa abscindatur, vel lapide infernali tangatur. Demum *Revellentia*, ut vesicatoria fetacea, fonticuli, purgantia omni altero die repetita, simul adhibeantur.
4. *ULCUS VENEREUM*, exigit mercurialis interna & externe solutionem dilutam sublimati cum melle rosaceo.
5. *ULCUS SCROPHULOSUM*, quod scrophulosos afficit, exigit antiscrophulosa interna, & externe decoctum corticis.

loma est ulcus excavatum, *Encauma* vel *epicauma* est ulcus sordidum & ardens. *Botryon* est ulcus cum caruncula, *argema* est ulcus marginale. V. MAUCHAR
Diff. de ulceribus corneæ.

* V. TRECOURT in *Journal de medecine*. T. XXXI

FISTULA CORNEÆ.

Est ulcus sinuosum seu canalis purulentus in cornea. Hæ fistulæ vel *fursum* vel *deorsum*, vel *transversum* vel *reclia introrsum* vel *tortuose* inter laminae corneæ pergunt. *

SPECIES sunt:

1. *FISTULA PENETRANS*, quæ utramque corneæ superficiem penetrat, *noscitur* visu foraminis corneam penetrantis, stylo, effluxu humoris aquei, obscuratione, corrugatione & subsidencia corneæ, atque oculi rubore perpetuo.

Diu durantes fistulæ penetrantes ob corneæ subsidenciam & irritationem iridis, myosim, inflammationem & concretionem iridis cum cornea faciunt.

Curatio. Primum tentetur purificatio & sanatio fistulæ cum solutione vitrioli, vel aloes, vel boracis cum saccharo.

2. Tangatur orificium cum solutione cantharidum, lapidis infernalis, vel butyro antimonii.
3. Cultello pro cataracta dilatetur vel discindatur fistula.
2. *FISTULA NON PENETRANS*, quæ corneæ internam superficiem non transit, *noscitur* visu albidi canaliculi, cornea obscurata at non collapsa.

* MAUCHART. *Diff. de fistulis corneæ.*

Curatur mox laudatis medicamentis & fistulæ dilatatione cum cultello.

Interne dentur specifica *antacrimoniosa*.

VULNUS CORNEÆ.

Est corneæ dissecio vel punctura.

In utraque specie humor aqueus effluit, & cornea collabitur.

VARIETATES constitui possunt:

1. *VULNUS SCISSUM*, seu instrumento acuto inflicum: facile & intra 48 horas con sanat, sine remanente cicatrice visibili, si clausis palpebris oculus deligetur.
2. *VULNUS PUNCTUM*. Collabitur oculus at vulnus intra 24 horas ut plurimum sanatur, hinc hæ curationes sæpe habentur miraculosæ.
3. *VULNUS CONTUSUM*, in suppurationem abit, tardius sanatur, & cicatricem relinquit visibilem.
4. *VULNUS RUPTUM* seu *RHEXIS OCULI*, hæc ruptura a contusione externa, vel ab hypopyo aut hydrophthalmia oriri potest. Ut plurimum omnes efflunt humores & sequitur immedicabilis cæcitas. V. *Hypopium*.
5. *VULNUS COMPLICATUM CUM PROLAPSU IRIDIS* vel *HUMORIS VITREI*. Hæ res vulneris consolidationem impediunt. V. *Ptoſis iridis* & *prolapsus humoris vitrei*.

RUTIDOSIS.

Est corrugatio & subsidencia corneæ.

CAUSA PROXIMA est defectus humoris aquei.

SPECIES sunt :

1. *RUTIDOSIS A VULNERE* vel *PUNCTURA CORNEAM PENETRANTE.*

Curatur sanato vulnere intra 24 horas.

2. *RUTIDOSIS A FISTULA CORNEAM PENETRANTE.*

Curatio palliativa exigit applicationem pelliculæ ex ovæ gallinaceo ad fistulam, ne humor aqueus perpetuo exeat. At *curatio radicalis* exigit, ut fistula curetur.

3. *RUTIDOSIS A DEFICIENTE HUMORE AQUEO*, ut a senio, febre, magna evacuatione prægressa, & magna siccitate aeris observatur.

Curatur cardiacis nutrientibus, & externis humectantibus.

4. *RUTIDOSIS CADAVERUM*, cum humor aqueus exhalet per corneam & novus non secernatur, ideo cornea in cadaveribus obscura & collapsa invenitur. Hoc unum ex certissimis signis est mortis.

PUSTULÆ CORNEÆ.

Sunt vesiculæ pure plenæ in externa corneæ superficie.

SPECIES sunt:

1. *PUSTULÆ AB INFLAMMATIONE CORNEÆ*, quæ quandoque in suppurationem abit, & pustulas in cornea relinquit.
Curantur aqua vegetominerali vel vitriolata.
2. *PUSTULÆ A DEPOSITIONE ACRIMONIÆ IN CORNEAM*, ut in variolis quandoque observatur.
Cûrantur purgantibus repetitis & collyriis exsiccantibus. V. *Ophthalmia variolosa*.

PHLYCTENÆ CORNEÆ.

Sunt vesiculæ aqua plenæ in externa corneæ superficie.

SPECIES sunt:

1. *PHLYCTENÆ SIMPLICES*, quæ nec dolent nec in margine rubent, ac facile sine relicto ulcere evanescunt.
Curatio exigit incisionem vesiculæ, atque collyria exsiccantia.
2. *PHLYCTENÆ ACRIMONIOSÆ*, quæ dolent, ardent, & marginem inflammatum habent.
Curatio exigit purgantia, & collyria exsiccantia. *

* Phlyctenæ simplices possunt etiam *hydatides corneæ*, atque phlyctenæ acrimoniosæ solent *psudracia corneæ* dici. V. MAUCLERC *nomenclatura critica morborum ophthalmicorum*. Lond. 1768. p. 19.

CARUNCULÆ CORNEÆ.

Sunt parvæ papillæ molles & rubentes, in externa corneæ superficie. *

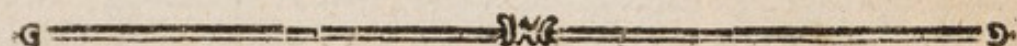
CAUSA PROXIMA est humoris lymphatici transfudantis concretio in papillas.

SPECIES sunt :

1. *CARUNCULÆ SIMPLICES*, quæ sine alio morbo oculari nascuntur.

Curantur solutione lapidis infernalis vel butyro antimonii.

2. *CARUNCULÆ COMPLICATÆ*, quæ staphylomatis, & ulcerum superficiem quandoque obsident.

MORBI BULBI OCULARIS.

A T R O P H I A B U L B I.

Est bulbi ocularis contabescencia seu diminutio voluminis.

CAUSA PROXIMA est humorum bulbum distendentium copia requisita deficiens.

* *Illustr.* RICHTER tales carunculas dissecuit & illas solidas, verasque esse excrescentias vidit. Imo tale tuberculum ter resecum ter renascebatur. V. *observ. chirurg.* Fasc. 2. pag. 109. & 115. Veteres dixerunt has carunculas *epanastemata* seu *rebelliones*.

SPECIES sunt :

1. *ATROPHIA AB HUMORIS VITREI PARTE QUADAM EFFLUENTE*, ut in oculi vulneribus, & extractione cataractæ contingit. Hæc species tempore iterum emendatur.

2. *ATROPHIA PURULENTA* seu *PHTHYSIS BULBI*, qua humor vitreus synchyfi purulenta consummitur & absorbetur. Hæc species est incurabilis.

3. *ATROPHIA ACRIMONIOSA*; a capitis scabie exsiccata oriebatur oculi contabescencia, quæ fonticulo retro auriculas excitato curabatur.

4. *ATROPHIA PINGUEDINIS ORBITALIS*, in hac specie oculi in orbitam retrahuntur adeo ut orbitæ concavæ appareant.

Curatur quandoque irritatione & frictionibus bulbi.

5. *ATROPHIA AB EVACUATIONE HUMORUM OCULI*, si per oculum incisum aut sponte hypopyo ruptum, omnes ex bulbi cavo effluunt humores, tunc bulbus integer in parvam molem carneam contrahitur. Hoc vitium exigit *oculum artificialem*.

EXOPHTHALMIA.

Est bulbi ocularis tanta intumescencia ut palpebris tegi nequeat.

SPECIES sunt:

1. *EXOPHTHALMIA INFLAMMATORIA*, quæ a validissima oculi inflammatione oritur. V. *Chemosis*.

2. *EXOPHTHALMIA PURURENTA*, quæ a collectione puris intra oculi bulbum nascitur. V. *Hypopium*.

3. *EXOPHTHALMIA SANGUINEA*, quæ a congestione sanguinis ad oculum oritur, sic in strangulatis, parturientibus, a cutusione oculi, a suppressis menstruis, & quandoque a nisu nimio rubent atque extra orbitam prominent oculi.

Curatio exigit venæsectionem, purgantia, & *externe* aquam frigidam, vel vegetomineralem.

4. *EXOPHTHALMIA METASTATICA*, quæ ex decubitu materiæ morbosæ, ut febrilis, lactææ, venereæ, scrophulosæ * generatur.

Curatur ut *chemosis*, at simul dentur antacrimonia.

5. *EXOPHTHALMIA CANCROSA*, est oculi degeneratio in fungum cancrum, qui sæ-

* Hujusmodi observationem habet GENDRON, qui in puero bulbum oculi per oedema tunicæ conjunctivæ ex cacochymia scrophulosa ortum, ad ovi gallinacei magnitudinem extensum vidit. V. GENDRON *Traité des maladies des yeux*. A Paris, 1770. T. 2. p. 38.

pe ad pugni magnitudinem ex orbita prominet. V. *Carcinoma oculi*.

Curatur sola extirpatione bulbi.

6. *EXOPHTHALMIA HYDROPICA*, quæ a nimia humoris aquei collectione nascitur. V. *Hydrophthalmia*.

7. *EXOPHTHALMIA STAPHYLOMATICA*, staphyloma subinde adeo prominet, ut palpebris tegi nequeat. V. *Staphyloma*.

OPHTHALMOPTOSIS.

Est bulbi ocularis prolapsus in genas, canthos, vel fursum, vix mutata bulbi magnitudine. *

SPECIES sunt:

1. *OPHTHALMOPTOSIS VIOLENTA*, quæ a contusione vel ictu valido oculi generatur. Subito prolabitur oculi bulbus in genam vel in canthum, & ob elongatum, extensumque nervum opticum subito adest cæcitas.

Curatio exigit, ut prolapsus oculi bulbus illico reponatur, & fomentis antiphlogisticis, simulque roborantibus aut aqua frigida foveatur. Sic ut plurimum quod mirum est, non solum oculi integritas, sed etiam visus restituitur. **

* Græcis vocatur hicce morbus *Ecpiesmus* aut *ptosis bulbi*.

** Observationes plures recenset Cl. ACREL v. ejus *Bemerkungen*, & R. BROKELSBY in *medic. observ.* T. II.

2. *OPHTHALMOPTOSIS A TUMORE INTRAORBITALI*. Sic exostosis, tophus, abscessus, lipoma, atheroma, hygroma, scirrhus intra orbitam natus vel induratio pinguedinis orbitalis sursum, deorsum vel ad canthos bulbum oculi exprimit.

Si medicamenta mercurialia vel alia resolventia hos tumores non auferant, tunc

Curatio exigit, ut tumor incidatur aut ex orbita excindatur. *

3. *OPHTHALMOPTOSIS PARALYTICA*, quæ a paralyfi musculorum rectorum & hinc majori nato robore musculorum obliquorum bulbi oritur.

Curatur antiparaliticis: ut infuso florum arnicæ & aliis.

4. *OPHTHALMOPTOSIS STAPHYLOMATICA*, staphyloma quandoque deprimit palpebram inferiorem & genæ incumbit.

Curatio exigit butyrum antimonii. V. *Staphyloma*.

CARCINOMA BULBI.

Est bulbi ocularis degeneratio in cancerum.

CAUSA PROXIMA est depositio virus cancrofi ad oculi tunicas.

SPECIES sunt:

1. *CARCINOMA VULGARE*. Oritur dolor in sanissimo oculo, dein *vasa* albugineæ varico-

* *Mémoires de l'Académie de Chirurgie*. T. 5.

sa, sanguine atro infarcta, carnea quasi red-
duntur ac visus perit. Tandem dolor vehe-
mentissimus nascitur, totus bulbus scirrhusus,
ac carni rubræ induratae similis evadit.

2. *CARCINOMA FUNGOSUM*, incipit hæc
species cum tuberculo fungoso corneæ vel al-
bugineæ, quod sensim totam oculi superficiem
occupat, & bulbus in ingentem fungum do-
lentem degenerat.

Curatio. In incipiente oculi carcinomate tenta-
ri debent: 1. omnia remedia anticancrosa,
quæ in cancro palpebrarum indicavimus: 2.
carcinoma parvum quandoque ligatura auferri
potest, his vero nil juvantibus fiat *exstirpatio*
bulbi.

Exstirpatio oculi cancrosi.

INDICATIO. Carcinoma, quod magnam bulbi partem
occupat, hanc operationem exigit. *

CONTRAINDICATIO. At si carcinoma jam inveteratum,
aut a causa interna ortum est; aut si jam orbitæ
ossa carie afficiuntur, tunc hæc operatio sine
fructu instituitur.

INSTRUMENTA. *Culter rectus.*

Culter juxta superficiem parum cur-
vatus.

* *Mémoires de l'Académie de Chirurgie.* T. V. HEI-
STERI, atque BILGUERI *Bemerkungen.*

Forfex cum apicibus obtusis, & juxta superficiem aliquantum curvatus, DAVIELLIANO similis.

Acus curva cum filis ceratis.

PRO DELIGATIONE. *Plumaceola multa* & variæ magnitudinis.

Splenia.

Fascia.

Fungus agaricus & *Alcohol vini.*

SITUS PRO OPERATIONE. Æger sedeat in sella altiori versus lucem, caput ejus ab adjutore retineatur, chirurgus stet ante ægrum.

OPERATIO ipsa :

1. Chirurgus cultro *recto* ad $\frac{1}{4}$ pollicis findat commissuram externam palpebrarum. Adjutor bene elevet dein palpebram superiorem.
2. Cultro juxta marginem superiorem orbitæ discindatur membrana conjunctiva, quæ bulbum ad palpebram superiorem necit.
3. Demum bene depressa palpebra inferiori etiam juxta inferiorem marginem orbitalem discindatur membrana conjunctiva, & separetur bulbus a palpebra inferiori.
4. Tandem ope *acus curvæ* filum ceratum per anteriorem bulbi partem traducatur, ut ansa fili bulbus ex orbita protrahi possit.
5. Jam ansa fili bulbo protracto pinguedo & musculi bulbi tum supra tum infra bulbum ab orbita vel cultro vel forfice curvato separentur.

6. Ubique demum separato bulbo nervus opticus vel cultro *curvo* vel forfice *curvato* abscindatur, & bulbus eximatur.
7. Digito exploret chirurgus an non amplius moleculas induratas in orbita inveniat, has, si adsint, excindat.
8. Dein plumaceolis bene expleat cavum orbitæ, atque applicet splenia & fasciam, quam tri-duo relinquat.
9. Tandem balsamo arcæi suppuratio & incrementum substantiæ carneæ, ex relicta pinguedine orbitali propullulantis, ad tantam molem promoveatur, ut oculus artificialis commode applicari possit. V. *Hypopium & applicatio oculi artificialis.*

TETANUS OCULI.

Est spasmodica & constans contractio musculorum, qui bulbum movent.

NOSCITUR ex bulbi immobilitate.

SPECIES sunt :

1. *TETANUS A VULNERE OCULI.*

Quamprimum sub operatione cataractæ acus vel culter oculo immersus est, immobilis stat bulbus oculi. Id a musculorum bulbi spasmio fieri videtur. Hic spasmus intra aliquot minuta sponte remittit.

2. *TETANUS SYMPTOMATICUS*, seu
OCULI FIXI, qui in quibusdam febribus
& morbis spasmodicis observantur. *

Curatur anispasmodicis & ablato morbo pri-
mario.

N Y S T A G M U S.

Est convulsio seu invita agitatio bulbi ocularis.

NOSCITUR ex instabilitate seu involuntario ac constan-
ti motu bulbi ocularis, ab uno in alterum can-
thum, aut in aliam directionem. Quandoque si-
mul hippus adest.

SPECIES sunt:

1. *NYSTAGMUS A TIMORE*, hæc agitatio
sub cataractæ operatione observatur, sopitur
persuasione & mora.
2. *NYSTAGMUS AB ARENULA IN
OCULUM ILLAPSA*, hæc species cura-
tur exempta arenula.
3. *NYSTAGMUS CATARRHOSUS*, qui
gravedinem comitatur:
Curatur ablata gravedine.
4. *NYSTAGMUS A SABURRA PRIMA-
RUM VIARUM*, ut in infantibus vermi-
nosis observatur, & ex signis saburræ cogno-
scitur.

Curatur purgantibus & anthelminticis.

* Cel. Prof. TRNKA comment. de tetano. p. 9.

5. *NYSTAGMUS SYMPTOMATICUS*,
qui in morbis convulsivis, hystericis, epilep-
pticis & in gravidis quandoque observatur.
Curatur antispasmodicis & ablato morbo pri-
mario.

VULNUS SCLEROTICÆ.

Est incisio, vel punctura in albugineam & scleroti-
cam oculi.

SPECIES sunt:

1. *VULNUS SCISSUM*, illico humor vitreus
exit, sed clausis palpebris & utroque oculo
spleniis atque fascia ligatis intra paucos dies
consolidatur vulnus.
2. *VULNUS PUNCTUM*, ut in depressione
cataractæ fit. Raro exit humor vitreus, & fa-
cilis adhuc sanatur.
3. *VULNUS COMPLICATUM CUM PRO-
LAPSU HUMORIS VITREI*, vulneris
consolidatio tali prolapsu retardatur. V. *Pro-
lapsus humoris vitrei*.

DEFECTUS OCULI.

Est oculi unius vel utriusque absentia in orbita.

SPECIES sunt:

1. *DEFECTUS NATIVUS*. In hoc casu,
quantum ex relatione observatorum patet, ple-
rumque ambo deficiunt oculi. *

* *Ad. Er. Lips. anni 1726. Mens. Mart. & SCHEN-
KII Lib. 1. observat. 278.*

2. *DEFECTUS ADVENTITIUS*, qui post partum ab oculo exciso, sclopeto vel hypopyo destructo, oritur. In hoc casu homo quandoque uno, interdum autem utroque oculo spoliatus est.

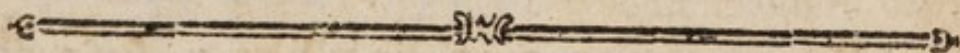
Hoc vitium *oculo artificiali* aliquantum celari potest. V. *Applicatio oculi artificialis.*

OCULUS SUPERNUMERARIUS.

Est numeri consueti excessus in oculis.

Nati fuere homines tribus quippe vel etiam quatuor oculis instructi.

Prodigiosa quoque oculi constitutio est, quando pectori infixus, vel in ipsis humeris situs est oculus. *

MORBI IRIDIS.

MYDRIASIS.

Est nimia pupillæ dilatatio cum vel sine visus læsione. **

NOSCITUR hic morbus, si pupilla etiam ad lucem, eandem semper latitudinem habere observatur.

* De utroque vitio SCHENCK l. c. observationes habet.

** MAUCHART *Diff. de mydriasi.*

SPECIES mydriaseos sunt:

1. *MYDRIASIS AMAUROTICA*, quæ ut plurimum at non semper amaurosim comitari solet. Rarissime sine amauroseos curatione curatur.

2. *MYDRIASIS HYDROCEPHALICA*, quæ ab hydrope cerebri originem habet, est ut morbus a quo oritur, ut plurimum incurabilis.

3. *MYDRIASIS VERMINOSA*, quæ a saburra verminosa primarum viarum nascitur.

Curatur anthelminticis & purgantibus.

4. *MYDRIASIS A SYNECHIA*, seu a concretionem uveæ cum capsula lentis. V. *Synechia*.

5. *MYDRIASIS PARALYTICA*, seu a paralyfi fibrarum orbicularium iridis, observatur in morbis paralyticis, & ab applicatis ad oculum narcoticis.

Curatur arnica, electricitate & aliis antiparalyticis.

6. *MYDRIASIS SPASMODICA*, seu a spasmo fibrarum rectarum iridis, ut in morbis spasmodicis, & hystericis quandoque observatur.

Curatio exigit nervina & antispasmodica.

7. *MYDRIASIS AB ATONIA IRIDIS*, frequentissima causa est *cataracta magna*, pu-

pillam sub transitu in cataractæ extractione valde extendens. Evanescit aliquot post operationem dies. Pupilla demum *diu* dilatata ex *consuetudine* dilatata manet.

Curatur angustatione pupillæ, tractando corpora minuta & lucida, atque contemplatione attentata corporum dissitorum.

Curatio palliativa mydriaseos exigit, ut æger de die aut in loco lucido ope nigræ chartulæ, foramine satis magno instructo, videat.

8. *MYDRIASIS NATURALIS*, hæc in somno, in loco obscuro & in contemplatione objecti oculo vicini observatur.

M Y O S I S.

Est nimia pupillæ contractio seu angustia. *

NOSCITUR pupillæ diametro, quæ naturali minor, etiam in loco obscuro manet.

Facit visum debilem, hemeralopiam & alios morbos.

SPECIES sunt :

1. *MYOSIS SPASMODICA*, quæ a spasmo fibrarum orbicularium iridis in hysteriis, hypochondriacis & spasmodicis morbis quandoque observatur.

Curatio exigit antispasmodica.

2. *MYOSIS PARALYTICA*, quæ a paralyfi fibrarum rectarum iridis in morbis paralyticis quandoque contingere potest.

Curatur antiparalyticis.

* MAUCHART *Diff. de pupillæ phthisi & sinizesi.*

3. *MYOSIS INFLAMMATORIA*, quæ ab inflammatione iridis vel uveæ oritur, ut in ophthalmia interna, hypopio, oculi vulnere videre est.

Curatur antiphlogisticis, & venæsectione. V. *Ophthalmia interna*.

4. *MYOSIS A CONSUETUDINALI CONTRACTIONE PUPILLÆ*. Huc ergo pertinet *MYOSIS A LUCIS* aut *OBJECTORUM MINUTISSIMORUM* aut *VALDE DISSITORUM DIUTURNA CONTEMPLATIONE*; hæc species scribis, lectoribus, artificibus minuta tractantibus, microscopiis laborantibus, & aliis est familiaris. *

Curatur abstinentia longa a contemplatione objectorum, seu evitatione causæ, mora in loco obscuro, & intuitu parietis viridis.

5. *MYOSIS A DEFECTU HUMORIS AQUEI*, ut in rhytidosi observatur.

Curatur restituto humore aqueo. V. *Rhytidosis*.

6. *MYOSIS NATIVA*, quæ cum homine nascitur. *Exigit* incisionem transversalem iridis. V. *Synizesis*.

* Hinc patet cur lectura ad lampadem cum umbraculo, lucem colligente, & ad chartam reperiens myosim cum tempore inducat. Umbraculum viride simplex, hinc lampadibus cum umbraculo clauso, ut in SEGNERIANO lampade est, præferri debet.

7. *MYOSIS NATURALIS*, est pupillæ coarctatio a lumine, ab intuitu objectorum diffitorum. Hæ pupillæ arctationes sunt temporariæ & brevi iterum sponte evanescunt.

S Y N I Z E S I S.

Est plenaria pupillæ coarctatio vel concretio. *

Noscitur pupillæ absentia. Ejusmodi miseri nil, nisi lumen a tenebris, ut sani palpebris clausis, discernere possunt.

SPECIES sunt:

1. *SYNIZESIS NATIVA*, seu quæ connata est. In hoc casu per errorem primæ conformationis pupilla non perforata est. Rarissime membrana pupillaris non evanida hujus morbi causa invenitur. **

Curatio exigit, ut *artificialis* fiat *pupilla*. Hinc faciat chirurgus incisionem transversalem corneæ; demum pupillæ locus naturalis transversim, aliquanto plus versus nasum cultro LA FAYANO incidatur. ***

2. *SYNIZESIS ACCIDENTALIS*, seu pupillæ concretio quæ a prægressa inflammatio-

* WEISSENBORN *Dissert. de pupilla nimis coarctata vel clausa*. Erfordiae 1773. & JANIN l. c. p. 169.

** Clar. WRISBERG *Dissert. de membrana pupillari foetus in nov. Comment. Goetting. T. II. p. 169.*

*** *Abhandlungen der schwedischen Akademie. 34. Band, & RICHTERS Chirurg. Bibliothek. 4. Band 1. St. S. 192.*

ne, vel exulceratione uveæ aut iridis, vel humoris aquei aut vitrei defectu oritur. Hæc species frequenter post cataractæ depressionem contingit, atque incisionem novæ pupillæ exigat, ut mox diximus.

3. *SYNIZESIS A SECESSU IRIDIS A CORNEA.* A quacunque causa secessus fiat, certus semper est effectus, ut pupillæ diameter se contrahat, fibræ enim longitudinales a corneæ circulo separatæ fibris orbicularibus resistere nequeunt, hinc hæ pupillam vel ex parte vel penitus contrahunt. *

Curatio. Si æger per pupillam præternaturalem videre potest, non est necessarium, ut nova incidatur pupilla.

4. *SYNIZESIS COMPLICATA*, seu quæ cum amaurosi, cataracta, synechia vel alio morbo oculari complicatur. Amaurosis *noscitur*, quando æger lucem a tenebris distinguere nequit, hanc etiam non solum clausa pupilla, sed etiam clausis palpebris distinguere possumus. Cæteras complicationes noscimus visu.

Curatio synizeseos complicatæ exigit, ut prius morbus complicans curetur.

5. *SYNIZESIS SPURIA*, est pupillæ obturatio a gleba mucosa, purulenta, vel grumo

* *Cel. RICHTER Chirurg. Bibliothek. 2. B. 1. St. 132 S. & JANIN l. c. p. 249.*

sanguinis. Si hæc corpora, pupillam obturantia, medicamentis resolvi non possint, exigit

Curatio, ut cornea incidatur, & ut cochleari DAVIELLIANO corpora hæc eximantur.

S Y N E C H I A.

Est iridis concretio cum cornea vel cum capsula lentis crySTALLINÆ. *

CAUSA PROXIMA est contactus & inflammatio harum partium.

CAUSÆ REMOTÆ sunt collapsus corneæ, prolapsus iridis, intumescencia cataractæ, hypopyum, formatio nativa.

SPECIES sunt :

I. *SYNECHIA ANTERIOR TOTALIS* seu concretio iridis cum cornea. Hæc species visu noscitur. Pupilla in hac specie vel dilatata, vel coarctata, vel concreta invenitur. Inde variæ visus læsiones.

Curatio radicalis synechiæ totalis exigit, ut cultro & stylo separetur iris a cornea: at hæc separatio in concretionem antiqua, ubi cornea cum iride jam unum constituit continuum seu individuum, temeraria & periculo plenissima esset. In malo vero recenti separatio sequenti modo tentari saltem posset. I. Cauta fiat incisio in corneam, dein stilo cum latiusculo sine

* MAUCHART *Diff. de Synechia.*

intra corneam & itidem presso tentetur separatio. 2. Si hæc non facile fieri possit, illico ab operatione desinendum est.

2. *SYNECHIA ANTERIOR PARTIALIS*, quando solummodo pars quædam iridis corneæ accreta est. Hæc concretio in uno vel pluribus locis observatur. Hinc pupilla varie defigurata, & ejus motus inordinatus invenitur. *

Curatio exigit, ut Chirurgus immergat in corneam, loco pro extractione consueto, parvum cultellum cataractarium, ** juxta punctum adhesionis iridis in cameram anteriorem oculi, dein obtuso cultelli dorso ab inferiori coæctionis parte iridem adhærentem sursum premat. Sic sæpe pars adhærens separata resilit sua sponte versus pupillam.

3. *SYNECHIA ANTERIOR COMPOSITA*, quando non solum iris tota, sed simul prolapsa capsula lentis corneæ accrescit, adeo ut tota camera anterior & posterior desit. Temerarium esset hanc concretionem solvere velle.

4. *SYNECHIA POSTERIOR TOTALIS*, seu concretio totius uveæ cum processibus ciliaribus, & capsula lentis crystallinæ.

* JANIN l. c. p.

** Hujus maxima latitudo lineam unam & mediam habeat, & dorsum sit obtusum, atque totus cultellus cataractario cultro *CL. RICHTER* sit simillimus.

5. *SYNECHIA POSTERIOR PARTIALIS*, quando solum pars quædam uveæ capsulæ lentis accreta est. Quæ accretio simplex, duplex vel triplex, seu in pluribus locis esse potest.

Curatio exigit, ut incisa cornea ope stili in apice aliquantum inflexi detrudatur uvea a capsula lentis.

6. *SYNECHIA COMPLICATA* cum *AMAUROSIS*, *CATARACTA*, *MYDRIASI*, *MYOSI*, *SYNIZESI*. Hæ complicationes exigunt præter separationem iridis suas proprias medelas.

PTOSIS IRIDIS.

Est iridis prolapsus per vulnus vel ulcus corneæ. *

Noscitur ex tuberculo nigricante, quod ex cornea aliquantum collapsa sub varia figura prominet. **

* Authores omnes *Cel. RICHTERO* antiquiores solent iridis ptoses *staphyloma* vocare, hinc de his *staphylomatibus*. V. *GUNZ Diss. de staphylomate*, & *MAU-CHART Diss. de staphylomate*.

** Ipse iridis prolapsus pro diversa magnitudine sua varia quoque nomina ab ophthalmiatriis græcis accepit.

Myocephalum, si prolapsa particula magnitudinem, colorem & figuram capitis muscæ refert.

Staphyloma iridis, si prominentia paullulum major & uvæ acino quali similis videatur.

SPECIES ptosis iridis sunt :

1. *PTOSIS RECENS A VULNERE LATO CORNEÆ*, ut sub vel post extractionem cataractæ contingit.

Curatio exigit, ut iris cochleari parvo per vulnus, aut palpebris clausis digito conficta reponatur, aut solutione aluminis tangatur. Vulneris dilatatio sine iridis læsione fieri nequit.

2. *PTOSIS INVETERATA*, in qua iris prolapsa incarcerata & vulneri vel ulceri jam accreta & per attactum aeris callosa induratave est. Hæc species nulla arte digitis reponi potest.

Curatio exigit, ut tuberculum prominens butyro antimonii semel omni altero vel tertio die tangatur.

Abscissio & ligatura prolapsæ iridis utplurimum successu carent.

VULNUS IRIDIS.

Est iridis solutio ope instrumenti.

SPECIES sunt:

1. *VULNUS TRANSVERSALE*, ut sub cataractæ operatione quandoque contingit, non

Melon, si ad tantam denique magnitudinem increvit, ut extra palpebras promineat.

Hilon seu clayus si prominentia callosa & indurata est, atque caput clavi refert.

consolidatur amplius, sed relinquit pupillam præternaturalem.

2. *VULNUS LONGITUDINALE*. Hoc arte, ut in operatione synizesios, vel casu factum, intra 14 dies iterum concrevit.

PUPILLÆ DEFORMITAS.

Est pupillæ diametri rotundæ mutatio in figuram aliam.

Uc ergo pertinet:

1. *PUPILLA OVALIS*. Hoc vitium semper nativum & incurabile est. Nil visui obest.
2. *PUPILLA INFERIUS AMPLIATA*, est frequens symptoma, quod extractionem cataractæ ob pupillæ violentiorem extensionem sequi solet, evanescit intra aliquot dies.
3. *PUPILLA RUPTA* vel *FISSA*, etiam hoc vitium cataractæ extractionem, iridis vulnera & inflammationes quandoque sequitur. Est vitium incurabile.

PUPILLA PRÆTERNATURALIS.

Est foramen vel fissura præternaturalis in iride.

Species sunt:

1. *PUPILLA PRÆTERNATURALIS A VULNERE TRANSVERSALI IRIDIS*, ut mox de iridis vulneribus diximus.
2. *PUPILLA PRÆTERNATURALIS A SECESSU IRIDIS A CORNEA*, quandoque in uno, quandoque in pluribus locis

margo iridis a circulo corneæ secedit. Hæ *pupillæ marginales* a lapsu in caput, ab oculi contusione, ab hypopyo & ab inflammatione iridis observatæ fuerunt.

Quandoque sine omni causâ antecedente, nulloque symptomate subsequenti præter pupillæ synizesim vel saltem myosim iris corneam in uno vel pluribus locis, ægro inscio, relinquit. Hi pupillæ secessus sunt incurabiles.

H I P P U S.

Est pupillæ alterna & continuo repetita dilatatio & constrictio. *

CAUSA PROXIMA est alterna convulsio fibrarum orbicularium & radiatarum iridis.

Oritur ab iisdem causis, & curatur iisdem medicamentis ac bulbi convulsio, hinc vide *Nystagmus*.

IMMOBILITAS PUPILLÆ.

Est pupillæ morbus, quo hæc nec ad lucem contrahitur, nec ad tenebras dilatatur, sed semper eandem diametrum servat.

CAUSA PROXIMA para'lysis fibrarum orbicularium & radiatarum esse videtur.

SPECIES sunt:

1. *IMMOBILITAS AMAUROTICA*, quæ amaurosim comitatur. Quandoque sine amau-

* MAUCHART *Diff. de ulceribus corneæ.*

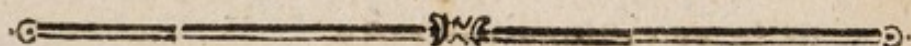
roseos curatione usu arnicæ & aliorum reme-
diorum antiparalyticorum curatur.

2. *IMMOBILITAS A PUPILLÆ MORBO*,
ut synechia, myosi, synizesi.

Curatur ablato morbo, qui immobilitatis cau-
sa est.

3. *IMMOBILITAS IDIOPATHICA*, hu-
jus causæ ut plurimum latent.

Curatio tentetur infuso arnicæ, electricitate, pur-
gantibus, extracto pulsatillæ nigricantis, li-
quore anodyno minerali, supercilio infricato.

MORBI HUMORIS AQUEI.

HYDROPTHALMIA.

Est bulbi ocularis intumescencia ob nimiam humoris
aquei vel vitrei collectionem. *

CAUSA PROXIMA est humoris aquei nimium incremen-
tum vel in cameris oculi, vel in cellulis humo-
ris vitrei.

CAUSÆ REMOTÆ ut plurimum latent. *Exitus* mor-
bi ut plurimum funestus est, cæcitatem relin-
quens.

SPECIES sunt :

1. *HYDROPTHALMIA AB INCREMEN-
TO HUMORIS AQUEI.* Signa sunt suc-

* MAUCHART *Diff. de hydrophthalmia, & Diff. de
paracentesi oculi.*

cessivum bulbi exorbitantis augmentum, cornea plus solito prominens, iris profundior, pupilla immobilis, visus ab initio debilior, sensim nullus, ophthalmodia sensim audior, hemicrania & insomnium.

Curatio. Incipiens morbus exigit venæsectionem, purgantia, vesicatoria, mercurialia, extractum pulsatillæ nigricantis, setaceum, fonticulos.

Externe fomentum discutiens applicetur, ut in hypopyo.

Si medicamenta nil juvent, fiat *incisio corneæ*, ut in extractione cataractæ.

2. **HYDROPTHALMIA AB INCREMENTO HUMORIS VITREI.** Noscitur ex notabili bulbi exorbitantis augmento, & duritie, cornea vix magis prominente, iride convexa, ad corneam magis approximata, pupilla dilatata, ophthalmodia obtusa, sensim vehementi, strabismo, visu abolito, & hemicrania.

Curatio eadem ac in priori specie adhibeatur; si malum medicamentis non obtemperat, *incidatur cornea*, eximatur lens crystallina & portio humoris vitrei.

3. **HYDROPTHALMIA COMPOSITA**, ubi humor aqueus, & vitreus simul crescunt.

Curatio est ut in specie secunda. Si malum huic methodo non cedit, fiat *oculi exstirpatio*, ne

malum ex morboſo in ſanum tranſeat oculum. *

H Y P O P Y U M.

puris collectio in humore aqueo oculi. **

DES puris vel in anteriori vel in poſteriori vel in utraque oculi camera eſt.

AUSA PROXIMA eſt prægreſſa inflammatio iridis, vel uveæ, abſceſſus vel ulcus corneæ, depositio materiæ purulentæ, vel puriformis in oculi cameræ.

OSCITUR hypopyum inſpectione oculi. Apparet liquidum album & mobile, mediam vel integram oculi cameram implens, iridem totam vel mediam abſcondens, & viſum pro parte vel integre obſcurans.

ITUS. Pus effuſum quandoque integre iterum abſorbetur & per corneæ poros *transſudat*. Quandoque adeo in oculi cameris coacervatur, ut corneam *rumpat* & exedat cum humorum prolapſu.

Quandoque pars tenaciſſima puris membranæ craſſæ adinſtar capſulæ cryſtallinæ accreſcit &

* *Journal de Médecine*. T. 45. & CHESTON *pathological inquiries and obſervations*.

** MAUCHART *Diff. de hypopyo & Diff. de empyeſi oculi*. JANIN l. c. p. 355. & RICHTERS *Abhandl. von der Ausziehung des grauen Staars*. 1773. in *Capite de hypopyo*. S. 172.

sic dictam *cataraclam purulentam* format. Quandoque conus purulentus pupillæ adhæret, & visum tolit. V. *Synizesum spuriam*.

SPECIES hypopyi sunt:

1. *HYPOPYUM INFLAMMATORIUM*, quod a prægressa inflammatione interna oculi oritur. Est pessima species, quæ raro sine relicto alio oculi morbo abit.

Curatio exigit, vel *dissipationem* puris, vel, si hæc non succedit, *incisionem* corneæ, ut pus exire possit.

Dissipatio tentatur venæsectione, purgantibus & fomentis discutientibus, ut decocto malvæ cum aliquot guttulis spiritus vini camphorati, vel infuso herbarum cephalicarum, aut cataplasmate pomaceo.

Incisio corneæ fiat ut in extractione cataractæ. Vulnus per aliquot dies apertum servetur, pus enim non simul sed ob crassitiem sensim & guttatim ex corneæ vulnere exit.

2. *HYPOPYUM METASTATICUM*, quod subito & sine prægressa inflammatione oculi oritur, at ruborem oculi & febrem inducit. Hæc species multo facilius quam prior dictis medicamentis dissipatur & per corneam transsudat.

3. *HYPOPYUM PERIODICUM*, quod certo tempore aliquoties recurrit.

Curatio exigit purgantia, revellentia & corticem peruvianum. *

4. *HYPOPYUM VENEREUM*, quod a gonorrhæa suppressa oritur.

Curatur ut chemosis gonorrhœica. V. *Ophthalmia gonorrhœica*.

5. *HYPOPYUM COMPLICATUM CUM DESTRUCTIONE* omnium humorum & membranarum internarum, qua omnes partes in pus convertuntur. Hoc malum *exigit*, ut cornea incidatur, humores evacuentur, & ut oculus artificialis applicetur.

Applicatio oculi artificialis.

laminæ vitreæ vel aureæ, quæ picturam oculi gerit, applicatio intra palpebras, ut deformitas oculi destructi occultetur. **

INDICATIO.

1. Si oculi bulbus ob carcinoma excisus, vel globo sclopetario destructus est.
2. Si humores fere omnes per vulnus corneæ vel scleroticæ effusi sunt.
3. Si cornea penitus opaca, & deformis est, ut in inveterato staphylomate.

JANIN l. c. p. 360.

* *Cel. MAUCHART Diff. de oculo artificiali.* Præter hanc omnes reliquæ *Cel. MAUCHARTI* dissertationes ophthalmicæ, in hoc opere citatæ, in collectione diss. chirurgicar. *Illustr. HALLERI* continentur.

4. Si bulbus ob hypopium vel ob hydrophthalmiam, aut synchysim evacuari debuit.

CONTRAINDICATIO. Præsente adhuc *inflammatione* & *exulceratione* oculi corrupti non tentetur *inpositio*, sed sopiatur *inflammatio* & curetur *præ* *exulceratio*.

CONDITIO OCULI ARTIFICIALIS. *Materia* horum oculorum est vel ex vitro vel ex auro, uterque debet esse encausto (*emaille*) obductus & pictus.

Figura oculi artificialis respondeat magnitudini convexitati, & iridis colori naturali oculi alterius adhuc sani.

Oculi *vitrei* pro levi pretio sunt, at facile franguntur, non adeo nitide pingi, & limari, si non quadrant, facile orbitæ adaptari possunt.

Oculi *aurei* pro magno habentur pretio, at rari franguntur, sunt nitidius picti, possunt tamen ad oculum facillime adaptari.

APPLICATIO.

1. Elevetur palpebra superior, & sub hanc oculus artificialis, saliva humectatus, quantum fieri potest, introponatur.

2. Dein palpebra inferior aliquantum extrorhetrahetur, & oculus artificialis deorsum moveatur sub palpebram inferiorem, & in proprio situ firmetur.

Si vero remanens bulbi portio nimis est exigua, tunc cavum oculi artificialis cera liquida

ita adeo impleri debet, ut cum remanente bulbi portione firmum habeat situm; in hoc autem casu oculus artificialis immobilis est.

H Y P O Æ M A.

Est cruoris effusio in cameras oculi.

NOSCITUR inspectione oculi, in cujus cameris humor rubicundus apparet; si sanguis effusus valde opacuscus est, simul cæcitatem infert.

SPECIES sunt:

1. *HYPOMÆMA VIOLENTUM*, quod ab oculi contusione, aut punctura iridis, ut in depressione cataractæ quandoque contingit, observatur.

Curatio exigit venæsectionem, revellentia, fomenta discutientia. Si vero trombus sanguineus pupillam obstruat, qui nullo modo resolvi possit, tunc fiat incisio corneæ, & eximatur trombus. V. *Synizesis spuria*.

2. *HYPOMÆMA SPONTANEUM*, quod a tussi vehementi, vomitu, aut nisu parturiendi oritur.

Curatur ut species prior.

H Y P O G A L A.

Est lactis vel alius humoris albi collectio in cameris oculi.

NOSCITUR inspectione oculi, in cujus cameris liquidum album, mobile apparet.

SPECIES sunt:

1. *HYPOGALA A DEPOSITIONE LACTIS*,
ut in puerperis quandoque observatur.

Curatio exigit revellentia & fomentum discut-
tiens.

2. *HYPOGALA A DEPRESSIONE CATARACTÆ LACTÆ*. Incisa per acum catara-
ctæ capsula, ab effluente humore albo illico
albescit humor aqueus.

Curatio est eadem ut in priori specie, quando-
que sua sponte evanescit.

TURBIDITAS HUMORIS AQUEI.

Est impelluciditas humoris aquei in oculo, qui tur-
bidus apparet.

SPECIES sunt:

1. *TURBIDITAS MUCOSA*, quæ a mucosi-
tate humoris aquei nascitur.

Curatur fomentis discutientibus.

2. *TURBIDITAS A FISTULA CORNEÆ*,
seu ulcere in interna corneæ superficie, ex quo
una alterave guttula puris in humorem aqueum
effluit.

Curatur ablata fistula. V. *Fistula corneæ*.

3. *TURBIDITAS A LENTE CRYSTAL-
LINA IN HUMORE AQUEO DELI-
QUESCENTE*, ut sæpe aliquo post catara-
ctæ depressionem tempore aut quando catara-
ctæ caseosæ particula post extractionem rema-
net, observatur.

Curatur mora, revellentibus & fomentis discutientibus.

Si turbiditas medicamentis non cedit, emittatur turbidus humor aqueus per incisionem corneæ.

EFFLUVIUM HUMORIS AQUEI.

Est humoris aquei profluvium e vulnere vel fistula corneæ.

SPECIES sunt:

1. EFFLUVIUM EX VULNERE CORNEÆ.

Hoc effluvium post cataractæ extractionem 2 vel 3 dies durat, post hos enim dies, ob vulnus corneæ consolidatum, cessat; si vero ultra tertium diem aquei humoris profluvium durat, signum est, ob iridis vel humoris vitrei prolapsus vulnus in cornea non esse consolidatum.

Curatio exigit sanationem vulneris, sic humor aqueus iterum restituitur. Si vero prolapsus sanationem vulneris impedit, tunc V. *Prolapsus iridis & prolapsus humoris vitrei.*

2. EFFLUVIUM EX FISTULA CORNEÆ.

Impeditur effluxus palliative si pellicula ad fistulam agglutinetur, at cura radicalis exigit curationem fistulæ. V. *Fistula corneæ.*

MORBI LENTIS CRYSTALLINÆ.

CATARACTA.

Est cæcitas, quæ ab opacitate lentis crystallinæ vel ejus capsulæ provenit. *

Multiplex habetur cataractæ *divisio* respectu *sedis*, *consistentiæ*, *coloris*, *magnitudinis*, *maturitatis*, *temporis*, quo aggreditur, *complicationis* & *ortus*.

Respectu *sedis*, quam opacitas tenet, dividitur cataractæ

1. In *crystallinam*, si ipsa lens crystallina est opaca. Est frequentissima cataractæ species.
 2. In *capsularem*, quam alii *membranaceam* vocant, si capsulæ crystallinæ lamina *anterior* vel *posterior* vel *utraq*ue opaca redditur.
 3. In *crystallino-capsularem*, si lens crystallina & ejus capsula simul opacantur.
-

* Veteribus latinis cataracta dicebatur *suffusio*, græcis autem *hypochyma*, & *hypochysis*. V. Cel. HENKEL *Diff. de cataracta crystallina vera*. GUNZII *Diff. de suffusionis natura & sede*, & ALBINI *Diff. de cataracta*.

Non datur ante operationem *certum signum* cataractæ crystallinæ, capsularis, & crystallino-capsularis.

4. In *partialem*, si capsulæ vel lentis non ambitus integer sed medietas, vel dimidium vel solus margo, vel punctum solummodo opacitate laborat, hinc non plenariam cæcitatem, sed varia alia visus vitia producit. V. *Hemeralopia & nyctalopia*.

5. In *spuriam*, quæ pus est, quod membranæ adinstar, anteriori superficiei lentis crystallinæ adhæret & ex prægresso hypopyo nascitur. V. *Hypopium*.

Respectu *consistentiæ* dividimus cataractam:

1. In *duram*, quando lens crystallina soliditatem habet, hæc naturali ut plurimum minor est, raro major, rarissime *cornea* vel *lapidea* est.

Signa cataractæ duræ sunt pupilla coarctata vix mobilis, & cataracta multum ab uvea distans.

2. In *mollem*, quam alii *caseosam* dicunt, quando lens crystallina casei mollitiem habet & friabilis est.

3. In *fluidam*, seu *lacteam*, si lens crystallina in humorem album, cremori lactis vel puri similem, mutata invenitur.

Signa cataractæ mollis & fluidæ sunt 1. pupillæ amplitudo & tarda ad lucem admotam contractio, sed signa amauroseos abesse

debent. 2. Cataractæ tanta magnitudo ut margo lentis vix etiam dilatata pupilla videri possit. 3. Cataracta uveæ vicina apparet, at signa cataractæ cum uvea concretæ abesse debent.

4. In *Fluido-duram* quando ambitus lentis crystallinæ lacteus vel caseosus & medietas lentis dura est. Huc referri potest *cataracta ex humore MARGAGNIANO* apaco cum vel sine lente opaca.

5. In *cysticam*, quando tota capsula lentis sub extractione cataractæ fluido vacua, opaca vel pellucida, hydatidis adinstar sponte ex oculo elabitur.

Respectu *coloris* cataractæ divisionem habemus:

1. In *gryseam*, quæ margaritæ colorem refert.
2. — *albam*, quæ lacteum habet colorem; sæpe at non semper hæc cataracta mollis est. Quando albedo splendet, tunc cataracta *argyras* seu *argentea* dicitur.
3. — *glaucam*, glaucus color cataractæ est rarissimus.
4. — *flavam*, flavus cataractæ color non est frequens.
5. — *nigram*, quæ *ferri nigri* colorem refert. Distinguitur ab amaurosi 1. quod in cataracta nigra pupillæ nigredo sit turbida, albicans, non pura ut in amaurosi. 2. Pupula seu imago intuentis in cataracta nigra non ut in amaurosi videri potest. 3. Amaurosi

roticus lucem a tenebris distinguere non potest, quod vero in cataracta nigra, nisi cum amaurosi sit complicata, possibile est. *

6. — *variegatam*, quæ plures colores, &
7. — *striatam*, quæ stellæ adinstar strias exhibet; hinc etiam quibusdam *stellata* audit. Color nil certi de duritie aut mollitie cataractæ docet. Imo cataracta extracta quandoque alium colorem habet, quam qualem in oculo ante operationem exhibuit.

Respectu *magnitudinis*, quam cataracta habet, dividitur:

1. In *magnam*, quæ naturalem lentis magnitudinem excedit, ut in cataractis mollioribus.
2. — *parvam*, quæ naturali lentis magnitudine minor est, ut in cataractis duris ut plurimum, at non semper observari solet.

Signa magnæ ac parvæ cataractæ sunt ut mollior & duræ. **

Respectu *maturitatis* habetur cataractæ divisio:

1. In *maturam*, seu *perfectam*, in qua lens perfecte opaca est.

Noscitur, si æger adeo visu privatus est, ut nil præter lucem & tenebras distinguere possit.

* JANIN l. c. p. 243. duas de cataracta nigra observationes recenset.

** *Journal de Médecine*. T. 45. & *Illustr. RICHTERS Chir. Bibliothek*. 4. B. 2. St. 253. S.

2. In *immaturam* seu *imperfectam*, in qua lens nondum perfecte est opacata. Noscitur quod cataracta laborans aliquantum adhuc colores & objecta percipere possit. Dantur cataractæ, quæ nunquam maturæ fiunt, dantur, quæ intra aliquot septimanas jam maturescunt.

Respectu *temporis*, quo aggreditur cataracta dividi solet:

1. In *recentem*, quæ nondum diu duravit.
2. — *inveteratam*, quæ jam multos per annos durat.
3. — *secundariam*, quæ post cataractæ depressionem vel extractionem iterum in eodem oculo nascitur. Cataracta secundaria post *depressionem* a reascensu lentis crystallinæ, cataracta secundaria post *extractionem* nata, ab obscuratione laminæ posterioris capsulæ crystallinæ remanentis oritur. *

Respectu *complicationis* necessaria est cataractæ divisio:

1. In *simplicem*, quæ sine alio corporis aut oculi vitio adest.
2. — *complicatam* cum *amaurosi*. Signa sunt si cataracta laborans pupillam habeat dilatam & immobilem atque lucem a tenebris distinguere nequeat. Si prægressus est visus frequens radiorum lucidorum, si si-

* *Cel. RICHTER Fasc. II. obs. chirurg. p. 88.*

gna cataractæ adhærentis vel nimis magnæ absint.

3. In *complicatam* cum *dissolutione* humoris vitrei, aut cum *opacitate* hujus humoris. Nec synchysis nec glaucoma ante operationem nosci possunt.

4. — *complicatam* cum *pupilla coarctata*. Hoc vitium oculi intuitu noscitur.

5. — *complicatam* cum *adhæsione*; *cataracta* dicitur *adhærens*, si lens crystallina vel cum *uvea* vel cum *humore vitreo*, vel cum *propria capsula*, concreta est.

Signa *cataractæ adhærentis* cum *uvea* sunt 1 si opacitas proxime pupillam est, 2 si æger nullum lucis sensum superstitem habet, 3 si pupilla obliqua vel tota immobilis vel inæquali modo parum mobilis est.

Signa *cataractæ cum propria capsula cohærentis* sunt, si discissa capsula & dilatata etiam pupilla, non tamen nec sponte, nec ad fortiolem oculi pressionem lens opaca exeat.

Signa lentis cum *humore vitreo* concretæ, sunt, si lens acu depressa perpetuo, acu elevata, iterum reascendat, hinc quibusdam cataracta *elastica* dicitur.

6. In *complicatam* cum *mobilitate* seu *tremore* lentis crystallinæ. Talis cataracta dicitur *tremula*, quia digitis fricto oculo titubare solet.

Respectu *ortus* habetur cataractæ divisio :

1. In *localem*, quæ a vitio solius lentis.
2. — *universalem*, quæ a vitio totius corporis oritur : nempe ab acrimonia scrophulosa, venera, ulcerosa, arthritica, podagrica, scorbutica &c.
3. — *connatam*, quæ cum homine nascitur.
4. — *hereditariam*, quæ a dispositione hereditaria ortum habet.

CAUSA DISPONENS ad cataractam est vel hereditaria vel peculiaris debilitas in vasculis lentis crystallinæ.

CAUSA PROXIMA est obstructio seu infarctus vasculorum, & cellularum, quæ lentem crystallinam ejusve capsulam formant, ab humore opaco, qui lentem raro indurat, frequentius autem in humorem caseosum emollit.

CAUSÆ REMOTÆ sunt :

1. *Inflammatio* capsulæ lentis vel ipsius lentis *non resoluta*.
2. *Depositio* materiæ arthriticæ, catarrhalis, podagricæ, veneræ, scrophulosæ, tineosæ, scabiosæ, herpeticæ, febrilis, ulceris antiqui exsiccati.
3. *Abusus spiritus vini*. Potatores non raro cataractosi fiunt.
4. *Vapor aquæ fortis*, qui lympham lentis crystallinæ coagulat. *

* SZEN *Diff. de cataracta ab effluviis aquæ fortis orta*. Jenæ 1774.

5. *Commotio capitis* aut
6. *Vulnus oculi.*
7. *Oculi percussio*, qua vascula lentis crystallinæ distorqueri & debilitari videntur.
8. *Intuitus diuturnus* corporum minutorum, præcipue splendorum, hinc scribis, calcographis cataracta familiaris.
9. *Splendor solis vel ignis* diu in oculum agens.
10. *Vitium hereditarium vel congenitum.*
11. *Ætas senilis.*
12. *Consensus unius oculi cum altero.* Oculus cataracta laborans ut plurimum post aliquot annos etiam alterum oculum cataracta afficit; hinc tot homines in utroque oculo cataracta laborant.
13. *Ambustio oculi.* Calor oculi lentem opacat, ut in coctis piscium oculis videre est.

DIAGNOSIS. Cataracta *incipiens* noscitur, si ægroti visus nebulosus aut fumosus evadat, atque naturalis pupillæ nigredo splendens aliquantum albescat; perfecta demum ingruens cæcitas cum pupillæ colore opaco & albo vel gryseo *confirmatam* docet adesse cataractam.

PROGNOSIS. Cataracta est malum chronicum, ægrotum deformem & præstantissimo sensu orbem reddens, atque per vitam durans, ni operatione auferatur. Cataracta unius oculi facillime intra aliquot annos alterum oculum afficit, ni tempestiva cataractæ primæ extractio fiat; hac au-

tem non raro alterius oculi cataracta *præcaveri* potest.

Curatio cataractæ triplici modo tentatur.

1. Per *medicamenta*.
2. — *depressionem*.
3. — *extractionem*.

MEDICAMENTA rarissime opacitatem resolvere valent.

Interne in cataracta incipiente laudantur extractum *aconiti*, *pulsatillæ nigricantis*, *hyoscyami albi*, cum *mercurio dulci* combinatum & *millepedum succus*, Tinctura antimonii *The-diana*. *

Externe. *Fonticuli*, *setacea*, *vesicatoria* nuchæ imponenda sunt. Demum vapor *spiritus salis ammoniaci* per breve tempus oculo adhibeatur.

Plus præstare videntur medicamenta in cataractis ab acrimonia specifica ortis, sic in cataracta *venerea* tentetur *mercurius*, in *scrophulosa* cortex *peruvianus* cum *cicuta*, in *arthritica* *aconiti* extractum cum antimonio.

Rara sunt exempla cataractarum sponte evanescentium, sæpius tamen adhuc id in cataractis secundariis observatur.

* Homini, cui jam a tribus mensibus cataracta in sinistro oculo erat, viij guttas hujus tincturæ mane, & vesperi porrigebam tanto cum effectu ut quarto die objecta majora iterum discernere patuerit.

DEPRESSIO cataractæ tutius & facilius quam extractio ejus instituitur, at non raro reascensum lentis opacæ admittit.

EXTRACTIO certius a cataracta liberat, at operationi supervenientia mala non raro visum iterum tollunt.

Depressio cataractæ.

Est cataractæ ope acus depressio cum vel sine sua capsula e suo situ ad bulbi partem inferiorem. *

HISTORIA OPERATIONIS. Est antiquissima operatio, GALENO jam nota & ad annum 1745 consueta, ab hoc autem tempore, quo *Cel. DAVIEL* chirurgus gallus extractionem cataractæ invenit, neglecta fuit. Hodie autem a *Cel. POTT* iterum in usum revocatur. **

INDICATIO & CONTRAINDICATIO. Omnis cataracta deprimi potest, at si *amaurosis* vel *glaucoma*, vel *synchisis* adest, tunc depressio ac extractio frustra instituuntur. ***

* V. *Cel. SAINT-YVES nouveau traité des maladies des yeux.* 1736; *Cel. ACREL chirurgische Krankengeschichte.* & *Cel. HENCKEL Abhandl. der chirurg. Operationen* 1. St.

** *Cel. POTT chirurgische Beobachtungen.* & *CL. RICHTERS chirurgische Bibliothek.* 3. St. 4. Band 564. S.

*** Generalis quorundam ophthalmiarum regula, quæ operationem declarat inutilem, si ægrotus lucem a tenebris distinguere non valeat, exceptionem patitur. Non enim solummodo ob amaurosim, sed etiam

TEMPUS PRO OPERATIONE. Omni anni tempore depressio fieri potest.

CUBICULUM PRO OPERATIONE sit sat lucidum, præter unam, omnes fenestræ cubiculi obvelentur.

PRÆPARATIO ÆGROTI. Die ante operationem fiat venæsectio, aliquot ante operationem dies primæ viæ sale amaro purgentur, ab hoc tempore vitus ægri sit antiphlogisticus.

PRÆPARATIO INSTRUMENTORUM. *Acus cataractaria Cel. MOHRENHEIM* est omnium acuum optima. *

PRO DELIGATIONE parentur *splenia* quædam & *fascia ocularis*.

SITUS ÆGROTI. Æger in sede humiliori ita versus fenestram sedeat, ut lumen a latere incidat in oculum.

SITUS CHIRURGI. Chirurgus in sede altiori quam æger sedeat, adeo ut hujus caput pectori chirurgi obversum sit, & ad illud, quantum fieri potest, appropinquet.

si cataracta admodum magna est, atque si cataracta cum uvea concreta est, ægrotus lucem a tenebris distinguere nequit. In his duobus ultimis casibus operatio tamen non raro cum successu instituitur. Hinc signa harum trium conditionum bene distinguantur.

* *Cel. MOHRENHEIMS Beobachtungen verschiedener chirurg. Vorfälle. 1. B. 1780. Tab. I. Fig. I.* Atque *Clariss. Professoris STOLI rat. med. I. p. 445.* Acus ex argento sed cupro largius admixto paretur, ut apici conoideo & subtiliori quædam firmitas concilietur.

SITUS ADJUTORIS. Hicce retro ægroti sedem stet, atque una manu fronti, altera mento ægroti supposita, caput illius reclinet, ac pectori suo firmiter apprimat.

OPERATIO IPSA. Si oculus, exempli gratia, sinister cataractam habet:

1. Oculus sanus seu dexter *splenio* & *fascia* firmiter obtegatur.
2. Chirurgus sinistrae manus pollice atque indice bene palpebras diducat, atque ita simul oculi bulbum immobilem teneat.
3. Imperandum jam ægroto est, ut oculum versus nasum vertat, sic externus oculi angulus amplam albugineæ partem operatori exhibet.
4. Tum chirurgus dextra manu acum, ab adstante ministro exhibitam, calami scriptorii adinstar, pollice, indice & digito medio prehendat, & binos reliquos digitos super genas adeo imponat, ne manus facile contremiscat.
5. Denique acum cataractariam albo oculi ad duarum linearum a cornea distantiam recta per oculi tunicas e regione medietatis pupillæ immittat, acus duobus digitis comprehensa, lente gyrando ita intra oculum immittatur, ut nulla adhibita vi, sed solo ferme pondere proprio adigatur.
6. Quamprimum chirurgus ex cessante partium renitentia animadvertit, acum tunicas bulbi penetrasse, inclinanda statim est acus supra

cataraclam, eaque mox cum sua capsula a parte superiori infra pupillæ regionem inferiorem, & paululum retrorsum ad fundum humoris vitrei premenda & aliquamdiu ibi retinenda est, ut cataracta inferiori parti insideat.

7. Si acum in pupillam elevatam cataracta depressa non sequatur, bene est facta operatio, adeoque tum acus iterum ex oculo recta educi debet. Si vero cataracta elevationem acus sequeretur, tunc depressio aliquoties & fortius repeti deberet.

8. Noxium est, statim post operationem ægroti visum variis objectis demonstratis exercere. Sic enim facile reascendit cataracta, & inflammationi occasio datur.

DELIGATIO PRIMA. Statim a peracta operatione splenium collyrio ex aqua vegetominerali, vel vino tepido imbutum aut cataplasma pomaceum super oculum, sed sine oculi pressione, applicari & fascia firmari debet.

Oportet vero *utrumque oculum* per injectam fasciam devincire, nam aperto oculo agitato, movetur & alter sub fascia.

REGIMEN ÆGROTI.

1. Facta prima deligatione æger super lectum adeo locetur, ut caput ejus aliquibus pulvinaribus suffultum, erectum aliquantum servetur, quotidie enema emolliens applicetur.

2. Caveat ægrotus a tussi, vomitu, risu, sternutatione, sermone intensiori, nisu ad alvum; ac præsertim ab inclinatione capitis ad anteriora vel quod adhuc deterius ad inferiora, sic enim facile reascendit cataracta.

3. Elapsis aliquot ab operatione horis instituatur *venæsectio*.

4. Sub vesperam primæ diei exhibeatur *emulsio* cum nitro & syrupo diacodii, & injiciatur *enema emolliens*.

5. Oculus bis de die per 8 vel 10 dies cataplasmate pomaceo vel aqua saturnina, aut vitriolata vel aqua vegetominerali deligetur. Sub omni deligatione obscurentur fenestræ, ne lux vividior oculum feriat.

6. *Victus* per octiduum sit antiphlogisticus.

7. Post decimum diem, si singula bene se habent, oculus non amplius deligetur, at maneat æger in cubiculo obscurato; demum post aliquot dies lumen admittatur, at oculi peplo sericeo viridi, e fronte propendente, sint muniti, oportet.

Paullatim demum ægrotus in cubiculo lucido obambulare & ad victum consuetum redire potest.

OPERATIONES CATARACTARUM SPECIALIUM:

1. *CATARACTA LACTEA*. Quamprimum sub depressione, ope acus capsula lentis inciditur, illico humor lacteus cataractæ effluit in humorem aqueum, qui subito adeo turbidus & al-

bicans evadit, ut chirurgus nec pupillam nec cuspidem acus amplius videre queat.

Hæc turbiditas post aliquot septimanas sponte evanescit. Si id non contingat, vulnere aperiatur cornea & emittatur humor turbidus.

2. *CATARACTA CASEOSA*. Quandoque sub depressione fragmenta quædam remanent vel in cameram anteriorem elabuntur. Particulæ elevata acu remanentes etiam deprimantur; elapsæ autem cum tempore in humore aqueo resolvuntur.
3. *CATARACTA CUM UVEA CONCRETA*. Noscitur quod sub cataractæ depressione simul iris inferius rugetur, superius deprimi videatur. Chirurgus in tali casu dorso acus uveam a cataracta antrorsum premere & separare debet. Si hoc non possibile est, desinat ab operatione, alias iridem a limbo corneæ penitus separat.
4. *CATARACTA CUM PROPRIA CAPSULA CONCRETA*. Talis cataracta cum ipsa capsula deprimatur.
5. *CATARACTA ELASTICA* seu quando postica capsulæ lentis superficies cum membrana hyaloidea concreta est. Si cataracta depressa, illico iterum elevata acu reascendat, tentetur ter, vel sexies depressio fortior. Si nondum deprimi potest, introducat chirurgus *acum acutam* intra cataractam & humorem vitreum, separet lentem & dein deprimat illam.

6. *CATARACTA CAPSULARIS ANTERIOR*. Licet ut plurimum capsula in anteriori vel posteriori membrana obscurata, simul cum lente deprimatur, fieri tamen potest, ut incisa vel rupta capsula deprimatur lens sola sine capsula. Noscitur, depressa cataracta, laminam capsulae anteriorem obscuratam remansisse, tactu, visu mutati coloris opaci in pupilla & inconspicuitate acus retro pupillam.

Curatio exigit, ut membrana opaca acu perforiatur, hinc inde dilaceretur ac deprimatur.

7. *CATARACTA CAPSULARIS POSTERIOR*. Acu depressa cataracta, acum in pupilla videmus, at retro acum & pupillam lamina opaca apparet.

Curatio exigit, ut acu laminam opacam ab humore vitreo separemus & separatam deprimamus.

8. *CATARACTA NATIVA*. Qui a nativitate cataractosi sunt, hi etiam depressa cataracta non apte vident, donec videre discant.

9. *CATARACTA COMPLICATA CUM CORPORIS VITIO UNIVERSALI*, ut acrimonia scrophulosa vel alia. His ægris deposita cataracta fonticuli vel alia ulcera artificialia fieri debent, & remedia antacrimoniosa diu adhuc præberi, alias brevi iterum cataracta afficiuntur.

10. *CATARACTA SECUNDARIA*. Hæc quandoque post unam alteramve horam, vel

diem, vel mensem vel unum pluresve annos iterum a reascensu lentis opacæ contingere, ac novam cœcitatem inferre solet, at non semper, nam quandoque iterum sponte descendit. Interim reascendens cataracta si non sponte iterum descendat novam exigit depressionem, aut quod tunc tutius est extractionem cataractæ.

SYMPTOMATA depressioni quandoque *supervenientia* sunt:

1. *ECCHYMOSIS ALBUGINEÆ*, quæ in loco, cui acus immissa fuit, quandoque observatur. Hoc malum est nullius momenti, ac collyrio facile discutitur.
2. *HYPOÆMA* seu cruoris effusio in oculi cameras, qua humor aqueus totus rubicundus apparet. Hoc malum jam gravius est, at non raro venæsectioni, ac fomento ex vino & speciebus cephalicis cedit.
3. *INFLAMMATIO OCULI*. Hæc minus quam in extractione timenda est, & raro adeo valida fit.
Curatur venæsectionibus, sale amaro, spec. cephalicis vino infusis, aqua vegetominerali aut cataplasmate pomaceo & vesicatorio.
4. *EFFLUXUS HUMORIS AQUEI*, a quo tunica cornea concidit. Hoc symptoma non multum timendum est. Paucos enim intra dies humor aqueus & oculi pristina forma redit.

5. *VOMITUS*, haud raro post unam alteramve horam vel etiam prima nocte sequitur, qui vero sponte brevi plerumque iterum cessat. Mali vero indicii symptoma est, nam vomendi impetu cataracta depressa utplurimum reascendit. Hinc statim post operationem antemeticum seu laudanum liquidum cum oleo amygdalarum dari debet.
6. *PROLAPSUS CATARACTÆ* per iridem in anticam oculi cameram; hæc postulat incisionem corneæ atque extractionem lentis opacæ.
7. *MYOSIS & SYNIZEISIS*. Hæc vitia uveæ inflammatae vel iridis læsæ sunt sequelæ. V. *Myosis & synizesis*.
8. *IRIDIS LÆSIO*. Iridis vulnera longitudinalia, non adeo sunt periculosa, si inflammatio arceatur.
9. *HYPOPYUM*. Hoc plerumque inflammatae uveæ, vel iridis sequela est, hinc mali omnis; nam plerumque sequitur pupillæ angustatio, & cæcitas.
10. *MYOPIA & AMBLYOPIA*, quibus cataracta, vel deprimitur, vel extrahitur, his utplurimum visus debilior ob lentis defectum. Hinc Perspicilla biconvexa, quorum focus 5 vel 6 pollicum est, adhibeantur.

Extractio cataractæ.

Est cataractæ exemptio ex oculo ope incisionis in corneam. *

INDICATIO. Omnis cataracta extrahi potest.

CONTRAINDICATIO. Si *amaurosis*, vel *glaucoma* vel *synchisis* simul cum contracta adest, tunc operatio frustra instituitur.

Utplurimum *infelix* est operationis exitus, ubi rheumaticus vel arthriticus dolor alicubi ægrum vexat, aut cephalæa aut hemicrania, aut temporum dolor, aut frequens ophthalmia, aut erysipelas sæpius recurrens; aut tussis longa, aut facies pustulosa fuit, aut dentium & gingivarum conditio prava est, neque ubi alterutra cornea opacari incæpit, aut oculus vasis sanguineis amplioribus aut varicosis perreptatur, si temperies humorum acris & habitus corporis nimis irritabilis est; si cataracta cum uvea vel cum humore vitreo concreta est.

DEPRESSIO est extractioni *præferenda*.

1. Si ægrotus nictitatione palpebrarum vel bulbi convulsione laborat.
2. Si oculus nimis profunde in orbita locatur.
3. Si cornea nimis plana ut in brespytis est.

* *Cel. P. RICHTER von der Ausziehung des grauen Staars. & Cel. HELLMANN vom grauen Staar und dessen Herausnehmung.*

4. In infantibus, qui nec oculum nec caput in requisita pro operatione quiete & situ servare possunt.

TEMPUS PRO OPERATIONE. Omni anni tempore extractio fieri potest. *Hyeme* cubiculum ægroti modice sit calefactum, *æstate* modice refrigeretur. *Ver & autumnus* ob consuetam morborum epidemicorum frequentiam pro hominibus ad epidemiam dispositis, æquivocum exhibent tempus.

ACUS PRO OPERATIONE & PRÆPARATIO ÆGROTI eadem requiritur ac pro depressione.

PRÆPARATIO INSTRUMENTORUM.

1. *Digitale cum hasta* Cel. RUMPELT.
2. *Cultellus cataractarius* Cel. Prof. RICHTER.
3. *Cyfitomus* aliquantum curvatus Cel. LA FAYE.
4. *Acus cataractaria hastata pro extorsione capsulæ crystallinæ cum lente* D. MORRHEIM. *
5. *Cochleare ophthalmicum* Cel. LA FAYE.
6. *Forfices ophthalmicæ* Cel. DAVIEL, pro dilatando corneæ vulnere, si necessarium foret.
7. *Instrumentum* pro separatione cataractæ cum iride concretæ.

PRÆPARATIO PRO DELIGATIONE. *Splenia* quædam & *fascia ocularis*.

SITUS ÆGROTI. Æger in sede humiliori ita sedeat versus fenestram, ut lumen a latere nasi in oculum incidat.

SITUS CHIRURGI. Chirurgus in sede altiori quam æger sedeat, adeo ut hujus caput pectori chirurgi obversum & approximatum sit. Nam neque elevatis, neque extensis brachiis tuto secat chirurgus.

SITUS ADJUTORUM. Unus operatori præbet instrumenta. Alter retro ægroti sedem stet, atque una manu ægri superiorem palpebram elevet, altera manu ægroti mento supposita caput illius reclinet ac pectori suo firmiter apprimat.

OPERATIO IPSA. Si in sinistro ægri oculo operatio peragenda esset, tunc:

1. Dexter ægri oculus *fascia* & *splenio* fortiter obtegatur.
2. Chirurgus digito indice sinistrae manus deprimat palpebram inferiorem & oculi bulbum inferius in interno angulo simul paululum, caute tamen, comprimat.
3. Jam dextra manu cultellum instar calami scriptoriiprehendat, armatamque manum ad externum oculi angulum applicet, & ut firma sit, genæ temporique ægroti adprimat.
4. Oportet jam, ut chirurgus in hoc situ paululum exspectet, donec oculus, qui tunc temporis valde plerumque agitur, in opportuno ad operationem situ, nempe elevatus, &

- ad externum orbitæ angulum versus, per momentum quiescat.
5. Hoc ipso momento cultelli cuspidem, subito, caute tamen, tunicæ corneæ in angulo externo, ad lineæ dimidiæ a sclerotica distantiam, loco, qui pupillæ centro altitudine respondet, perpendiculari ad corneam directione impingat, ut cameram oculi anteriorem intret.
 6. Dein cultellus, averfa ab iride illius cuspidem & retrorsum moto illius manubrio, ut lamina illius parallelam cum iride directionem seruet, anteriorem transeat oculi cameram, atque in opposito latere e cornea, loco, quo ingressus est, simili exeat.
 7. Jam ulterius propellat cultellum ad angulum oculi internum, donec cuspis illius ad sex circiter linearum longitudinem e cornea exierit, & dimidium inferius corneæ solutum sit. Hoc tempore demum prorumpit humor aqueus.
 8. Jam cystitonus per vulnus corneæ & per pupillam ad capsulam lentis crystallinæ admoveatur, ac expressa cuspidem iteratis ictibus pertundatur, & dein hoc instrumentum remissa cuspidem ex oculo auferatur.
 9. Nunc lens crystallina sponte plerumque vel ad levem oculi compressionem exit.
 10. Vel incisa cornea, capsula lentis non aperiatur, sed immittatur *acus hamata*, & infigatur mediæ lenti. Ope hujus acus lens cum capsu-

la elevetur, deprimatur dextrorsum & sinistrorsum iterum iterumque, caute tamen agitetur; acum dein inter digitos rotando, a lente, in quam defixa est, expedias. Quo facto ad levem bulbi compressionem lens cum capsula vel sponte prodit, vel parvo DAVIELIS cochleari curvato expediri penitus potest. *

II. Elapsa lente demum purificetur oculus cochleari DAVIELIS a fragmentis.

DELIGATIO PRIMA & RELIQUUM REGIMEN ÆGROTI post extractionem, ut post depressionem eadem sunt observanda.

OPERATIONES CATARACTARUM SPECIALIUM :

1. *CATARACTA LACTEA*. Hæc cataracta cum integra capsula eximi non potest, hinc post humoris lactei effluxum, cava lentis capsula cuspide acus vel cystitomi discindatur.
2. *CATARACTA CASEOSA*. Fragmentis cataractæ exemptis idem cum capsula ac in priori specie tentetur.
3. *CATARACTA CUM UVEA CONCRETA*. Stilus cum apice inflexo introducatnr inter uveam & lentem atque tentetur separatio.

* Hæc methodus a *Cel. Prof. RICHTER* nuper proposita ægrotum a cataracta secundaria, a capsulæ obscuratione oriunda, tutum reddit. *V. Observ. chirurgicarum Fasc. II. p. 88.*

4. *CATARACTA CUM PROPRIA CAPSULA CONCRETA*. Talis cataracta cum ipsa capsula *acu Richteriana* solvitur & exprimitur.
 5. *CATARACTA ELASTICA* seu cum *HUMORE VITREO CONCRETA*. Tentetur separatio capsulæ ab humore *acu Richteriana*. Si vero separatio non succedit, incidatur capsula, & exprimatur lens sola.
 6. *CATARACTA CAPSULARIS ANTERIOR*, vel *POSTERIOR*. Hæc species cataractæ præsertim capsulæ separationem ab humore vitreo exigit, si hæc impossibilis esset, discindatur remanens capsula *opaca* dissectionibus.
 7. *CATARACTA SECUNDARIA* extractioni jam die altero post operationem superveniens ab inflammatione remanentis capsulæ est. Hæc quandoque applicatis antiphlogisticis fomentis intra aliquot dies cessat, at si hæc inflammatio his remediis primis diebus non cedit, violentiora adhibenda sunt; ut venæsectio aqua vegetomineralis, vesicatorium ad nucham & ad tempora, purgantia ex sale amaro.
- Si vero inflammatio in obscurationem chronicam remanentis capsulæ abeat, tunc adhibeantur resolventia fortiora, quæ in curatione cataractæ laudavimus, his nil proficientibus, fiat nova operatio & destructio lamellæ opacæ.

8. *CATARACTA CUM PUPILLA COARCTATA.* Si pupilla jam ante operationem perpetuo coarctata & immobilis est, atque incisa cornea & bene obscurato cubiculo se non dilatat, tunc operator aliquod tempus expectet, si nondum se dilatat, audacter est pupilla incidenda.

Infortunia sub extractione cataractæ.

1. *INCISIO INTER LAMELLAS CORNEÆ.*

Si culter oblique immergatur corneæ, tunc intra lamellas decurrit. Hinc retrahatur culter & applicetur magis perpendiculariter.

2. *VULNUS CORNEÆ NIMIS ANGUSTUM.*

Si non dimidium corneæ aperiatur, lens crystallina in vulnere manet incarcerata. In tali casu mediante forcice recta, dilatentur anguli vulnris. Forcice recta facilius quam curva hæc dilatatio fieri potest; præjudicium est forcicem acutam contusum facere vulnus & malam relinqueret cicatricem.

3. *CORNEÆ COLLAPSUS SUB INCISIONE.*

Hoc contingit, si humor aqueus jam sub incisione corneæ præmature effluat, vel ob malam cultri figuram, quo omnes, præter *Richterianum*, vitio laborant cultri; vel ob retractionem cultri ex vulnere, si ægrotus oculum movet, aut ministro delabatur palpebra superior, vel denique si oculi bulbus sub incisione corneæ multum premitur.

In tali casu facillime læditur iris, hinc ab operatione penitus absteineat chirurgus & consolidato vulnere post aliquot dies iterum operationem repetat. Vel forfice recta & obtuso apice vulnus corneæ sufficienter dilatat.

4. *IRIDIS LÆSIO*. Hæc visu & sanguinis effluvio noscitur.
5. *IRIDIS PROLAPSUS*, qui sub operatione contingit, a pressione externa vel tetano bulbi oritur. Reponi debet Iris. V. *Ptoſis iridis*.
6. *PROLAPSUS HUMORIS VITREI*. Hic vel a pressione externa oculi, vel ex tetano musculorum bulbi originem habet. Mediocris portio elabens nil visui obest, imo clarius vident, quibus humor vitreus prolabitur. V. *Prolapsus humoris vitrei*. *
7. *PRÆMATURUS LENTIS CRYSTALLINÆ ELAPSUS*. Quandoque vix aperta cornea & nondum incisa capsula crystallina jam cum violentia profilit lens crystallina vel ob oculi pressionem vel ob spasmus musculorum bulbi. Hinc timendum est, ne simul fiat iridis atque vitrei humoris prolapsus.
8. *STERNUTATIO ÆGROTI*. Hæc pessime jam incisa cornea operationi supervenit, nam inde sanguis, iris & totus humor vitreus ex oculi

* Obtegatur oculus & committatur prolapsus naturæ. Cl. RICHTER *Abhandl. von der Auszieh. des grauen Staars*. S. 113.

bulbo excuti solet. Hinc illico oculus linteo & manu continendus.

9. *COMPLICATIO CUM AMAUROSIS.* Si chirurgus extracta lente pupillam nigram & puram observet, æger autem nil tamen videre possit, amaurosis adest. Hinc operatio est sine fructu.

10. *COMPLICATIO CUM SYNCHYSI* seu dissolutione humoris vitrei. Exempta lente crystallina illico effluit tenuis humor vitreus, & æger manet cæcus.

11. *COMPLICATIO CUM GLAUCOMATE* seu opacitate humoris vitrei. Exempta lente crystallina prominet humor vitreus opacus, hinc æger manet cæcus.

12. *COMPLICATIO CUM PUPILLA COARCTATA.* Si facta incisione corneæ pupilla ante operationem dilatata se valide contrahit, impossibilis est capsulæ incisio & lentis expressio. Hinc cubiculum est obscurandum & expectandum donec pupilla se dilater.

Symptomata post operationem quandoque sequentia.

1. *VULNUS CORNEÆ NON CONCRESCENS.* Communiter tertio post operationem die vulnus corneæ esse solet concretum. Si ergo quarto aut quinto adhuc die vulnus nondum concretum invenitur, id vel ob malos ægri humo-

res vel iridis aut humoris vitrei prolapsus contingit.

2. *CICATRIX VISIBILIS*. Vulnus corneæ, quod mirum est, cultello acuto inflictum nullam relinquit cicatricem, nisi vulnus in suppurationem magnam abeat.
3. *OPHTHALMIA*. Quandoque septimo primum die post cataractæ operationem succedit inflammatio oculi & febris. * Hæc non raro venæsectione, sale amaro, vesicatoriis nuchæ & temporibus applicatis iterum discutitur. Quandoque vero *acuta* ophthalmia in *chronicam* degenerat, quæ menses & annum durare solet. V. *Ophthalmia chronica*.
4. *EFFLUVIUM HUMORIS AQUEI POST TERTIUM DIEM*, quo cessare deberet, est signum iridem vel humorem vitreum in vulnere esse incarceratum.
5. *PROLAPSUS HUMORIS VITREI*, qui aliquot horas post operationem a spasmo musculorum bulbi oritur, exigit opiata. V. *Prolapsus humoris vitrei*.
6. *PROLAPSUS IRIDIS*, aliquot post operationem horas vel altero die etiam a tetano bulbi oritur. Reponatur iris & applicetur solutio aluminis. V. *Ptoſis iridis*.
7. *PUPILLA DEFORMIS*. Est frequens cataractæ extractionem sequens symptoma.

* LANGE l. c. p. 5.

8. *PUPILLA FISSA*, a læsione transversali iridis sub operatione oritur. Non amplius curatur.
9. *MYOSIS, SINIZESIS & SYNECHIA*, ab inflammatione iridis & uveæ oriuntur. V. *Hos morbos sub suis titulis.*
10. *OBSCURATIO CORNEÆ* a corneæ inflammatione oritur & hac sanata evanescit.
11. *TURBIDITAS HUMORIS VITREI*, quandoque a remanente particula cataractæ caseosæ, in humore aqueo soluta, originem habet & evanescit post aliquot septimanas.
12. *HYPOPYUM* est inflammationis internæ effectus. V. *Hypopyum.*
13. *BLEPHAROPHTHALMIA*; hæc effectus est palpebræ a ministro contusæ vel cataplasmate relaxatæ. Facile curatur.
14. *MUSCULORUM BULBI CONVULSIO.* Hæc ab animi pathemate, aut nimis cito admissa luce excitari potest: exprimit sæpe iridem aut humorem vitreum per vulnus corneæ. Exigit fomentum pomaceum cum croco & camphora. *Interne detur opium.*
15. *AMBLYOPIA*, hæc a lentis defectu originem habet, exigit perspicilla utrinque convexa.
16. *TABES OCULI.* Hæc quandoque ab humorum effluxu oritur. V. *Tabes bulbi.*
17. *TRICHIASIS*, quandoque sub curatione cilia quædam introvertuntur & bulbum inflammant. Cilia introversa evellantur, si everti nequeunt.

PROLAPSUS LENTIS CRYSTALLINÆ.

Est lentis prolapsus ex sua capsula in anteriorem oculi cameram.

SPECIES sunt :

1. PROLAPSUS LENTIS SINE VULNERE CORNEÆ.

CAUSA PROXIMA est capsulæ crystallinæ ruptura. Hæc sæpe contingit sub *depressione* cataractæ, a *lapsu* in caput, a *saltu* e loco alto, a *percussione oculi*, a *pressione bulbi*.

DIAGNOSIS. Lens prolapsa noscitur inspectione oculi, & visu lentis crystallinæ pellucidæ vel opacæ.

EFFECTUS. Lens crystallina in anteriori oculi camera quandoque dolorem, oculi inflammationem, pupillæ contractionem procreat, atque visum perturbat, quandoque præter visus perturbationem nullum excitat symptoma.

Curatio exigit incisionem corneæ adeo magnam, ut in extractione cataractæ requiritur.

2. PROLAPSUS LENTIS CUM VULNERE CORNEÆ, qui facta corneæ incisione voluntaria ut in extractione cataractæ, aut in involuntaria corneæ vulneratione contingit, præsertim si oculus digitis vel instrumentis vel spasmo muscutorum bulbi multum premitur.

MORBI HUMORIS VITREI.

GLAUCOMA.

Est opacitas humoris vitrei. *

NOSCITUR ex cæcitate ægroti & visu circuli opaci, vel saltem obscurioris, qui retro lentem crystallinam observatur.

CAUSA PROXIMA est depositio humoris opaci in cellulas humoris vitrei.

Est morbus rarissimus, cognitu difficillimus ac semper incurabilis.

SPECIES sunt:

1. *GLAUCOMA OPACUM*, in quo humor vitreus, ut in cataracta molli, impellucidus est. In morbo incipiente posset *externe* vapor spiritus salis ammoniaci tentari. *Interne* tinctura antimonii *Thediana*, extractum pulsatillæ nigricantis, cicutæ, hyosciami albi, aconiti cum millepedibus, cum mercurio dulci, & infuso arnicæ exhiberi posset. Morbus adultus est *incurabilis*.

2. *GLAUCOMA TERREUM*, in quo humor vitreus in concrementum terreum, ut authores referunt, degenerat.

* HEISTERI *Traçtatio de cataracta, glaucomate & amaurosi*. Altorfii. 1720.

3. *GLAUCOMA PURULENTUM*, est humoris vitrei mutatio in humorem purulentum vel puri analogum. Est *incurabilis* & ni oculus extirpetur, in alterum transit.

S Y N C H Y S I S.

Est humoris vitrei solutio in tenuitatem aqueam.

CAUSA ut plurimum latet. * Hic morbus est fere semper cum amaurosi ** quandoque simul cum cataracta complicatus.

NOSCITUR ex perfecta cæcitate, in qua pupillæ nigredo adeo est pallida, ut per illam tota interna retinæ superficies, & ejus vascula rubra videri possint.

Curatio est impossibilis. Quæ enim medicamenta humori vitreo dissoluto naturalem restituant densitatem?

P R O L A P S U S H U M O R I S V I T R E I.

Est humoris vitrei prolapsus e vulnere corneæ vel scleroticæ.

EFFECTUS, modicus prolapsus nil obest, & intra aliquot septimanas iterum restituitur, si vero magna hujus humoris pars effluat, tunc bulbus collabi-

* Ab applicatione spiritus volatilis cornu cervi hæc solutio inducta fuisse videtur. V. *CL. RICHTER vom grauen Staar. S. 102.*

** *Cel. RICHTER Fascicul. observ. chir. II. p. 67.*

tur, pupilla se claudit, & immedicabilem cæcitatem infert.

SPECIES sunt :

1. *PROLAPSUS A PRESSIONE OCULI.*

Est symptoma in cataractæ extractione frequens, quando adjutor vel operator sub incisione corneæ bulbum digitis ruditer premit.

2. *PROLAPSUS A SPASMO MUSCULORUM BULBI.*

Hicce spasmus quandoque statim a facta incisione corneæ aut sub extractione lentis oritur, quandoque vero altero vel aliquot post operationem dies primum contingit. De causis hujus spasmi V. *Tetanus bulbi*. Nec situs ægroti supinus hunc prolapsum præcavet.

Curatio exigit, ut illico opium cum oleo interne detur. *Externe* oculus deligetur per 9 dies, & prolapsus relinquatur in vulnere, nec reprimatur, nec abscindatur. Nam vulnus sensim consolidans partem prolapsam sua sponte separat. *

* V. *Cel. RICHTER von der Ausziehung des grauen Staars* in capitulo de prolapsu humoris vitrei, p. 99.

MORBI RETINÆ seu VISUS.

PHOTOPHOBIA.

Est tanta lucis intolerantia, ut oculus vel modicam
ejus quantitatem ægre ferat.

Tales ægroti connivendo solent se a nimia luce tueri.

CAUSA PROXIMA est nimia retinæ sensibilitas.

SPECIES sunt:

1. *PHOTOPHOBIA INFLAMMATORIA*,
quæ ophthalmiæ præsertim internæ est sym-
ptoma.

Curatur ablata inflammatione.

2. *PHOTOPHOBIA A MYDRIASI*, pupilla
enim dilatata nimiam radiorum copiam ad-
mittit, hinc lucis intolerantia.

Curatio palliativa exigit obvelationem oculorum
tela sericea viridi.

Curatio radicalis exigit ablationem mydriaseos.
V. *Mydriasis*.

3. *PHOTOPHOBIA A DESUETUDINE
LUCIS*. Qui diu carceribus inclusi, ex illis
educti lucem diu non ferre possunt, etsi pupil-
la contrahatur. Quibus cataracta deprimitur
aut extrahitur, his primus lucis introitus igneus
ut fulgur, oculo non ferendus videtur. Utantur
peplo viridi & sensim assuefaciant oculos luci.

4. *PHOTOPHOBIA NERVEA*, quæ ab audâ nervorum sensitivitate nascitur. Est symptoma hydrophobiæ & multorum morborum tum acutorum tum systematis nervei.

Curatur roborantibus & nervinis.

5. *PHOTOPHOBIA A NIMIA LUCE* ut ab inspectione solis, qui oculo intolerabilis est.

6. *PHOTOPHOBIA AB HYDROCEPHALO INTERNO* est symptoma hujus morbi & ut ille incurabilis. *

A M A U R O S I S.

Est cæcitas cum pupilla utplurimum nigra, dilatata, & immobili. **

Dantur vero etiam amauroses cum pupilla coarctata, mobili, pallida vel usque ad retinam pellucida. ***

Raro unus utplurimum uterque oculus hoc morbo afficitur.

CAUSA PROXIMA est deficiens influxus liquidi nervei in nervum opticum & in retinam.

Rarissime nascitur hic morbus sine omni *prædispositione*.

* *WILT von der Hirnwassersucht.*

** Dicitur etiam *gutta serena*. V. *OEHMEN Diss. de amaurosi.* & *NOOTNAGELL Dissert. de amaurosi. Erlangæ, 1776.* & *Cl. TRNKA Historia amauroseos. 1781. Vindobonæ.*

*** *Cel. RICHTER Fasc. II. observ. chirurg. p. 62.*

DIAGNOSIS. Amaurosis ut plurimum sensim, rarius subito ingruit. Signa amaurosis incipientis sunt visus paullatim debilitatus, nebulosus, araneosus, reticulatus, coloratus, lucidus. Tandem imperfecta, ac ultimo perfecta supervenit cæcitas, licet pupilla appareat nigra.

PECIES amaurosis, respectu causarum, sequentes constitui possunt.

I. *AMAUROSIS A CONGESTIONE SANGUINEA*, seu quæ a sanguinis copia in vasis, quæ cerebrum, nervum opticum, ac retinam perreptant, congesta oritur.

Causæ congestionis sunt *nixus* a ponderis gestatione, præsertim corpore valde antrorsum curvato, *nisus* a partu. *Plethora* ab æstu aeris, vel insolatione capitis commota. Suppressa *menstrua* vel *lochia* vel *hæmorrhoidum* fluxio, aut consueta *venæsectio* omissa, abusus *spirituosorum*. *Vomit*, *tussis*, *risus*, *clamor*, *inflatus tubarum*, quo sanguis in capite retinetur, abusus *mercurialium*, * aut *martialium*. Demum *ophthalmia membranæ choroideæ*, *apoplexia sanguinea*, *febris calida*, & *graviditas* huc referuntur.

Noscitur amaurosis sanguinea ex signis sanguinis ad encephalon & oculos congesti. Homines juvenes & sanguineos aggreditur.

* *Cel. THEDEN Unterricht für die Wundärzte bey Armeen. 1774. S. 199.*

*Curatio amauroseos sanguineæ exiguit repellentia
& evacuantia. Hinc fiat :*

1. *Larga venæsectio* in pede & brachio aliquoties instituenda.
2. *Scarificatio.*
3. *Hirudinum applicatio* ad tempora & oculorum canthos.
4. *Sectio arteriæ temporalis.* Simul adhibeantur
5. *Purgantia fortia & enemata acria*, sæpius repetenda.
6. *Semicupia vel balnea tepida.*
7. *Externe aqua frigidissima* ad oculum, & *fomentatio frigida* fronti & temporibus, omni horæ quadrante renovanda, applicetur.

His remediis incassum adhibitis signum est vasa sanguine turgida jam *atoniam* laborare; hæc remediis externis & internis, speciatim in amaurosi laudatis curari debet.

REMEDIA INTERNA, quæ in amaurosi laudantur, sunt:

1. *Cicutæ extractum.* *
2. *Aconiti extractum.* **

* *Cicutæ* usu plures homines visum recuperarunt. *Illustr. Bar. de STÖRCK. Tr. de cicuta* p. 168 & 169.

** *V. Lib. cit. Illustr. de STÖRCK* p. 120. & p. 268. Extracto aconiti cum mercurio dulci simulque adhibito vesicatorio ad caput, puerum e retrogressa capitis scabie intra 14 dies sanavi.

3. *Infusum florum arnicæ.* *
4. *Balsamus vitæ.*
5. *Sulphur auratum antimonii tertiæ præcipitationis.* **
6. *Oleum animale DIPPÉLII.*
7. *Moschus.* ***
8. *Decoctum ligni quajaci.* ****
9. *Mercurius dulcis seu Calomel.* *****
10. *Belladonna.* *****
11. *Decoctum saturatum corticis peruviani ac radicis Valerianæ cum sale volatili cornu cervi nuptum.* *****

* *Cel. COLIN* passim in *ann. med. & observat.*

** Balsami vitæ guttulas aliquot , saccharo exceptas , nec non sulphur auratum antimonii tertiæ præcipitationis laudat *Fr. HOFFMANN. syst. med. rat. T. IV. p. 4. §. 6. p. 119. & 120. §. 5.*

*** Oleum animale DIPPÉLII ac moschum laudat *Cl. WARNER on the humane eye. & Cel. LIEVTAUD Synops. univers. praxeos med. 1765. Amst. P. I. L. 2. S. 2. p. 351.*

**** Tentari saltem debet ob eximios in paralyfi tollenda effectus. *V. Illustr. WINTRINGHAM Annotationes in MEADII monita & præcepta.*

***** Mercurio dulci felicissime guttam serenam curant. *ROWLEY A treatise on the diseases of eyes p. 150. & Abhandl. der Schwedischen Akademie. 30. B. 703. S.*

***** *V. Hannöversches Magazin, 1774. St. 27.*

***** *NOOTNAGELL l. c. p. 14. & DRESKY Diff. de Valeriana officinali Linnei. Erlangæ. 1776.*

12. *Vomitoria.* *
13. *Radix hermodactyli.* **
14. *Tinctura cantharidum.* ***

Medicamenta *martialia* interne adhibita amauroticis nocent, cum congestionem sanguinis versus caput & oculos augeant.

REMEDIA EXTERNE adhibenda, sunt:

1. *Balnea frigida.* ****
2. *Capitis*, capillis abrasis, *frictio*, cum pannis laneis, succini fumo imbutis, nec non cum spiritu vini camphorato, colli vertebrae simul infricando. *****
3. *Oleum animale Dippelii* oculo instillatum. *****
4. *Balsamus vitæ* HOFFMANNI fronti ac temporibus applicatus. *****
5. *Sternutatoria.* *****

* *Cel.* SCHMUCKER l. c. Th. I. p. 481. & *Cel.* THEDEN *Bemerkungen.* & *Cel.* RICHTER l. c. p. 80.

** *Illustr. a* LINNE *materia medica.* p. 45.

*** *Cl.* BRISBANE *Select. cas. in the practice of medicine.*

**** *WARNER* l. c. p. 32.

***** *GENDRON* *Traité des maladies des yeux.* T. II. p. 235.

***** *Acta Acad. Elect. Moguntinæ.* T. I. p. 536.

***** *Syst. M. Rat.* T. IV. p. 120.

***** *Cel.* RICHTER l. c. p. 57.

6. *Aquæ*

6. *Aquæ calidæ cum fabis coffeæ tostæ aut cum speciebus cephalicis infusæ vapor.* *

7. *Halitus volatilis spiritus salis ammoniaci.* **

8. *Fric̃tio bulbi ocularis & regionis supraorbitalis.*

9. *Vis elect̃rica.* ***

10. *Vis magnetica.* ****

2. *AMAUROSIS A CONGESTIONE SEROSA*, quæ ab humore seroso vel pituitoso in cerebri cortice, ventriculis, in basi cranii aut circa nervos opticos effuso vel congesto originem habet. Hinc catarrhum male curatum, transpirationem suppressam, depositionem pituitosam, apoplexiam serosam, hydrocephalum pro causa habet.

Aggreditur pituitosos, senes & infantes,

Curatio exigit diaphoretica ut decoctum lignorum, antimonium cum roob sambuci. Vinum antimonii HUXHAMI, purgantia, diuretica, vo-

* Conf. HEISTERI, HOFFMANN, LIEVTAUD libros citatos.

** *Cel. SCHMUCKER* l. c. B. 2. S. 473.

*** *Medical. observations and inquiries.* Vol. V. 1776. & *Cel. RICHTER chirurg. Bibliothek.* 4. B. 1. St. 54.

**** *Cel. NOOTNAGEL* in *Diff.* citata. p. 23. & *Cel. WEBER* von der Wirkung des künstlichen Magnets in einem seltenen Augenfehler an die königliche Societät der Wissenschaften nach Göttingen gesendet. 1767. Hannover.

mitoria, vesicatoria, fonticulos, fetacea. His nil proficientibus adhibeantur mox dicta *antamaurotica* interna & externa.

3. *AMAUROSIS AB IMBECILLITATE RETINÆ.* Retinæ imbecillitas seu *atonia* inducitur cerebri commotione, nimis studiis ac lucubrationibus, nimio coitu aut manu stupratione, diuturno microscopiorum usu, subito magnoque splendore in oculum illapso, ac diuturno rei admodum splendidæ aut albæ ut nivis intuitu. Demum oritur a narcoticis aut vapore latrinarum oculis diu applicato.

Curatio exigit roborantia. *Externe* balneum oculi frigidum, & vinum ophthalmicum JANINI aut aqua liliorum cum spiritu lavendulæ conducit. *Interne* cortex peruv. cum valeriana detur.

4. *AMAUROSIS EXHAUSTORUM.* Sequitur omnem evacuationem, & debilitatem totius corporis, præsertim diarrhæam nimiam, vomitum cruentum, salivationem nimiam, venæsectionem nimis largam præcipue in gravidis.

Curatio exigit cardiaca roborantia, diætam lacteam cum cortice peruviano & cascarillæ extracto.

5. *AMAUROSIS AB ENCEPHALO.* Sic hydrops cerebri, sanguis in cranio effusus, cerebri induratio, aut aliud vitium circa tha-

lamos nervorum opticorum, amaurosim *incurabilem* facit.

6. *AMAUROSIS A NERVI OPTICI MORBO PECULIARI.* Serum circa thalamos nervorum, aut ipsos opticos nervos aut retinam congestum, mora temporis degenerat in crustas mucosas, terreas, hydatides, steatomata, hygromata. Quandoque nervi optici marcescunt. Omnes hæ causæ ante cadaveris sectionem ignorantur & amauroses *incurabiles* constituunt.

7. *AMAUROSIS PERIODICA*, quæ omni altero vel tertio die ingruit. Hujus causa ut plurimum in primis viis est, hinc ut febris intermittens purgantibus, salibus digestivis, cortice peruviano & arnica *curatur*. *

8. *AMAUROSIS FEBRISEQUA*, est illa, quæ febres tum intermittentes tum acutas sequi solet.

Curatur setaceo nuchæ inciso. **

9. *AMAUROSIS A VULNERE SUPERCILII.* Sub curatione vulneris primum oritur. Videtur a crispatura nervi superciliaris oriri.

* *Illustr. de STÖRCK* ann. med. prim. pag. 76. *Cel. PEYE. medical. observ. and. inquiris at Lond.* V. I. pag. 3. & *Cel. MEDICUS Geschichte Periodisch. Krankheiten* 1. B. p. 75-82.

** *Abhandlung der königl. schwedisch. Akademie. Fünftier Band.*

Curatio exigit frictionem loci læsi frequentiore
cum vel sine liquore anodyno minerali, aut
spiritu formicarum. *

10. *AMAUROSIS A MORBO SINUS
FRONTALIS*. Noscitur dolore in sinu fron-
tali hærente, aut alio sinus vitio.

Curatio exigit amotionem causæ a sinu fron-
tali. **

11. *AMAUROSIS A CONSENSU OCU-
LORUM*. Quæ ex unius oculi vitio in altero
oritur. Sic ab unius oculi amaurosi sensim
etiam alter oculus occæcatur. Fonticulus id
quandòque præcavet.

12. *AMAUROSIS CONGENITA*. Nascun-
tur quandoque infantes amaurotici, cum au-
tem in his pupilla licet immobilis at non di-
latata deprehendatur, hinc cæcitas utpluri-
mum ætate procedente primum animadver-
titur.

Curatur aqua ophthalmica ex vitriolo & sapone
veneto cum spiritu vini, quo retinæ torpor
aufertur.

13. *AMAUROSIS HÆREDITARIA*. Seu
quæ plures ex eadem familia aggreditur. Hæc
species fere semper est *incurabilis*.

* *Cel. PLATNER progr. de vulneribus superciliis illatis
& Illustr. MORGAGNI epistol. anat. 1764. Epist.
18. p. 356.*

** *Cel. RICHTER l. c. 54.*

14. *AMAUROSIS VENEREA*, quam depositio acrimoniæ venereæ aut tophus orbitæ craniivæ, nervum opticum premendo, producit.

Curatio exigit antivenerea cum antamauroticis combinata.

15. *AMAUROSIS SCROPHULOSA*, quæ in infantibus scrophulosis a depositione succi scrophulosi ad nervi optici decursum provenit.

Curatio exigit antiscrophulosa & antamaurotica.

16. *AMAUROSIS EXANTHEMATICA*, quæ a morbis cutaneis suppressis oritur. A scabie capitis, achoribus, herpete, varis faciei, & miliaribus retropulsis, amaurosis observata fuit. Huc etiam ulcus subito exsiccatum pertinet.

Curatio exigit expulsionem exanthematis retrogressi, quod vesicatoriis, setaceis, fonticulis, scarificatione, sudoriferis, diureticis, purgantibus, vomitoriis aut insitione vel infectione obtinetur. Dein antamaurotica adhibeantur. Amaurosis ab ulcere exsiccato exigit, ut ulcus renovetur.

17. *AMAUROSIS ABDOMINALIS*, quam causa in abdomine latens producit, ut saburra acida, biliosa, pituitosa, verminosa, plumbeata. Hæc species familiaris est feminis acidolaborantibus, hypochondriacis, colica satur-

nina affectis, iracundia subito commotis, & infantibus verminosis.

Curatio exigit eliminationem saburræ. Hinc ex signis saburræ mobilis vel immobilis, sursum vel deorsum turgentis varia medela indicatur.

Saburra *immobilis* pituitosa tartaro tartarifato & radice ari vel exigua tartari emetici portione mobilis reddatur.

—— *sursum turgens* vomitorio.

—— *deorsum turgens* purgante eliminari debet.

—— *acida* absorbentibus & alcalinis, *biliosa* cremore tartari & pulpa tamarindorum, *verminosa* anthelminthicis præsertim valeriana curatur, amaurosis *saturnina* emeticis & purgantibus excutitur.

18. *AMAUROSIS SPASMODICA*, ea est quam spasmus vel dolor oculum idiopathice vel consensualiter afficiens, procreat. Hæc amaurosis oritur a magno *terrore*, a *dolor* vehementi capitis, renum, vel alius partis, a vulnere supercilii aut musculi temporalis, deum a morbo *convulsivo*, ut epilepsia, tetano, passione hysterica.

Noscitur ex causis prægressis. Amaurosis *hysterica* ut plurimum temporaria solummodo est.

Curatio exigit opiata, nervina, roborantia, præsertim moschum & valerianam.

19. *AMAUROSIS PARTIALIS*, quando solummodo dimidia retina est amaurotica, facit visum dimidiatum.

Curatur ut amaurosis integra.

20. *AMAUROSIS COMPLICATA*, est ea, quæ *cataractæ*, *myosi*, *sinixesi*, *synchysi* vel aliis morbis ocularibus jungitur. *Noscitur* impossibilitate lucem a tenebris distinguendi. Hi morbi sunt incurabiles, si amaurosis non antea curetur.

A M B L Y O P I A.

Est visus debilitas sine admodum visibili oculi vitio. *

MYOPES & PRESBYTÆ in certa objecti distantia solummodo confuse vident: *Nyctalopes* & *hemeralopes* certo diei tempore tantum male vident, at *amblyopes* in quavis distantia & quovis diei tempore objecta debiliter discernunt.

CAUSA PROXIMA amblyopiæ *idiopathicæ* est retinæ minor sensitivitas, amblyopiæ autem *symptomaticæ* sedes est, vel in *cornea*, vel in *humore aqueo*, vel in *pupilla*, vel in *lente crystallina*, vel in *humore vitreo*.

Hinc sequentes SPECIES amblyopiæ constitui possunt:

1. *AMBLYOPIA A CORNEÆ NUBE*, qua tota cornea vel solummodo pars quædam obscuratur. Puncta opaca plurimis radiis tran-

* Dicitur etiam *visus hebetudo*.

fitum denegant, hinc radii nimis pauci ad retinam perveniunt.

Curatio exigit ablationem nubis. V. *Maculæ corneæ & obscuratio corneæ.*

2. *AMBLYOPIA A CORNEÆ HUMIDITATE*, ut in epiphora contingit. Aqua corneæ adhærens radios confuse refringit.

Curatur ablata humiditate. V. *Epiphora.*

3. *AMBLYOPIA A CORNEÆ SICCITATE*. Sicca enim cornea pulverulenta & turbida evadit.

Curatur hæc species humectatione corneæ. V. *Scheroma.*

4. *AMBLYOPIA A TURBIDITATE HUMORIS AQUEI*. Hic enim ut turbida cornea nimis paucos radios transmittit.

Curatur restituta humoris aquei pelluciditate. V. *Turbiditas humoris aquei.*

5. *AMBLYOPIA AB HUMORIS AQUEI IMMINUTA QUANTITATE*. Sic enim cornea aliquantum contrahitur & pelluciditatem amittit.

Curatur restituto humore aqueo. V. *Atrophia oculi & rhytidosis corneæ.*

6. *AMBLYOPIA AB ABUNDANTIA HUMORIS AQUEI*, ut in incipiente hydrophthalmia observatur. Sic enim focus radiorum jam ante retinam formatur. De curatione hujus vitii V. *Hydrophthalmiam.*

7. *AMBLYOPIA A MYOSI PUPILLÆ*, hæc enim nimis coarctata nimis paucos transmittit radios. De *curatione* V. *myosim*.
8. *AMBLYOPIA AB INCIPIENTE CATARACTA*, opacari incipiens lens vel ejus capsula non sufficientes radios transmittit. V. *Cataracta*.
9. *AMBLYOPIA AB INCIPIENTE GLAUCOMATE*. Idem hic fit ac in cataracta. V. *Glaucoma*.
10. *AMBLYOPIA AB INCIPIENTE AMAUROSIS*, in hoc enim morbo retina insensilis fieri incipit. De *curatione* V. *amaurosim*.
11. *AMBLYOPIA A TOPICA RETINÆ ATONIA*. Causæ quæ hanc retinæ debilitatem generant, sunt, malum *hæreditarium*. Solis, lunæ, ut astronomi solent, vel ignis longus *intuitus*. Visus nimium *intensus* ut accidit, qui objecta minuta diu tractant, noctu multum scribunt, aut ad lumen perpetuo legunt, & *veneris abusus*, qui oculos & ventriculum præprimis debilitat.

Hæc amblyopia species non raro transit in amaurosim.

Curatio exigit, 1 ut causæ morbi evitentur 2 ut lumen validum arceatur, ut oculus externis & internis medicamentis roboretur.

Retina roboratur :

1. *Abstinencia a luce*, hinc illi qui diu carceribus obscuris includuntur, legere & scribere in tenebris discunt.
2. *Tubis nigris*, qui lucem superfluam arcent. *
3. *Perspicillis planis viridibus*, hæc lumen moderantur.
4. Mora in *cubili*, quod ab una solum fenestra lumen habet, & viridibus ornatum est parietibus. Color enim viridis oculum roborat.
5. Flamma lampadis vel luminis *umbraculo viridi* tegatur. Umbracula, quæ nimiam lucem reflectunt, ut *Segnerianum*, evitentur.
6. Pro labore & lectione *vitrum viride* magnum adhibeatur, sæpius æger a lectione abstineat & parietem viridem inspiciat. **
7. *Externe* applicetur *vinum ophthalmicum JANINI* *** vel aqua stillatitia salviæ, menthæ aut fœniculi ad uncias aliquot cum toti-

* BOERHAAVE *tract. de morbis oculorum*. Goet. 1750. pag. 175.

** Experientia docet colorem viridem oculo magis prodesse quam nigrum, color enim viridis sensim videtur tensionem retinæ minuere, niger autem color illam subito & penitus relaxat.

*** *Cel. JANIN* l. c. p. 395.

dem drachmis spiritus anthos, vel spiritus vini camphorati, & aliquoties balneum frigidum oculi adhibeatur.

8. *Interne* detur cortex peruvianus cum radice valerianæ sylvestris.

Curatio palliativa obtinetur usu *perspicillorum utrinque convexorum*, seu *biconvexorum*: horum enim ope radii collecti fortius retinam afficiunt.

11. *AMBLYOPIA A DEBILITATE TOTIUS SYSTEMATIS NERVEI*, ut post magnas evacuationes & in reconvalescentibus a morbis acutis, observatur.

Curatio exigit cardiaca nutrientia & roborantia.

13. *AMBLYOPIA SENILIS*. Multiplex est hujus amblyopiæ causa. Retina insensibilior, lens flavescent, cornea turbidior.

Pro curatione palliativa, aqua liliorum cum spiritu anthos commendatur.

Curatio radicalis est impossibilis.

O X Y O P I A.

Est visus consueta videndi facultate acrior.

Visi fuere homines, qui de die stellas in cœlo videre poterant.

CAUSA PROXIMA est præternaturalis retinæ sensitivitas.

SPECIES sunt:

1. *OXYOPIA INCARCERATORUM*, qui diu in carceribus obicuris detinentur, scribere & legere in tenebris discunt.
2. *OXYOPIA AB INCIPIENTE AMAU-ROSI*. Hæc species quandoque amauroseos prodromus est. *

Curatio exigit antamaurotica. V. *Amaurosis*.

3. *OXYOPIA PLURIUM OBJECTORUM*. Est visus vitium, quo ægrotus simul duo vel tria objecta diversa clarissime videt. Ratio phænomeni vel in abolitione poli visorii retinæ est, vel plura loca retinæ adeo sensilia, ut polus visorius retinæ evadunt.

Hinc differt hæc oxyopiæ species a diplopia: in hac enim æger unum objectum bis vel ter videt. V. *Diplopia*.

Curatio radicalis non patet, *palliativa* autem exigit tubum, qui objecta lateralia arcet: visio enim plurium objectorum visum reddit confusum.

NYCTALOPIA seu CÆCITAS DIURNA.

Est visus vitium, quo ægroti de die parum vel nihil, ve peri autem ac nocte sat bene vident. **

* *Cel. NOOTNAGELL* l. c. p. 3.

** *Illustr. HALLERI Elem. physiol.* T. V. p. 490. & *Cl. ROHDE Diff. de nyctalopia, visu simplici & duplici.* Jenæ 1774.

CAUSA PROXIMA est varia.

SPECIES sunt :

1. *NYCTALOPIA AB AMAUROSIS PERIODICA*, si paroxysmus mane incipit & circa vespervas desinit.

Curatio exigit vomitoria, purgantia, vesicatoria & ultimo corticem peruvianum cum valeriana.

2. *NYCTALOPIA A NIMIA RETINÆ SENSITIVITATE*, quæ lucem meridianum non fert. V. *Photophobia*. *

3. *NYCTALOPIA A MACULA OPACA IN MEDIETATE LENTIS CRYSTALLINÆ*. Cum lux meridiana pupillam coarctat, adest cæcitas; cum autem circa vespervas aut in loco obscurato pupilla dilatetur, hinc radii per limbum adhuc pellucidum lentis crystallinæ transeunt.

Curatio exigit depressionem vel extractionem lentis crystallinæ.

4. *NYCTALOPIA A DESUETUDINE LUCIS*. Sic qui ex obscuris carceribus educuntur, statim in luce meridiano nil vident, at sensim iterum luci assuescunt.

* Non repugnat, quod hi homines ad lumen candelæ aut lunæ videant. Solis enim vis ad lumen candelæ est ut 11664. ad 1. & ad lumen lunæ in plenilunio ut 374000. ad 1.

5. *NYCTALOPIA A MYDRIASI IMMOBILI*. Hic enim pupilla nimiam lucis quantitatem admittit, quam immobilis moderari nequit, hinc ægri a nimia luce nil vident.

Curatio palliativa exigit perspicilla viridia. De curatione radicali. V. *Mydriasis*.

6. *NYCTALOPIA A NIMIA PUPILLÆ COARCTATIONE*. Hæc non sufficientem radiorum copiam admittit, cum circa vesperras autem hæc coarctatio remittat, hinc eo tempore melius vident. Hæc coarctatio quandoque inflammatoria, quandoque spastica est.

Curatio exigit vel antiphlogistica, vel antispasmodica. V. *Myosis*. Fomentum ex radice altheæ, aut floribus malvæ & hyosciami laudatur.

7. *NYCTALOPIA ENDEMICA*, integræ gentes nyctalopes sunt, ut leucæthiopes, Africani, Americani & Asiatici, toto enim die oculi eorum lacrumantur, noctu primum recte vident. *

8. *NYCTALOPIA AB OCULI COMMO-TIONE*. Inde homo de nocte omnia objecta distincte videre potuit. **

* *Illustr.* HALLER l. c. T. V. pag. 490. & ROHDE *Diff. citata*.

** *Miscellanea A. N. C. Dec. 1. Ann. 1.* Homo chordam fidium tensurus, rupta chorda sibi oculum vehementer contundebat, oculus inflammabatur, æger de

HEMERALOPIA seu CÆCITAS CREPUSCULARIS.

Est visus vitium, quo ægroti de die bene, ad lucem autem crepuscularem ut mane & ad vesperam, jam parum vel nil vident.

SPECIES sunt:

1. *HEMERALOPIA AB AMAURSI INCIPIENTE*, in qua æger lucem meridianam adhuc, crepuscularem autem vel lumen candelæ non amplius sentit. Imo omnis *amblyopia*, si vehemens, est hemeralopiam simul causat.

Curatur ut amaurosis.

2. *HEMERALOPIA AB AMAUROSIS PERIODICA*, cujus paroxysmus circa vesperras incipit & adulta jam die desinit.

Curatur purgantibus & dein dato cortice peruv. cum valeriana.

3. *HEMERALOPIA A TRANSPIRATIONE SUPPRESSA OCULI*. Forſan retina humore transpirabili inundatur magis circa vesperras, quia aer frigidior quam de die.

nocte minimas lineas imaginum & litteras libror. distinguebat, clauſo oculo ægroto autem nil videbat, nec diei, nec candelæ lucem de nocte ferre potuit, hicce morbus poſt aliquor dies evanuit.

Curatio exigit evacuantia ac præsertim diaphoretica antimonialia. *

4. *HEMERALOPIA ENDEMICA*. In China & Barbados, tum in Maldiviensibus, & Moluccis insulis, in Mosambica, Brasilia, ac in Polonia frequens est malum.

M Y O P I A.

Est difficultas objecta paullulum distita distincte videnti. *

Myops nempe censetur qui ultra 20 pollices non distincte videt. Datur myopia 3 — 6 — 9 — pollicum.

CAUSA PROXIMA est adunatio radiorum in focum jam ante retinam.

SPECIES sunt:

1. *MYOPIA A CORNEÆ NIMIA CONVEXITATE*. *Causa* hujus convexitatis est vel a nativitate, vel a majori aquei humoris secretionem, hinc uno die major quam altero myopia esse potest, hinc incipiens hydrophthalmia origo myopiæ.

Curatio ab ætate & evacuantibus speratur.

* RICHARD DE HAUTESIERCK *Recueil d'observations de Médecine des Hôpitaux* I. 2. & Cel. WEIZ *neue Auszüge aus Dissertationen für Wundärzte*. 6. B. 50. S.

** *Illustr.* HALLERI *Element. physiol.* T. V. p. 496. & *Hamburg. Magazin* T. 23. p. 279.

2. *MYOPIA A NIMIA LONGITUDINE BULBI.* Hæc longitudo vel *nativa* est vel *aquisita* ob humorum congestionem in oculos, inde artifices in minutis operibus occupati, ut sigillorum sculptores, & homines multum legentes, frequenter post adolescentiam iterum myopes fiunt. Hi *curantur* abstinentia ab artificiis cominus laboriosis.

3. *MYOPIA A NIMIA CONVEXITATE ANTERIORIS SUPERFICIEI IN LENTE CRYSTALLINA.* Etiam hoc vitium a nativitate est.

Radii paralleli, qui incidunt in corneam, eo obliquius incidunt, quo cornea vel lens, vel humor vitreus in anteriori superficie est convexior. Sed angulus refractionis est angulo incidentiæ æqualis, ergo angulus refractionis eo citius in focum formabitur, quo convexior est cornea, vel lens.

4. *MYOPIA A DENSITATE MAJORI CORNEÆ ET OCULI HUMORUM.* Experimenta optica docent, eo citius radios in focum cogi, quo corpus diaphanum est densius.

5. *MYOPIA A MYDRIASI.* Nam quo latior apertura diaphragmatis in optico instrumento est, eo propior est focus.

6. *MYOPIA INFANTILIS.* Infantes ob corneam convexiorem sunt myopes, sed paulatim, dum adolefcunt, remotiora etiam vident.

Curatio myopiæ radicalis ab ætate ut in infantibus speratur.

Curatio myopiæ palliativa obtinetur inspiciendo per *tubos denigratos* absque vitris ullis, aut per *exiguum foramen chartæ* & per *perspicilla concava*.

P R E S B Y O P I A.

Est visus vitium, quo objecta proxima confuse, remota vero distinctius videntur. *

Uti *myopia* infantibus sic *presbyopia* senibus commune est vitium.

CAUSA PROXIMA est serior radiorum adunatio in focum, ut hic ultra retinam cadat.

SPECIES sunt:

1. *PRESBYOPIA A CORNEÆ PLANITIE*. Quo planior est cornea eo minus & tardius refringit radios in focum. Hoc vitium oritur 1 a *penuria* humoris aquei & vitrei, quæ senio vel alio morbo inducitur, 2 a *cicatrice*, quæ cornea convexitatem minuit, 3 a *nativa conformatione* corneæ.

2. *PRESBYOPIA ALENTE CRYSTALLINA NIMIS PLANA*. Etiam hoc vitium a senio, mala conformatione, vel tabe lentis crystallinæ oritur.

* *Illustr. HALLERI Elem. physiol. T. V. p. 501.*

3. *PRESBYOPIA A NIMIA BULBI BRE-
VITATE*. Sic enim distantia inter corneam
& retinam redditur brevior, quam focus est.
4. *PRESBYOPIA A MINORI DENSITA-
TE CORNEÆ vel HUMORUM OCU-
LI*; quo enim hæ partes sunt rariores, eo mi-
nus refringunt radios. Qui ex hac causa sunt
presbyopes, hi senili ætate curantur, senium
enim majorem inducit densitatem corneæ, &
ipſius lentis. Ex ejusmodi emendatione factum
eſſe videtur, ut ſubinde presbyopes ſponte
convaluerint, & vitra convexa abjecerint, qui-
bus juniores egebant.
5. *PRESBYOPIA A CONSUETUDINE
OBJECTA REMOTA CONTINUO IN-
SPICIENDI*. Inde artifices, qui in remotis
objectis occupantur, id vitium ſibi contrahe-
re dicuntur; ratio phaenomeni latet.
6. *PRESBYOPIA SENILIS*. Ex multiplici
cauſa ſenes fiunt *presbyopes*, ob humorum in
ſenio penuriam cornea atque lens cryſtallina
fit planior & bulbus brevior. Cum autem in
ſenio ex ipſa ſenili ſiccitate bulbus oculi bre-
vior & cornea planior fiat, hinc qui antea
myopes fuerunt, nunc in ſenio recte vident
& vitris concavis non amplius indigent.
7. *PRESBYOPIA A NIMIA OBJECTO-
RUM PROXIMITATE*, objectorum diſ-
ſitorum focus eſt brevior, propinquorum au-
tem eſt longior.

8. *PRESBYOPIA A PUPILLA COARCTATA*, quo angustior est apertura diaphragmatis in tubo optico, eo remotior est focus.

Curatio radicalis est impossibilis, nisi ætate curetur. *Curatio autem palliativa perspicillis convexis*, obtinetur. Hæc enim radios ita refringunt, ac si ex puncto longinquo venirent.

9. *PRESBYOPIA MERCURIALIS*, quæ ab usu mercurialium præparatorum oritur, ægrotus sentit dolorem pressorium in oculo, qui ab actu augetur, bulbus oculi rigidus quasi est, & difficulter ad latus moveri potest. Objecta vicina æger penitus non videt, distita autem confuse.

Multi hunc morbum pro amaurosi imperfecta habent.

Curatio exigit fomenta ex foliis malvæ & vaporem aquæ, venæsectionem in pede, & pulv. cassiæ cum sero lactis. Quando dolor in oculo cessat, temporibus emplastrum de tamarindis applicetur, & per aliquot septimanas mane & vesperi aliquoties scintillæ electricæ ex oculo extrahantur. Visu penitus redeunte aqua frigida oculi roborentur. *

* MARAT. on a singular. disease of the eyes. Lond. 1776. & RICHTERS chirurg. Bibliothek 4. Band. I. Stück.

HEMIOPSIA seu VISUS DIMIDIATUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus objecti partem mediam seu non integram videt.

Species hujus mali sunt:

1. *HEMIOPSIA A MACULA DIMIDIÆ CORNEÆ*, vel *DIMIDIÆ LENTIS*. Radiorum enim pars media in loco opaco suffocatur.

Curatio exigit, ut corneæ opacitas auferatur, vel ut lens opaca extrahatur. V. *Maculas corneæ*.

2. *HEMIOPSIA AB AMAUROSIS DIMIDIÆ RETINÆ*. Si nempe focus partim retinæ paralyticæ partim sanæ illabatur.

Curatio exigit amotionem causæ, quæ amaurosim facit. V. *Amaurosis*.

3. *HEMIOPSIA NERVEA*, quæ in nervo optico sedem habere videtur.

Curatur medicamentis nervinis, & purgantibus interpolatis. *

* *Cel. ABRAH. VATER in Diss. de duobus visus vitiis, altero duplicato, altero dimidiato. 1713. Wittembergæ.* Tres casus morbi memorat. Religiosus cum tenuissimo vitiu tempus quadragesimale celebraret, subito vehementer capitis dolore obrutus, brevi post oculorum acie hebetata, tandem visu a latere ita amisso, ut nomen, ex pluribus syllabis combinatum, non nisi capite & oculis, quamlibet syllabam seorsim se-

MYODESOPSIA seu VISUS MUSCARUM.

Est oculi vitium, quo ægrotus *punctum nigrum*, quod muscæ, aranæ vel floccis nigris simile censet, ante oculum videt. *

Hoc punctum nigrum volitare videtur, quando ægrotus oculum movet, & fixum manet, si oculus figitur. Homines, qui visum acriorem habent, & in luce serena constituuntur, præsertim his myodibus seu floccis nigris affici solent.

CAUSA PROXIMA est punctum opacum in quodam retinæ loco; seu ab humore opaco in vase quodam retinæ hærente, aut in retinæ ipsius superficie effuso vel a vase varicoso retinam premente.

SPECIES sunt:

1. *MYODESOPSIA A PUNCTO OPACO RETINÆ*. Quæ species amaurosis partialis est, ac non raro in amaurosim totalem transit.

Curatur ut amaurosis.

quentibus, legere poterit. Pariter inter duos vel plures ambulantes, junctim sociatos, unum solum e directo sibi obvium vidit. Speculum inspiciens dimidium saltem oculi & pupillæ repræsentari semper observavit V. *Miscellaneæ N. C. anni V. VI. obs. 107.*

* Derivatur a *μῦς* & *ὥψα* visio.

2. *MYODESOPSIA SANGUINEA*, quæ a congestione sanguinis in vascula quædam retinæ oritur. Hæc species in phrenitide, in plethoricis, a solis æstu, a menstruis vel hæmorrhoidibus suppressis, & a capite diu antroorsum inclinato, observatur.

Curatio exigit venæsectionem, revellentia & externe repellentia, ut aquam frigidam oculo applicatam. *Myodes* phreniticorum larga narium hæmorrhagia optime solvuntur.

3. *MYODESOPSIA AB ATONIA RETINÆ*, quæ a læsione nimia, a lucubratione, telescopiorum vel microscopiorum frequentiori usu, aut a vehementi foco radiorum in retinam illapso, oritur.

Curatio exigit remotionem causæ, applicationem fomenti ex aqua frigida, & interna roborantia ut corticem peruvian. cum valeriana. Supercilio infricetur liquor anod. m.

4. *MYODESOPSIA AB OCULI CONTUSIONE*, qua forsan guttula alicujus humoris in retina effunditur.

Curatur venæsectione & fomentis discutientibus. *

* Sunt authores, qui putant, myodes in oculo excitari a puncto opaco crystallinæ lentis, vel a macula in cornea, vel a corpusculo in humore aqueo volitante; at optices regulas qui attentius considerat, facile comperiet, imagines rerum, in oculo ante retinam

VISUS RETICULARIS.

Est oculi vitium, quo ægrotus umbras ramosas reticulo tenui, aut telæ aranearum similes, videt.

CAUSA PROXIMA est turgescencia vasculorum retinam perreptantium, & illam prementium.

SPECIES sunt;

1. *VISUS RETICULARIS A CONGESTIONE SANGUINIS IN RETINAM.*

Sic cohibita inspiratione, aut capite diu antrosum inclinato, pro libitu possumus nobis procurare visum reticulatum. Hæc species *fugax* est & evanescit remota causa.

2. *VISUS RETICULARIS PERMANENS,*
qui constanter adest. In hac specie videntur vasa retinæ ob retinæ atoniam constanter *turgere*.

Curatio exigit fomenta roborantia vel aquam frigidam externe oculo applicatam: *interne* cortex peruv. cum valeriana detur.

sitarum, prorsus extra oculum projici, nunquam in oculo depingi. Corporis enim radiantis & a crystallino humore, tres semidiametros hujus lentis cum semisse distantis, nulla pingitur in retina imago, cum igitur cornea in nullo oculo distet a lente crystallina tribus ejusdem semidiametris cum semisse, hinc nulla supra corneam cicatrix, aut corpus in humore aqueo volitans, neque macula in lente crystallina percipitur a retina. Hæ causæ visum debiliorem seu amblyopiam, non autem myodesopiam causare valent.

VISUS NEBULOSUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus per nebulam vel linteum vel tenebras quasi se objecta videre opinatur.

CAUSA PROXIMA est vel denegatus transitus sufficientis quantitatis radiorum, vel insufficiens sensibilitas retinæ.

SPECIES sunt:

1. *VISUS NEBULOSUS AB INCIPIENTE CATARACTA*, quæ jam paucissimos radios ad retinam transmittit. Exigit *curationem* cataractæ.
2. *VISUS NEBULOSUS AB INCIPIENTE AMAUROSIS*, quando retina jam fere insensibilis, vix radiis lucis amplius afficitur.
Curatio exigit curam amauroseos.
3. *VISUS NEBULOSUS A LEUCOMATE CORNEÆ*; per loca opaca non requisita radiorum copia, quæ visui claro sufficeret, transit. De *curatione* V. *maculas* & *obscurationem corneæ*.
4. *VISUS NEBULOSUS A TURBIDO HUMORE AQUEO*. Sic pauci radii hunc liquorem transire possunt.

Curatio exigit, ut humor hicce clarus reddatur vel emittatur. V. *Turbiditas*.

5. *VISUS NEBULOSUS AB INCIPIENTE GLAUCOMATE.* Idem contingit, si humor vitreus opacus fieri incipit.

Curatio est raro possibilis. V. *Glaucoma*.

6. *VISUS NEBULOSUS AB INCIPIENTE ANIMI DELIQUIO.* Quibus animi deliquium imminet, his visus non solum nebulosus, sed tandem *tenebricosus* evadit, ob cessantem liquidi nervei motum in retina.

Curatur evanido animi deliquio.

7. *VISUS NEBULOSUS AB ATONIA RETINÆ,* quæ insensilis aliquantum evadit: de causis & curatione hujus speciei, V. *Amblyopia* a debilitate retinæ.

8. *VISUS TENEBRICOSUS AB INGESTIS VENENIS,* quæ per consensum e ventriculo in retinam agunt.

Curatio exigit emetica.

METAMORPHOPSIA seu VISUS DEFIGURATUS.

Est vitium oculi, quo ægrotus figuras objectorum mutatas videt. *

SPECIES sunt:

1. *METAMORPHOPSIA AUCTA,* quando ægroto objecta majora, quam revera sunt,

* *Metamorphosis* est figuræ mutatio, *figura* est limes extensi. Hinc species hujus morbi a figuræ magnitudine & circumscriptione mutata constituo.

apparent. Id a myopia, a saburra primarum viarum, a morbo nervorum originem habere potest.

2. *METAMORPHOPSIA DIMINUTA*, quando objecta minora quam revera sunt, videntur. Etiam hæc species a saburra primarum viarum oriri visa est. *

Curabatur vomitorio & purgante.

3. *METAMORPHOPSIA NUTANS*. Vertiginosis, ebriis, & morbo nerveo affectis objecta titubare videntur. Quandoque saburra primarum viarum aut transpiratio suppressa origo mali est. Hinc *curatio* juxta causas instituat.

4. *METAMORPHOPSIA TORTUOSA* seu *FLEXUOSA*, quandoque omnes res apparent flexuosæ seu tortuosæ. Causa hujus mali vel in nervis vel in primis viis est. Hinc pro curatione vel evacuantia vel antispasmodica adhibe. **

* LENTIN *Observat. fascicul. II.*

** *Illustr. Medico Narbonensi octogenario per aliquot dies omnia objecta inflexa seu flexuosa vel in alterutrum latus nutantia apparebant, ita ut homines obvii viderentur ipsi trunco, cruribusque tortuosi, simulque in alterutrum latus declinantes & ad lapsum proni, quos ideo prima vice monebat, aut sustentare conabatur; evanuit hic affectus, remansit vero visus solito obscurior. V. Illustr. SAUVAGES Nosol. method. T. II. p. 190.*

5. *METAMORPHOPSIA INVERSA*, quando ægroto omnia objecta, inversa apparent. *

6. *METAMORPHOPSIA IMAGINARIA*, est rei non præsentis visio ut in delirantibus, maniacis, & visionariis quandoque observatur. *Curatio* exigit ablationem morbi, a quo visio imaginaria oritur. **

7. *METAMORPHOPSIA AB IMPRESSIONE REMANENTE*. Sic qui attente præsertim in magna luce objectum intuetur, diu adhuc objectum sibi præsens videt.

CHRUPTIA seu VISUS COLORATUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus objecta alieno colore tincta, vel colores varios iridi vel pavonis caudæ similes videt. ***

* Exemplum, ubi omnia morbose inversa apparuerunt, habet *Illustr. SENNERTUS Praxe med. L. I. c. 3. S. II.* Archiater Dresdensis cum in bibliotheca scalam ascendendo, oculos nimis sursum converteret, subito animadvertit, omnia se se plane inversa videre. Duravit hæcce miranda oculorum affectio per anni quadrantem, donec eodem casu, quo venerat, rursus evanesceret, cum iterum nimirum casu aliquando oculos valde attolleret.

** *Cel. DELII Diff. phantasmata ante oculos volitantia.* Observavit VALSALVA hominem, qui continuo præ oculis palatia pulchre decorata & colorata sibi adversari videbat.

*** *χρυσία* derivatur a *χρῶμα* color & *οψία* visio.

CAUSA PROXIMA est color alienus in retina, vel pressio retinæ, quæ irritationi similis est, quam focus coloris in retina excitat.

SPECIES sunt:

1. *CHRUPSIA ICTERICORUM*, quibusdam ictericis omnia objecta apparent flava. *

Curatio exigit sanationem icteri.

2. *CHRUPSIA A SANGUINE EFFUSO*.

Sic cruor in oculi cameris & circa retinam effusus objecta rubro colore tingit.

Curatio exigit venæsectionem purgantia & fomentum discutiens.

3. *CHRUPSIA A FRICTIONE VEHEMENTI OCULI, PRÆSERTIM IN TENEBRIS*. Notum est inde pavonios excitari colores, qui sensim evanescunt.

4. *CHRUPSIA FEBRILIS*. Ægroti, qui febre pestilentiali decumbabant, irides videbant. **

* Dico ictericis quibusdam, non enim omnes objecta vident flava. *Cel. DURAZZINI* oculos icterici, cui objecta videbantur flava, disseccuit, huic retina, omnes oculi membranæ, atque lens crystallina humore flavo erant tincta. In alius icterici cadavere, cui objecta non flava apparebant, præter capsulam lentis nil flavescerebat in oculo. V. *TORGIONI raccolta di opusculi medico-practici*. T. I.

** *Cel. BOYLE de coloribus* p. 18. & *Illustr. HALLERI Element. physiolog.* T. V. p. 528.

3. *CHRUSIA AB INSPECTIONE SOLIS.*

Imago prima est lucidissima, sed hæc inde in rubram, flavam, cæruleam & nigram degenerat ac evanescit.

6. *CHRUPSIA AB IMPRESSIONE PERMANENTE.*

Sic qui diu pannum ruberrimum intuetur, & oculum subito avertit, diu adhuc rubedinem percipit.

7. *CHRUPSIA NERVEA.*

Ex terrore quandoque omnia viridescunt, vel cærulescunt. Quandoque delirium, quandoque saburra ventriculi causa hujus mali est.

Curatio exigit amotionem harum causarum.

8. *CHRUPSIA A MISCELA RADIORUM*

COLORATORUM EXTRA OCULUM.

Si quis perspicillum, cujus unum vitrum cæruleum, alterum rubrum est, naso apponit, & lumen aspicit, tunc videt flammam violaceam. * Sic ab incenso in tenebris sulphure omnes adstantes viride pallefcere videntur.

PHOTOPSIA seu VISUS LUCIDUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus radios, vel lineolas igneas, vel scintillas, aut coruscationes videt. **

* JANIN *Beobachtungen über das Auge.* S. 88.

** HIPPOCRATI dicitur *marmaryge.*

CAUSA PROXIMA harum visionum lucidarum esse videtur pressio retinæ, adeo valida, ut similis sit pressioni, quam focus lucis naturalis in retina excitat, id docent causæ lucem imaginariam excitantes.

SPECIES sunt:

1. *PHOTOPSIA A PERCUSSIONE OCULI*. Id vulgatissimo experimento notum est, dicunt percussi ignem ex oculo exfilire.
2. *PHOTOPSIA AB AFFECTIONE NERVEA*. Fulgura ante tetanum, ante epilepsiam, aut alios morbos spasmodicos, huc refero.

Curatio exigit ablationem morbi spasmodici.

3. *PHOTOPSIA A CONGESTIONE SANGUINIS IN RETINAM vel NERVUM OPTICUM*. Hinc a tussi, vomitu, sternutatione, vertigine, ante amaurosim & apoplexiam observata fuit; hinc a menstruis vel hamorrhoidibus suppressis oritur.

Curatio exigit venæsectionem, purgantia, revellentia.

Externe aquam frigidam.

4. *PHOTOPSIA A LABORE IN CORPORIBUS MINUTIS*. Id de sutricibus phrygiis atque de lucubratione nimia affirmatur. Et hæc species a sanguinis congestione oriri videtur. Labor enim talis oculum irritat & irritatio attrahit.

Curatio hinc eadem, ut in specie priori.

5. *PHOTOPSIA AB EVIGILATIONE NOCTURNA*. Quibusdam has scintillas imaginarias adeo fuisse vividas referunt scriptores, ut etiam noctu aliquot secunda durarent, & ad videnda objecta sufficerent. *

6. *PHOTOPSIA A LACRUMATIONE*. Quorum oculi lacrumis madent, hi lucidos vident radios, quia radii lucis in lacrumis prius flectuntur antequam corneam transeunt. Hæc species absterfis lacrumis evanescit.

S T R A B I S M U S.

Est oculi vitium, quo ægrotus objecta, oculum unum vel utrumque ab axi visus distorquendo, intuetur. **

Hæc oculi distorsio vel *sursum* vel *deorsum* vel *extrorsum* vel *introrsum*, in uno vel utroque oculo observatur, vel distorsio oculorum est *inæqualis*, adeo ut oculorum unus terram, alter cælum aspiciat.

EFFECTUS strabismi sunt non solum deformitas oculorum sed etiam visus debilior in dijudicandis corporibus distitis & diplopia, præsertim morbo incipiente.

* Si hæc pars historiæ vera est, dicit *Illustr. HALLERUS Elem. physiol. T. V. p. 527.*

** *Cel. BUFFON sur la cause du strabisme ou des yeux louches. in Mem. de l' Acad. des sciences. 1743.*

SPECIES strabismi sunt :

1. *STRABISMUS NEUNATORUM*. Omnes infantes neunati oculos distorquent, ast successu temporis observant, objecta distinctius videri ambobus oculis, ad ea directis, quæ directio illis sensim naturalis evadit. *

2. *STRABISMUS A PRAVA CONSUE-
TUDINE INFANTUM DUO OBJE-
CTA SIMUL INTUENDI*. Sic infans in cunis inter duo objecta, quæ valde amat, locatus, si ex uno latere speculum v. g. vel fenestram & ex altero latere nutricem perpetuo aspicit, facile strabismo afficitur.

Curatio exigit, ut oculus sanus per aliquot menses linteo deligetur, si unus solummodo oculus strabismo est affectus. Si vero uterque oculus strabismo laborat, tunc per aliquot dies solus dexter & per aliquot solus sinister oculus deligari debet. Sic oculus nudus simplicissimo hoc remedio sensim intuitui recto objectorum affuescit. Habetur denique peculiaris *fascia ad strabismum*, quæ ex duabus patellis perforatis constat.

3. *STRABISMUS EX DISTORSIONE
UNIUS MUSCULI BULBI*. Infantes, qui in naso verrucam, vel aliud vitium habent, vi oculum perpetuo distorquent, ut hoc

* *Cel. PETIT Diff. sur la vue des enfans. Mémoires de l' Acad. de Paris. 1727.*

vitium aspicere possint, unde sensim strabones evadunt.

Curatio exigit roborantia externa ut fomentum ex vino & spiritus camphorati aliquot guttulis.

4. *STRABISMUS AB AMBLYOPIA* vel *MYOPIA UNIVS OCULI*. Sic si sinister oculus non videt ultra semipedem & dexter ultra pedem, tunc objecta unico dextro oculo aspicere asuescimus & debilem oculum negligimus, Idem observatur in hominibus, qui unius oculi cæcitate laborant; *Cæcus* enim oculus a sano divergit. In ambobus oculis cæci in utroque oculo strabones sunt.

5. *STRABISMUS A SPASMO UNIVS MUSCULI BULBI*. Tunc bulbus versus musculum spasmo affectum trahitur, & immobilis manet. *Causa* hujus spasmi esse potest a saburra primarum viarum, a malo hysterico vel hypochondriaco, a terrore, ab oculi punctura.

Curatio hinc exigit ablationem causæ.

6. *STRABISMUS RHEUMATICUS*, qui a rheumatismo musculi unius bulbi oritur; noscitur dolore rheumatico sub bulbi motu.

Curatur purgantibus & antirheumaticis.

7. *STRABISMUS A PARALYSI UNIVS MUSCULI BULBI*. Sic musculus antagonista fortior factus se ex opposito latere contrahit. Si vero omnes bulbi musculi paralyfi

afficiuntur, tunc bulbus immobilis manet & cum motu oculi sani non correspondet.

Causæ hujus paralyfis sunt capitis vel oculi contusio, incipiens apoplexia, prægressa epilepsia, quæ quandoque paralyfim relinquit, vulnus nervi ocularis.

Curatio exigit antiparalitica, ut arnicam, electricum ignem, nervina externe & interne applicata.

8. *STRABISMUS A BULBI UNIUS IMMOBILITATE*. Sic enim bulbus immobilis motui bulbi mobilis respondere nequit.

Causæ, quæ bulbum reddunt immobilem, sunt bulbi concretio cum orbita ob pinguedinem orbitalem suppuratione consumptam, vel tumor ossis, aut cysticus, qui bulbum ad latus premit. Longa musculorum quies, quæ contractilitatem musculorum causat, ut si oculus longo tempore firmiter deligatur.

Curatio exigit amotionem causæ; si hæc amoveri nequit strabismus est incurabilis.

9. *STRABISMUS ENDEMIUS*. Omnes fere incolæ Asiæ æquinoctialis strabones & nyctalopes sunt, hi interdum album oculi tantum ostendant, pupillam autem sub palpebris recondunt, ne a radiis solis, quos arenosum solum reflectit, lædantur.

10. *STRABISMUS SYMPTOMATICUS*, ut qui symptoma est hydrocephali interni,

epilepsiæ, tetani, & morientium. Omnes hi strabismi sunt lethales.

LUSCITAS seu VISUS OBLI- QUUS.

Est oculi vitium quo ægrotus objecta non directe sed oblique solummodo videre potest.

Differt luscus a strabone, luscus enim oculum non distorquet.

SPECIES luscitatis sunt:

1. *LUSCITAS A LEUCOMATE IN MEDIETATE CORNEÆ.* Cum ægrotus radios objecti, qui ad medietatem corneæ pergunt, videre non possit, hinc cogitur ut objectum oblique aspiciat.

Curatio exigit curationem leucomatis. V. *Maculas corneæ.*

2. *LUSCITAS A LENTIS CRYSTALLINÆ SITU OBLIQUO.* In hoc casu radii a lente crystallina oblique franguntur, hinc non in medietatem retinæ, sed ad latus incidunt, ideo ægrotus luscitare cogitur.

Causæ, quæ lentis situm mutant, sunt mala conformatio, vulnus capsulæ crystallinæ, vel processus ciliarium, commotio capitis vel oculi.

Signum diagnosticum hujus vitii est, quod pupula seu imago insipientis in oculum, non in medietate sed lateraliter seu oblique appareat in oculo ægroti.

Curatio est impossibilis, incertum enim est, an lente extracta visus non maneat incommodus.

3. *LUSCITAS A LATERALI PUPILLÆ SITU.* Tunc faciem & oculum vertimus adeo oblique ut radii per obliquam vel lateralem pupillam incidere possit.

Curatio est impossibilis.

4. *LUSCITAS AB INSENSIBILITATE PUNCTI VISORII IN RETINA.* Quando retinæ medietas non bene sentit, tunc recte conspecta objecta obscure vel penitus non videntur, oblique vero posita objecta distincte cernuntur.

Curatio vel est impossibilis, vel exigit curam amauroseos partialis.

5. *LUSCITAS AB OBLIQUITATE CORNEÆ.* Hæc enim focum oblique ad lentem dirigit. Sed an non lens focum iterum in rectitudinem reducit? Hinc hæc causa luscitatis dubia est. *

DIPLOPIA seu VISUS DUPLICATUS.

Est oculi vitium, quo ægrotus idem objectum bis aut pluries videt. **

* Vidit *Cel. Professor RICHTER* corneam in quodam loco tuberosam & ægrotus tamen non luscitabat. *V. von der Ausziehung des grauen Staars.* S. 180.

** *Cel. KLINCKE Diff. de diplopia. Gött. 1774.*

CAUSA PROXIMA est *dislocatio* axium visus vel *geminata* aut *multiplicata imago* in retina unius oculi.

SPECIES hujus morbi sunt :

1. *DIPLOPIA A STRABISMO*. Si imago unius objecti in eundem utriusque retinae locum incidit, tunc hoc objectum semel videmus, quia in oculo utroque eandem ideam excitat, si vero ob strabismum unus oculus ab axi visus distorquetur, tunc objecti imago in oculo sano in medietatem retinae, in oculo distorto autem ad latus medietatis retinae incidit, hinc ab inaequali sensatione duae ideae imaginis excitantur, unde objectum bis videmus.

Cum autem strabones utplurimum oculum unum altero debiliorem habeant, hinc solo oculo sano videre solent, distortum seu debilem negligunt, ideo sensatio imaginis distinctioris in oculo sano imaginem debiliorem in oculo debili adeo obscurat, ut strabones sensim diplopia non amplius afficiantur.

Curatio hujus diplopiæ exigit curationem strabismi. V. *Strabismus*.

2. *DIPLOPIA A PRESSIONE OCULI*. Notissimum est experimentum, quod geminum videamus objectum, si digito oculum e latere premimus. Idem observatur si oculus exostosi vel alio tumore intraorbitali ad latus premi-

tur. Ratio est quod pressus oculus in alio loco, quam sanus objecti imaginem percipiat.

Curatio exigit ablationem tumoris prementis. V. *Exophthalmia*.

3. *DIPLOPIA AB ANCHYLOBLEPHARO*. Si chartam lusoriam acicula bis perforemus, ita ut foraminula non magis distent a se quam pupillæ diametro, atque si charta oculo uni admota, altero clauso flammam candellæ in certa distantia intueamur, illico flamma gemina, imo si tria sunt foraminula, triplicata apparebit. Si itaque palpebris conniventibus ciliorum interstitia, totidem foraminula, luci pervia, relinquant, nil mirum est, si tales ægroti objectum ter, quater vel pluries repetitum videant.

Curatio exigit divisionem palpebrarum. V. *Anchyloblepharon*.

3. *DIPLOPIA A LACRUMIS*. Si cilia lacrumis madent, in illis efformantur totidem lentes aqueæ, hinc per totidem lentes objecta multiplicantur.

Curatio exigit abstersionem lacrumarum.

4. *DIPLOPIA ALENTE CRYSTALLINA POLIEDRICA*. Sic duo formantur foci, qui duplicem in retina imaginem faciunt, ut in vitro polygono videre solemus.

Curatio exigit, ut lens crystallina extrahatur.

An cornea polyedrica diplopiam pariat, dubium est. Hoc corneæ vitium est incurabile.

5. *DIPLOPIA A PUPILLA DUPLICI IN UNO OCULO.* Sic enim duplex per pupillas transit focus ad retinam. Est malum incurabile. *

6. *DIPLOPIA A PUPILLÆ SITU PRÆTERNATURALI.* In hoc casu radiorum imago in diversis utriusque retinæ locis pingitur, unde diplopia. Est etiam malum incurabile.

7. *DIPLOPIA A LENTE E SITU MOTA.* Etiam in hoc casu alius est focus in oculo ægroto.

Curatio exigit extractionem lentis, hæc enim luxata alioquin brevi in cataractam abit.

8. *DIPLOPIA A CATARACTA PARTIALI.* Ubi lens in uno solum loco opacatur. Videtur focus in lente ab opacitate dividi.

Curatio exigit extractionem lentis.

9. *DIPLOPIA MYOPUM.* Ratio haud in promptu est, nisi assumamus myopiæ simul junctam esse quandoque lentem polyedricam.

* *Cel. REGHELLINI lettera chirurgica sopra l' offesa della vista in una donna, consistente nel radoppiamento degli oggetti, sequita dopo la depressione della cataratta. VENEZ. 1749. Dantur tamen casus, in quibus a pluribus pupillis diplopia non observabatur. V. Cel. JANIN & Cel. KLINCKE opus citatum.*

10. *DIPLOPIA NERVEA*, quæ a peculiari affectione nervi optici, idiopathicæ, vel consensualiter affecti, oritur. Ut a terrore, faburra ventriculi, assumpto veneno, ebrietate, contusione capitis, superciliarum vel oculi, ab apoplexia vel morte instante, a malo hysterico vel hypochondriaco.

Curatio exigit, ut causæ amoveantur. *Externe* liquor anodynus mineralis vel alia nervina nervo frontali e supercilio exeunti, infricari possunt.

FORMULÆ IN MORBIS
OCULORUM.

AQUA OPHTHALMICA VITRIO-
LATA.

℞. *Vitrioli albi depurati* gr. xij

Aquæ rosar. ℥℔

m. f. collyrium oculo sæpius de die instillandum.

Usus in ophthalmia, fistula lacrumali, ulceribus &
opacitatibus corneæ, hypopyo.

AQUA VEGETO - MINERALIS.

℞. *Aquæ stillatitiæ* ℥j.

Extracti saturni gr. xxx.

Spirit. vini. ℥℔

m. f. collyrium, quo oculus aliquoties de die elua-
tur.

Usus in ophthalmia.

AQUA OPHTHALMICA SATUR-
NINA.

℞. *Sacchari saturni* gr. xvi.

Aquæ rosar ℥℔

Solve & per chartam cola. Detur pro collyrio oculo
sæpius de die instillandum.

Usus in ophthalmia.

AQUA OPHTHALMICA SATURNI- NO - AMMONIACALIS.

℞. *Sacchari saturni.*

Salis ammoniaci depur. aa gr. iv.

Aquæ rosarum ℥vj

m. f. collyrium S. aliquoties de die oculo aliquid instilletur.

Usus in ophthalmia pituitosa & aliis morbis pituitosis oculorum eximie est virtutis.

AQUA OPHTHALMICA ALUMI- NOSA.

℞. *Aluminis pulverisati ℥j* conteratur cum

Vitelli ovorum n. i. admisce sensim

Aquæ rosarum ℥viij

m. S. oculus aliquoties de die eluendus.

Usus. In ophthalmia chronica & acuta laudatur.

AQUA OPHTHALMICA SAPPHI- RINA.

℞. *Aquæ calcis ℔j.*

Salis ammoniaci depurati ℥j.

Infundantur vasi cupreo per 24 horas, colatura detur usui.

m. f. collyr. S. aliquoties de die aliquot guttæ oculo instillantur.

Usus in ophthalmia & maculis & ulceribus oculorum.

AQUA OPHTHALMICA SPIRITUOSA.

℞. *Aquæ rosarum* ℥x.

Spirit vini. ℥j.

m. f. collyr. de quo aliquoties de die aliquot guttæ oculo instillantur.

Usus in ophthalmia chronica.

AQUA OPHTHALMICA MERCURIALIS.

℞. *Sublimati corrosivi.* gr. j

Gummi arabici ℥j conterendo subigantur cum

Aquæ stillatitiæ ℥iv.

m. pro collyrio, oculo sæpius instillando.

Usus in ophthalmia, hypopyo & ulceribus venereis oculi.

AQUA OPHTHALMICA SULPHUREA.

℞. *V^e rosarum* ℥iv.

Flor. sulphur ℥ij

m. pone in arenam vel cinerem calidum per 12 horas digerenda in phiala bene obturata, eam aliquoties agitando, postea filtretur liquor & palpebra illo sæpius per diem lavetur, atque aliquot guttulæ in oculum perinde immittantur.

Usus in ophthalmia scabiosa aut herpetica. *Cel. JANNIN L. c. p. 308. & p. 406. n. 31.*

AQUA OPHTHALMICA E FLORIBUS ZINCI.

℞. *Florum zinci* ℥j

Aquæ rosarum. ℥vj.

m. f. collyrium oculo sæpius instillandum.

Usus. Commendatur in ophthalmia.

AQUA OPHTHALMICA E TUTIA.

℞. *Aquæ stillatitiæ.* ℥vj

Tutitæ pptæ subtilissime pulv. ℥j.

m. f. collyrium oculo sæpius de die instillandum.

Usus in ophthalmia & excoriationibus corneæ, albugineæ atque palpebrarum.

AQUA OPHTHALMICA E LAPIDE DIVINO.

℞. *Aquæ stillatitiæ* ℥vj.

Lapidis divini. ℥j

m. f. collyrium oculo sæpius de die instillandum.

Usus in ophthalmia & ulceribus albugineæ.

AQUA OPHTHALMICA E LAPIDE CALAMINARI.

℞. *Aquæ stillatitiæ* ℥vj.

Lapidis calaminaris præparati. ℥j.

m. f. collyrium oculo sæpius de die instillandum.

Usus in ophthalmia.

AQUA OPHTHALMICA GRÜ- LINGII.

℞. *Aquæ rosarum.* ℥iij

Tutiæ pptæ ℥℔

Lapid. calaminaris.

Sacch. saturni aa ʒj.

m. f. collyrium oculo sæpius de die instillandum.

Usus. Valde laudatur a *Cel. GRÜLINGIO observ. med.*
anni I. p. 45 & a *Cel. VICAT delect. observ.*
p. 256.

AQUA OPHTHALMICA QUERCE- TANI.

℞. *Croci metallorum* ʒj.

Aquæ rosarum ℥vj.

m. f. collyrium S. guttæ aliquot aliquoties de die
immittantur oculis.

Usus. Miræ virtutis dicitur esse in amblyopia, amaurosi & cataracta.

AQUA OPHTHALMICA RULANDI.

℞. *V^a stillatitiæ.* ℥ij

Croci metallorum ℥℔ ebulliant simul per $\frac{1}{4}$ horæ
ad lentum ignem, si ʒij hujus solutionis ʒ℔
olei saturni rubri addatur, tanto efficacius est
remedium. Forma collyrii vel fomenti ter de
die applicetur.

Usus. Ad ophthalmiam & plurima corneæ vitia laudatur.

TINCTURA THEBAICA.

℞. *Opii colati* ℥ij.

Cinamomi.

Caryophyllorum aromat. aa ℥j.

Vini hispanici albi. ℥bj.

Macera per septimanam sine calore deinde per chartam cola. S. bis terve de die guttæ ij vel iij oculo instillantur.

Usus. In ophthalmia chronica saltem non adeo recenti efficacissimum est remedium, etsi solum opium aut solum vinum oculo instillatum, ut experientia docuit, ophthalmiam non discutiat. Immissio hujus tincturæ dolorem ac ruborem, quidem ad aliquot minuta auget, postea vero brevi malum minuitur ac sensim evanescit, ut *Cel. WARE* observavit. *Auserles. Samml. zum Gebrauch pract. Aerzte.* 6. B. 2. St. p. 366.

DECOCTUM MALVÆ.

℞. *Flor. malvæ* p. j. coquatur per 5 minuta in

Aquæ ℥℔. Colaturæ per linteum factæ addas

Spiritus vini camphorati. gt. vj.

S. sæpius per diem in forma balnei vel fomenti applicetur. Quotiescunque illo utendum est, recens semper paretur.

Usus in hypopyo resolvendo & ophthalmia discutienda a *Cel. JANINO* laudatur. l. c. p. 356.

SPIRITUS OPHTHALMICUS
SCHMUCKERI.

℞. *Spiritus liliorum convall.*

———— *lavendulæ.*

———— *anthos.*

———— *salis ammoniaci* aa ʒj.

Bals. vitæ Hoffm. ʒ℞.

m. S. manibus affusus oculis aliquoties per diem, citra eorundem contactum, admoveatur.

Usus. In amblyopia & amaurosi laudatur, irritat hiccce vapor & lachrumas provocat. *Cel. SCHMUCKER verm. Schrift. 2. B. p. 18.*

CATAPLASMA OPHTHALMICUM
ANODYNUM.

℞. *Micæ panis semilag.* ʒij.

Vitelli ovorum n. ij

Eroci austriaci ʒj

m. f. cum lacte calido q. s. cataplasma, quod tepidum inter lintea oculo applicetur.

Usus. Atrocissimum oculi dolorem sistit, ut aliquoties sum expertus.

CATAPLASMA POMACEUM.

℞. *Micæ panis albi.*

Pulpæ pomorum acido - dulcium aa ʒiij

Flor. sambuci p. ij.

coq. cum aquæ q. s. in consistent. cataplasmatibus, quod tepidum inter lintea oculo applicandum.

Usus.

Usus. Post cataractæ depressionem vel extractionem ad inflammationem & dolorem præcavendum vel sistendum applicari solet. *Cel. STOLL rat. med. T. III. p. 447.*

VINUM OPHTHALMICUM JANINI.

℞. *Vini generosi albi* ℥j.

Aloes succotrinæ

Tuticæ pptæ

Croci metallorum. aa ʒj.

Indita lagenæ probe obturatæ agitentur per $\frac{1}{4}$ horæ, tum bimestre in sole digerantur identidem agitata.

Usus. Efficax est remedium in ophthalmia, palpebrarum obstructione, ulceribus maculisque corneæ; visum roborat, si mane, meridie & vesperi guttæ ij vel iij capite reclinato in majorem oculi canthum immittantur. JANIN l. c. pag. 388. n. 7.

COLLYRIUM BORACINUM.

℞. *Boracis* ʒ℔

Sacchari albi ʒj.

Aquæ rosarum. ʒj.

m. f. collyrium oculo sæpius de die instillandum.

Usus in maculis corneæ. Dosis boracis sensim ad ʒij imo ad ʒj augeri potest.

COLLYRIUM LANFRANCI.

℞. *Vini albi* ℥j
Aquæ rosarum
 — *plantaginis* aa ℥iij
Auripigmenti ℥ij
Viridis æris. ℥j.
Myrrhæ.
Aloes. aa ℥ij

m. solvantur.

Usus. In ulceribus & maculis corneæ.

SOLUTIO LAPIDIS INFERNALIS.

℞. *Lapidis infernalis* ℥℔.
Aquæ fontanæ ℥ij

m. solvantur.

Usus. Pro carne fungosa sacci lacrumalis exsiccanda applicatur in fistulis lacrumalibus apertis, in occulta autem fistula lacrumali hæc solutio lapidis infernalis cum ℥viiij aquæ fontanæ diluatur pro injectione. *Cel. JANIN l. c. p. 393. num. 13. Debilis hæc solutio etiam a Celeb. ROWLEY ad maculas corneæ delendas laudatur.*

LAC OPHTHALMICUM MERCURIALE.

℞. *Mercurii vivi depuratissimi.* ℥j.
Gummi arabici ℥℔ cum
Syrupi diacodii. q. s. m. conterantur in mortario marmoreo sensim addendo syrupum, donec

omnia abeant in mucum, cui sensim adde lactis ebullientis vaccini ℥viij. m. pro collyrio, quo oculus aliquoties de die balneetur.

Usus in chemosi gonorrhoeica.

MUCILAGO OPHTHALMICA.

℞. *Gummi tragacanthi* ℥j
mucilago sem. cydon. ℥i℔.

Aquæ stillat. q. s. ut fiat mucilago mediocris consistentiæ, quæ guttatim oculo instilletur & etiam externe linteola hoc collyrio madida applicentur.

Usus. In ophthalmia acrimoniosa valde dolente laudatur.

MUCILAGO OPHTHALMICA CAMPHORATA.

℞. *Camphoræ* gr. ij conterantur cum
Mucilaginis gummi arabici. ℥jj.

Instillantur guttatim oculo

Usus in ophthalmia.

ALBUMEN ALUMINOSUM.

℞. *Albuminis ovi.* N. j cum

Aluminis frustillo tamdiu agitetur, donec pultis consistentiam acquirat, postea linteo subtili involvatur & oculo clausis palpebris imponatur sæpe renovando.

Usus in ophthalmia, incommodum est, quod palpebras conglutinet.

UNGUENTUM E VITRIOLO ALBO.

℞. *Butyri recentis insulsi.* ℥ij

Vitrioli albi pulv. ℥j

m. f. ung. S. granum pisi majoris magnitudine in oculi clausi angulum majorem intrudatur & eodem palpebra illinatur. Dolor inde oritur mordicans & brevis, ideo dein oculus aqua eluatur.

Usus. Laudatur in ophthalmia ut infallibile remedium a *Cel. BINNINGER observat. med. lent. 5. observ. 100.*

UNGUENT. OPHTHALM. OPIATUM.

℞. *Medullæ ossium bovinorum* ℥iij

Opii puri gr. ij

terantur invicem & applicentur.

Usus in maculis & opacitate corneæ.

LINIMENTUM OPHTHALMICUM RICTERI.

℞. *Mellis despumati* ℥ij

Fellis lucii piscis ℥j

Sal volatile C. C. gr. vj.

m. f. linimentum cum penicillo tenuissimo maculæ corneæ illinendum.

Usus. Ad maculas corneæ laudatur vide *Cel. VOGLER diff. c. p. 19.*

UNGUENTUM OPHTHALMICUM RUBRUM.

℞. *Butyri recent. insulsi* ℥iij

Ceræ albæ ℥℔ liquefactis adde

Mercurii præcipit. rubri ℥iib.

Tutiæ pptæ ℥j.

Camphoræ in oleo ovorum ℥℔ solutæ gr. xlv.

m. f. unguent. hujus ter de die lentis magnitudo oculo illinenda.

Usus. In ophthalmiis inveteratis, in maculis corneæ, in ulceribus ejusdem omnibus remediis palmam præripit, commendatur a *Cel. THEDRN neue Bemerk. 1. Th. p. 192.* Dantur homines, qui hoc unguentum non ferunt sine magno subsequo oculi rubore, his post omnem applicationem unguenti oculus aqua ophthalmica vitriolata eluatur.

UNGUENTUM OPHTHALMICUM STOERCKII.

℞. *Butyri recentis* ℥j

Pulv. vitrioli cyprii gr. vj.

—— *Tutiæ pptæ.* ℥j.

Merc. præcip. rubri. gr. xxv.

m. exactissime in unguentum. S. ter de die lentis magnitudo oculo illinenda.

Usus in maculis & opacitate corneæ, in ophthalmia chronica indolente. *Præcepta medico - pract.* T. I. p. 83. 84. & formula. 50.

UNGUENTUM OPHTHALMICUM JANINI.

℞. *Axungia porcina mund.* ℥℔

Tutia pptæ

Boli armenæ aa ℥ij

Merc. præcip. albi. ℥j

commisce in mortario vitreo in unguentum; hujus molecula pisum minus æquans mane ac vesperti in oculum indatur.

Usus. Virtute hujus unguenti varices oculi, maculæ corneæ, ulcera ejusdem & tarforum, palpebrarumque tumor abolentur. JANIN l. c. pag. 396. n. 16.

UNGUENTUM OPHTHALMICUM E TUTIA CAMPHORATA.

℞. *Butyri recentis non saliti* ℥i℔.

Tutia pptæ ℥i℔.

Camphoræ ℥j.

m. pro unguento, quo palpebræ ac canthi earum bis de die illinantur.

Usus. In ophthalmia chronica & pustulis oculi laudatur.

LINIMENTUM OPHTHALMICUM SLOANII.

℞. *Tutiae præparatæ* ℥℥
Hæmatit. præpar. ℥j
Aloes pulv. gr. vj.
Margaritar. præp. gr. ij.
Axungiae viperar. q. s.

m. f. linimentum. S. ope penicilli exigua portio, bis
 terve de die oculi corneæ illinatur.

Usus. In obscuratione & maculis corneæ efficax est
 remedium. *Cel. HOME Clin. Vers.* pag. 157.
 in ophthalmodia cum vel sine inflammatio-
 ne. *Act. N. C. vol. X. apend. n. 7. p. 287.*

PULVIS OPHTHALMICUS BAL- DINGERI.

℞. *Boli albæ vel rubræ*
Cremoris tartari
Sacchari albi. aa ʒj.

m. f. pulv. tenuissimus.

Applicetur absque flatu quotidie parva copia hujus
 pulveris mane ac vesperi.

Usus. Ophthalmiæ post variolas ortæ, nec non rheu-
 maticæ seu catharrofæ, quæ collyria humida
 non fert, pustulis & maculis corneæ, nec non
 panno corneæ medetur teste *Ill. BALDINGERO*
V. ejusdem pharmacopoeam edinburgensem.
p. 274.

PULVIS OPHTHALMICUS PUR-
GANS.

℞. *Scamonei* gr. xij

Mercurii dulcis. gr. vj.

Sacch. albi. gr. xv. m. d. pro dosi.

Usus. Efficax est purgans in ophthalmia & aliis mor-
bis oculorum, qui evacuatione alvina indigent.

PULVIS OPHTHALMICUS MER-
CURIALIS.

℞. *Mercurii dulcis*

Aloes. aa gr. iij.

Sacchari candi ℥ij

m. f. pulv. subtilissimus vel oculo inflandus vel cum
penicillo madido applicandus.

Usus in maculis & opacitate corneæ.

PULVIS OPHTHALMICUS E VI-
TRO TRITO.

℞. *Vitri candi triti*

Sacchari albi. aa ℥℔.

m. conterantur in mortario, ut fiat ⚭ subtilissimus
dein per linteolum trajiciendus & sic ope pe-
nicilli oculo applicandus.

Usus. *Cel. MEAD* pulveris istius usu multos a maculis
corneæ sanatos vidit. *Monita & præcepta med.*
sect. III. p. 107.

PULVIS OPHTHALMICUS EX OSSE
SEPIÆ.

℞. *Medullæ ossis sepice*

Sacch. canariens. aa ʒij

Aloes succotrinæ gr. vj.

Rad. iridis florent. ʒ℔.

m. f. ⚭ subtilissimus oculo ope penicilli applicandus.

Usus. *Cel. VOGLER in diff. de maculis corneæ* p. 18.
laudatur in pterygio & aliis corneæ maculis.

SACCHARUM JOVIALE BOER-
HAAVII.

℞. *Sacchari candi* ʒij

Limaturæ stanni purissimi, tenuissimi ʒj

Vitrioli communis gr. iv.

Valde conterantur, donec fiat pulvis coeruleus, cri-
brandus per linteolum tenuissimum. Sæpius de
die cum penicillo exiguo, saliva madido, qui
in hoc saccharum immergitur, pulvis hicce
maculæ applicetur, donec lique scat.

Usus in maculis & opacitate corneæ. *Ill. BOERHAAVE*
L. c. p. 67.

SIEF ALBUM.

℞. *Gummi arabici*

——— *tragacanthæ*

Amyli aa ʒ℔

Cerussæ ℥vj

Sarcocollæ ℥iij.

misce fiat, pulvis.

Usus. Additur collyriis adversus ophthalmiam a sero acri ortam. Quandoque ℥j hujus pulveris cum gr. j opii & gr. j camphoræ ope aquæ rosarum in pulticulam redigitur, cujus pauxillum oculorum canthis externis ter de die immittitur.

PULVIS ERRHINUS MERCURIALIS.

℞. *Aquilæ albæ* gr. j.

Sacchari candi. gr. x.

misc. divid. in x doses æquales. S. omni mane post emunctionem mucī naribus una dosi hauriatur.

Usus. In amaurosi & aliis oculorum morbis, ubi obstructio sinuum pituitariorum frontaliū & insolita narium adest siccitas, laudatur.

PULVIS PULSATILLÆ NIGRICANTIS.

℞. *Extracti pulsatillæ nigricantis* gr. xiv.

Sacchari albi ℥j

m. f. pulv. tenuissimus diu terendo in mortario marmoreo. Dantur ter de die grana xv hujus pulveris.

Usus. Ill. STOERCK horum pulverum usu amaurosim sexies vidit curatam.

PULVIS ACONITI.

Extracti aconiti gr. ij.

Sacchari albi ℥ij

f. ⚭. S. m. ac vesp. grana x. dosis sensim augenda.

usus in amaurosi & morbis a materia arthritica ad oculum deposita. *Illustr. STOERCK in libro de stram. hyosc. & aconito.* Ego huic pulveri granum unum *sulphuris aurati antimonii* & granum unum *aquilæ albæ* addere soleo.

PILULÆ ANTAMAUROTICÆ
SCHMUCKERI.

Gummi sagapeni.

—— *galbani.*

Saponis veneti aa ℥j

Rhei optimi ℥i℔

Tartari emetici gr. xvi.

Succi liquiritiæ ℥j.

f. pil. gr. j. S. m. ac vesp. n. 15 per 4 vel 6. hebdomades assumantur.

usus. Laudatur in amaurosi ab humoribus lentis pituitosis aut obstructione viscerum abdominalium orta. *Cel. SCHMUCKER verm. Schrift. 2. B. pag. 16.*

PILULÆ SUBEMETICÆ.

Gummi ammoniaci. ℥viiij

Tartari emetici. gr. vi

m. f. pil. gr. j. S. quater de die assumentur pilu-
læ x.

Usus. Laudantur in amaurosi & aliis morbis oculo-
rum, qui a saburra lenta primarum viarum pro-
veniunt.

INFUSUM ARNICÆ.

℞. *Flor. arnicæ* ℥ij infundantur in
Aquæ ferventis ℥vj per $\frac{1}{2}$ horæ vase clauso.
Colaturæ ℥vj adde
Syrupi flor. chamom. ℥j.

m. & intra diem 4 vel 5 haustibus absumatur.

Usus. In amaurosi & paralyticis oculi morbis.

I N D E X.

	<i>Pag.</i>		<i>Pag.</i>
A.		E.	
Aglyops.	56	Diplopia.	213
Alena oculis illapfa.	89	Distichiasis.	117
Anaurofis.	172		
Anblyopia.	183		
Chyloblepharon.	17	Ecchymoma.	21
Chylops.	54	Ecchymosis.	85
Heroma.	22	Ectropium.	36
Prophthia bulbi.	107	Effluvium humoris aquei.	137
		Emphysema.	21
B.		Encanthis.	67
		Entropium.	39
Pharophthalmia.	19	Epiphora.	48
Pharoptosis.	30	Exophthalmia.	108
C.		F.	
Bunculus conjunctivæ.	88	Fistula corneæ.	103
—— palpebrarum.	24	—— lacrumalis.	57
Cinoma bulbi.	111	—— palpebr.	44
—— palpebrarum.	24		
Uncula conjunctivæ.	87	G.	
—— corneæ.	107	Glaucoma.	168
Aracta.	138		
Alazion.	26	H.	
Oboma.	44		
Opfia.	204	Helcoma.	101
D.		Hemeralopia.	191
Defectus oculi.	116	Hemiopfia.	197
Formitas pupillæ.	127	Hippus.	128
		Hordeolum.	25

I N D E X.

	Pag.		Pag.
Hydatis.	27	O.	
Hydrophthalmia.	129	Obscuratio corneæ.	9
Hydrops sacci lacrum.	52	Oculus supernumerarius.	11
Hypoæma.	135	Oedema.	2
Hypogala.	135	Onyx.	10
Hypopyum.	131	Ophthalmia.	7
I.		Ophthalmia.	8
Immobilitas pupillæ.	128	Ophthalmoptosis.	11
L.		Oxyopia.	18
Lacrumatio sanguinea.	69	P.	
Lagophthalmus.	33	Papula.	
Lemositas.	69	Peribrosis.	
Lippitudo.	51	Phlyctæna conjunctivæ.	
Lusitas.	212	———— corneæ.	1
M.		Photophobia.	1
Maculæ corneæ.	94	Photopsia.	2
Madarosis.	13	Phthyrasis.	
Metamorphopsia.	202	Presbyopia.	1
Milium.	28	Prolapsus lentis crystall.	1
Morum palpebrarum.	28	———— humoris vitrei.	1
Mydriasis.	117	Pruritus palpebrarum.	
Myodesopsia.	198	Pterophthalmia.	
Myopia.	192	Pterygium.	
Myosis.	119	Ptoxis iridis.	1
N.		Pupilla præternaturalis.	1
Nictitatio.	44	Pustulæ conjunctivæ.	
Nyctalopia.	188	———— corneæ.	1
Nystagmus bulbi.	115	R.	
		Rhyas.	
		Rhytidosis.	
		Rubor marginum palpebra-	
		rum.	

I N D E X

	<i>Pag.</i>		<i>Pag.</i>
S.		T.	
Sarcoma palpebrarum.	23	Turbanitas humoris aquei.	136
Scheroma.	47	Tylofis.	42
Scirrhus palpebrarum.	23	U.	
Spasmus palpebrarum.	45	Ulcus albugineæ.	88
Staphyloma.	19	V.	
Strabismus.	208	Varicositas conjunctivæ.	85
Symblepharon.	19	Verruca palpebrarum.	28
Synchyfis.	169	Visus nebulosus.	201
Synizesis.	121	— reticulatus.	200
T.		Vulnus bulbi.	116
Teranus bulbi.	114	— corneæ.	104
Trachoma.	29	— iridis.	126
Trichiasis.	15	— palpebræ.	43
		— supercilii.	15

